

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਜਨਵਰੀ 4-11, 1989

January 4-11, 1989

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ

JANUARY 4-11, 1989

Vol. 08 No. 01

Price 50¢

Out of Greater Vancouver

75¢

Second Class Mail Reg. No. 5991

The Canada Darpan The Punjabi Newspaper

P.O.BOX 265, Surrey, B.C. V3T 4W8

Ph: (604) 581-4473

ਸੋਨੇ ਦਾ ਰੇਟ

517 ਡਾਲਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ (ਇਕ ਔਂਸ)
208 ਡਾਲਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ (ਇਕ ਤੋਲਾ)
178 ਡਾਲਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ (10 ਗ੍ਰਾਮ)
(ਏ. ਸੀ. ਜਿਊਲਰਜ਼ ਦੇ ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ
— ਫੋਨ 588-5808)

1000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਰੇਟ

79.98 ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ
(ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ਬੈਂਕ ਆਫ ਮਾਟਰੀਅਲ)

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਉਤੇ ਖੂਨ-ਖਰਾਬਾ 48 ਘੰਟਿਆਂ 'ਚ 25 ਹਲਾਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਬਹੁਤ ਖੂਨ ਖਰਾਬੇ ਨਾਲ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। 48 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ 25 ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਹੋਏ ਅਤੇ 30 ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਇਸ ਖੂਨ ਖਰਾਬੇ 'ਚ ਇਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਐਤਵਾਰ। ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ 20 ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਹੋਏ। ਦੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਕਾਦੀਆਂ ਨੇੜੇ ਖਾੜਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲਾ ਵਿਚ ਕੋਟ ਸ਼ਮੀਰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਕ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਮਫੂਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਵੀ ਜ਼ਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਕੋਟ ਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਹੀ ਸੁਖਾ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ।

ਮੰਦਰ 'ਚ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਇਕ ਮੰਦਰ ਵਿਚ 4 ਵਿਅਕਤੀ ਇਕ ਬੰਬ ਫਟਣ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ। 19 ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਸਮੇਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ। ਇਹ ਬੰਬਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਸਾਈਕਲ ਉਤੇ ਬੈਠਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਬੰਬ ਉਸ ਸਮੇਂ ਫਟਿਆ ਜਦ ਇਕ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰੀ ਨੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ 'ਚ ਜ਼ਖਮੀ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਿਛੋਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਜ਼ਖਮੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਕ ਔਰਤ ਵੀ ਕਲ੍ਹ ਦਮਤੋੜ ਗਈ।

ਧਮਾਕਾ ਏਨਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸਾਈਕਲ ਹਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਦਨ ਲਾਲ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਚੀਬੜੇ ਉਡ ਗਏ।

ਰੋਪੜ 'ਚ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਲਾਕ

ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਬੰਗਾ ਸਾਹਿਬ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਇਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਗੋਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੰਗਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੱਲੀ। ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਿਚ ਇਕ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਫਾਨਟੀ ਕੀਤੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜੰਡਿਆਲਾ ਥਾਣਾ ਨੇੜੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਇਕ ਪੁਲਸ ਦੀ ਗਸ਼ਤੀ ਟੁਕੜੀ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਦਾ ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਦੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੇਖਵਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਹੱਤਿਆ ਸਮੇਂ ਉਹ ਖੇਤ ਵਿਚ ਹਲ ਵਾਹ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਿਲੋਂ ਦੇ ਘਰ ਸਾਹਮਣੀਓਂ ਯੂਥ ਨੇਤਾ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੇਰੀ ਵਿਚ ਪਾਈ ਮਿਲੀ। ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਲਾਸ਼ ਬਠਿੰਡੇ ਦੇ ਰਾਮਪੁਰਾ ਪਿੰਡ ਲਜਾਈ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਹਨ ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਹਨ।

1988 ਦਾ ਸਾਲ

1988 ਸਾਲ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਕਲ੍ਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ

ਗਵਰਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਸ਼ੰਕਰ ਰੇਅ ਨੇ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰੀ ਕਿ ਖੂਨ ਖਰਾਬਾ ਵਧਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਰਾਜਸੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਅਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਰੇਅ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦਫ਼ਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਸੁਧਰੇ ਹਨ ਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਜਾਂ ਪੱਸਟਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਸ ਹੱਥੋਂ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਭੋਗ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰੇਅ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਕੈਸਟਾਂ ਹੁਣ ਵਜਣੋਂ ਹਟ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕੋਟ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਕਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ 1989 ਦਾ ਸਾਲ 1988 ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ ਰਹੇਗਾ।

ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਕਿ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦਾ ਜਨਮ-ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕਈਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਜਨਮ-ਦਿਨ ਉਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ-ਸਭਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ ਲਈ ਜਾਨ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਗਾਂਧੀ-ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਗੱਲਬਾਤ ਸਫਲ

BENAZIR BHUTTO RAJIV GANDHI: a new cordiality between Pakistan and India

ASSOCIATED PRESS

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ —

ਸਾਰਕ ਸੰਮੇਲਨ

ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਗਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦੌਰ ਚਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। 31 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਇਹ ਮਸਲਾ ਉਦੋਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਇਕ ਘੰਟੇ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਇਕ ਘੰਟੇ ਲਈ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮਿਲੇ।

ਕੇ. ਨਟਵਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਦੈਨਿਕ ਅਖਬਾਰ 'ਦੀ ਨੇਸ਼ਨ' ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਿੰਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਕੇ. ਨਟਵਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ 41 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਆਪਸੀ ਖਿੱਚੋਤਾ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੇ ਝੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਆਸਾਰ ਵਧੀਆ ਦਿਸਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਨਟਵਰ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼, ਨੇਪਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ, ਮਾਲਦੀਵ ਅਤੇ ਭੂਟਾਨ ਦੇ ਬਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਬਿਆਨ 'ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਡੈਕਲੇਰੇਸ਼ਨ' ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਤਹਿ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਭੰਡਾਰਾਂ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਪਿਛਲ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਫੇਰ ਹਮਲੇ

ਕਾਬਲ — ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਜੋ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੀ ਯੁੱਧ-ਬੰਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀ ਆਈ ਏ ਵਲੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੈਸ ਅਫਗਾਨ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ-ਤਰਫਾ ਯੁੱਧ-ਬੰਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸੋਵੀਅਤ ਬਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਬਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੇਵਰਨਾਜੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹਨ ਜਿਥੇ ਉਹ ਕਲ੍ਹ ਬਾਗੀ ਮੁਜਾਹਦੀਨਾਂ ਨਾਲ

ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਗੇ। ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਸੱਤ ਧੜਿਆਂ ਵਲੋਂ ਅਜਿਹੇ 60 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 30 ਵਿਅਕਤੀ ਸੱਤ ਧੜਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੋਣਗੇ ਤੇ 30 ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਿਆਸੀ ਕਾਰਕੁਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣਗੇ ਕਿ ਸੋਵੀਅਤ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਪਿਛੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਵਫਦ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੇਵਰਨਾਜੇ ਨਾਲ ਇਸ ਮਸਲੇ ਉਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੇਗਾ।

ਬਰਮਾ 'ਚ 400 ਹਲਾਕ

ਰੰਗੂਨ — ਬਰਮਾ 'ਚ ਸਥਿਤੀ ਮੁੜ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਫੌਜੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਤੇ ਵਿਦਰੋਹੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਘਸਮਾਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ 400 ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਇਹ ਲੜਾਈ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਲਾਗੇ ਹਾਈਵੇ ਉਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਫੇਰ ਫੌਜੀ ਰਾਜ ਬਰਮਾ 'ਚ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਿਦਰੋਹੀ ਹੋਰ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਫੜਿਆ

ਸ਼੍ਰੀ ਨਗਰ — ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ

ਵਲੋਂ ਕਨੂਆ ਜ਼ਿਲੇ 'ਚ ਛੁਪਾਇਆ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਭੰਡਾਰ ਫੜਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੱਥ-ਗੋਲੇ ਤੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਾਈਫਲਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਏਅਰ ਹੋਸਟੈਸਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਅਰ ਹੋਸਟੈਸਾਂ ਉਤੇ ਅਗੇ ਸ਼ਰਤ ਲਾਗੂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਹੀ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਘਟਾ ਕੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

1.29 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੁੱਟੇ

ਕਲਕਤਾ — ਬਰਦਵਾਨ ਵਿਚ ਸੱਤ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 1-15 ਵਜੇ 1-29 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੁੱਟ ਲਏ। ਉਹ ਦੋ ਬੰਸਾਂ ਵਿਚ ਆਏ ਸਨ ਤੇ ਦੋ ਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ

RAJA CATERING SERVICES
SINCE 1975

FOR WEDDING SWEETS & YOUR CATERING NEEDS
WE OFFER:

- ☐ BEST FOOD ☐ BEST SERVICE
- ☐ BEST PRICE

Call BALWANT RAJA AT

325-5014 or 321-3223

6450 MAIN ST., (AT 49th Ave.)

VANCOUVER, B.C. CANADA V5W 2V4

N. & J. Painting & Cleaning
ਐਨ ਐਂਡ ਜੇ ਪੇਂਟਿੰਗ ਐਂਡ ਕਲੀਨਿੰਗ

Residential and Commercial

- ਘਰ ਅਤੇ ਕਮਰਸ਼ਲ
- ਨਵੇਂ ਘਰਾਂ ਲਈ ਵਾਜਬ ਰੇਟ
- ਫਰੀ ਐਸਟੀਮੇਟ

ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਨਾਰਮਨ ਗਿੱਲ

Norman Gill

874-7567

After An Auto Accident, Call On Experience:

Bernard Simpson And Company

Lawyers

**Practice RESTRICTED to INJURIES CAUSED BY
CAR ACCIDENTS**

ICBC Claims

No charge for initial consultation

Translation Services Available

ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਹਨ

Call collect
24 Hour Calls

Ph. 734-2272

Situated In the B.C. Automobile
Association Building

Ste. 750, 999 West Broadway
Vancouver, B.C. V5Z 1K5

ਤੁਹਾਡੇ ਕਲੇਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ
ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ
ਤੁਸੀਂ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰੋਂ

- ਵੇਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਮ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦੇ ਕੇਸ ਹੀ ਹੇਂਡਲ ਕਰਦੀ ਹੈ
- ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਸੰਬੰਧੀ ਆਈ. ਸੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਕਲੇਮਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੇਂਡਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਨਾਲ ਦੋ ਪੁਲਸੀਆਂ ਸਮੇਤ ਛੇ ਮਰੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੋ ਪੁਲਸੀਆਂ ਸਮੇਤ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਦੋ ਪੁਲਸ ਵਾਲੇ ਤੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਜਦ ਇਕ ਸਾਈਕਲ ਉਤੇ ਰੱਖੇ ਬੰਬ ਦਾ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ। 13 ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ।

ਇੰਨਸਪੈਕਟਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਚਿਤਰ ਸਿੰਘ ਹਲਾਕ

ਇਸ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਵਿਚ ਇਕ ਪੁਲਸ ਇੰਨਸਪੈਕਟਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪੁਲਸ ਸਿਪਾਹੀ ਬਚਿਤਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਜਦ ਉਹ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਉਤੇ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੀ ਸਨ।

ਇਹ ਬੰਬ ਇਕ ਸਾਈਕਲ ਉਤੇ ਸ਼ਰੀਫਪੁਰਾ ਗਲੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਈਕਲ ਕਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਈਕਲ ਉਤੇ ਇਕ ਟੀਨ ਵਿਚ ਬੰਬ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਕਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਪੁਲਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਿਤੀ ਸੀ ਤੇ ਪੁਲਸ ਵਾਲੇ ਤਹਿਕੀਕਾਤ ਲਈ ਪੁੱਜੇ ਹੀ ਸਨ ਕਿ ਬੰਬ ਚਲ ਗਿਆ ਬੰਬ ਇੰਨਸਪੈਕਟਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੀ ਫਟਿਆ ਤੇ ਉਹ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਹੀ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਚਿਤਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ ਉਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੀ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਦਮ ਤੋੜ ਗਏ।

ਮਾਨਸਾ 'ਚ ਦੋ ਮਰੇ

ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਤੇ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਮਾਨਸਾ ਕਸਬੇ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਹੱਥੋਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਬਿਜਲੀ ਦਫਤਰ 'ਚੋਂ 55000 ਲੁਟੇ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲਾ ਵਿਚ ਇਕ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ 55000 ਰੁਪਏ ਲੁਟ ਲਏ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਕੁਹਾੜਾ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ।

47 ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਮਰੇ

‘ਬਲੈਕ ਬੰਡਰ’ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ, ਜਿਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਸਰਗਰਮ ਹਨ, 47 ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਪੁਲਸ ਚੀਫ਼ ਸੰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਇੰਨੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ 117 ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਕਤਲ ਕੀਤੇ। ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਹੁਣ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਕੇ ਪਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸ਼ਰੇ-ਆਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਸੂਚਨਾ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 1989 ਤੋਂ ਪਰਚੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਕੀਮਤ 50¢ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੀਆ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਰੇਟ ਲੇਅਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਲੇਅਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪਰਚੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਫੀ ਕਾਪੀ 75¢ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ 30 ਡਾਲਰ ਹੀ ਰਹੇਗਾ।

— ਮੈਨੇਜਰ “ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ” ਸਪਤਾਹਿਕ

ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦਾ ਵਫ਼ਦ

ਇੰਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਵਫ਼ਦ ਨਾਲ ਗਵਰਨਰ ਰੇਅ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਤੇ ਸਖਤ ਕਦਮ ਚੁਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਹਾਈਜੈਕਰ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ — ਮਹੰਤ ਸੇਵਾ ਦਾਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਫੋਰਮਾਨ) ਦੇ ਮਹੰਤ ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਬੈਠੇ ਹਾਈਜੈਕਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਇਥੇ ਮੁਕਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਮਹੰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਹਾਈਜੈਕਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਬਣਕੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਿੱਖ ਫੋਰਮ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਮੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਸਿੱਖ ਫੋਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ (ਰਿਟਾਇਰਡ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦਖਲ ਦੇ ਕੇ ਵਾਰਾਨਸੀ ਵਿਖੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰੇ। ਨਵੰਬਰ 84 ਦੇ ਦੌਰਿਆਂ ਪਿਛੋਂ ‘ਝਗੜੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ’ ਕਹਿ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ-ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਮਾਮਲੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲੋਂ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਰੱਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਵੈਂਕਟਰਮਨ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਖਾ ਚੁਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ 2 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੜਕੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

2 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਪਰ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਹ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਜੇਠ ਮਲਾਨੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਇਕ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨਗੇ।

ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਲਈ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਇਕ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮੁਕਰਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ।

ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ

ਜੱਟ ਸਿੱਖ 32 ਸਾਲਾ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਐਮ. ਏ., ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 3 ਇੰਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਬਜੈਕਟ ਲੜਕੀ ਵਾਸਤੇ ਯੋਗ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੈਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਈ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ : (604) 765-1965 ਜਾਂ ਖਤ ਲਿਖੋ :

SS (501)

C/o The Canada Darpan

P.O.BOX 265

SURREY, B.C. V3T 4W8

- ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਜਾਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਾਰਨ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ
- ਗੀਅਰ ਇਸਟੇਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ
- ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ

ਤਾਂ

ਮਹਿਬੂਬ ਪਿਰਾਨੀ

ਬੈਰਿਸਟਰ ਤੇ ਸੌਲਸਿਟਰ
ਨੂੰ ਮਿਲੋ

ਫੋਨ : 874-0204

Beck, Robinson & Co.

700-686 West Broadway Vancouver, B.C. V5X 1G6

Ph. 588-5808

9373 - 120 St., (Scott Rd.),

Delta, B. C.

ਏ. ਸੀ. ਜਿਊਲਰਜ਼

ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮੁਬਾਰਕ !

ਏ. ਡੀ. ਬਾਰੀਆ ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ.

ਵਕੀਲ

ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

- ਪਰਸਨਲ ਸੇਵਾ
- ਫੈਮਿਲੀ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਡਾਈਵੋਰਸ
- ਰੀਅਲ ਇਸਟੇਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ

ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੋ — ਮਸ਼ਵਰਾ ਮੁਫਤ ਦੇਣਗੇ

Arsad Dara Baria LL.B.

Lawyer

Ste. 209-6330 Fraser St., Vancouver, B.C.

Ph. 321-8300

ਬੇਹਤਰੀਨ ਫੋਟੋਆਂ ਲਈ

ਗੁਰਮੇਲ ਰਾਏ

ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

- ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਸਿਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਫੋਟੋਗਰਾਫਰ
- ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਵਾਜਬ ਰੇਟ
- ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ

ਗੁਰਮੇਲ ਰਾਏ

ਫੋਨ : 583-7512

BOOK NOW FLY LATER SAVE MONEY

SPECIAL FARES TO:

San Francisco

Toronto

London

Cheapest Fares To New Delhi, Bombay, Madras, Calcutta, Karachi, Colombo & Kathmandu

AIR CANADA

JAPAN AIR LINES

WE ARE AUTHORIZED AGENTS FOR.

CATHAY PACIFIC

Canadian

Wardair Canada

Goyal Travels Inc.

4152 Fraser St., Vancouver, B.C. V5V 4E8

PH. (604) 877-7777

TOLL FREE From B.C., Alberta, Saskatchewan & Manitoba.

CALGARY

Ph. (403) 235-6808

1-800-663-8638

TORONTO

(416) 593-6966

**‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੇ
ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ
SUBSCRIPTION FORM**

To The Canada Darpan
P.O. BOX 265
Surrey, B.C.
Canada, V3T 4W8
Ph. 581-4473

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as
my Subscription for the year(s)..... I may be
sent the newspaper at the following address :

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year ..... 30 dollars
Two Year ..... 55 dollars
Three year ..... 80 dollars
Life membership..... 500 dollars
ASIA..... 150 dollars [a year]
U.S.A. .... 35 dollars [a year]
Europe ..... 150 dollars [a year]
Africa ..... 150 dollars [a year]

GM

WESTMINSTER

12th. STREET AT QUEENS AVE., NEW WESTMINSTER, B.C.

ਆਪ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਰ ਵੇਚਣੀ ਜਾਂ ਖ਼ਰੀਦਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ

ਗੁਰਜੀਤ ਬਾਵਾ ਦੀ ਡਿਲਾ

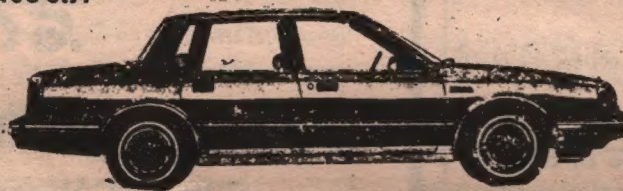
ਨੂੰ ਚਰਚ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਵੇਚ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕਾਰ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ ਤੇ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

- ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਡਾਊਨ ਪੇਮੈਂਟ ਦੇ ਕੇ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

FOR **BEST DEAL & BEST SERVICE**

BUS. 521-7731

Pager 687-1985 #5531

ਗੁਰਜੀਤ ਬਾਵਾ ਦੀ ਡਿਲਾ

CALL US FIRST

Express International Travel Ltd.

Affiliated with G.B. Morrison Travel Montreal

ਸਪੈਸ਼ਲ ਧਮਾਕੇਦਾਰ ਸੇਲ ਲੱਗ ਰਾਈ

Approved
Agent All Major Airlines

ਸਿੰਘਾਪੁਰ **\$1050** ਗੈਟਰਨ

ਹਾਂਗਕਾਂਗ **\$870** ਗੈਟਰਨ

ਟਰਾਂਟੋ **\$269**

ਇੰਗਲੈਂਡ **\$577**

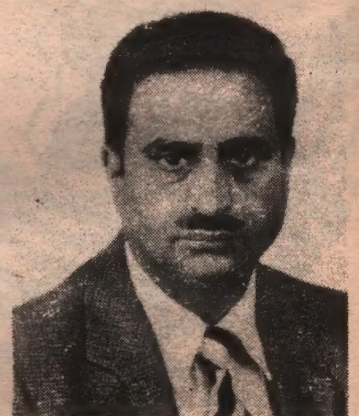
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇਮੀਗਰੇਂਟ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ
ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵੀਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲੈਣ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮੱਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਕ ਟਿਕਟ ਲੈਣ ਦੇ ਨਾਲ 1 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਟਰੇਵਲ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੱਕ ਸਸਤੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੇ **Ph. 321-8777**

5787 Victoria Drive, Vancouver,

AJIT KANG

ਕਾਂਗਰਸੀ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਦੇ ਕਤਲ ਪਿਛੋਂ 50 ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ — ਸਾੜ ਫੂਕ ਜਾਰੀ

ਵਿਜੇਵਾੜਾ — ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੱਟ-ਵਰਤੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਫੌਜ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਦੋਂ ਦੰਗੇ ਹੋਰ ਭੜਕ ਉਠੇ ਤੇ ਘਰਾਂ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹੋਏ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੋਹਨ ਗੰਗਾ ਰਾਓ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿਛੋਂ 50 ਵਿਅਕਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਗੰਗਾ ਰਾਓ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਉਹ ਹੜਤਾਲ ਉਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਜਿਥੇ ਫਿਲਮੀ ਐਕਟਰ ਐਨ ਟੀ ਰਾਮਾਰਾਓ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਤੈਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝੜਪਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਲੁਟਮਾਰ ਵੀ ਹੋਈ।

ਐਨ. ਟੀ. ਰਾਮਾਰਾਓ ਨੇ ਗੰਗਾਰਾਓ ਦੇ ਕਤਲ ਸੰਬੰਧੀ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਟੀ ਰਾਮਾਰਾਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਤਾਂ ਮਿਲੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਕਤਲ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਚਾਰ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਂਗਰਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਤੈਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ, ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ., ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜੇਵਾੜਾ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਸਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਬਿਦਰ ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਰਨਾਟਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ

ਕਰਨਾਟਕ — ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਕਰਨਾਟਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਉਤੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਦੰਗਿਆਂ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ 700 ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਾਪਸ ਬਿਦਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ

ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨੂੰ ਇਸ ਥਾਂ ਉਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਸੀ, ਤੇ ਜਿਸ ਉਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ, ਉਹ ਹੱਕ ਖੋਹ ਕੇ ਮੇਅਰ ਬੋਸ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਟੋਲੇ ਨੇ 'ਨਸਲਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ' ਦਾ ਹੀ ਦਿਖਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਸੱਜਣ ਅਜੇ ਵੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਮੇਅਰ ਬੋਸ ਤੇ ਉਸਦੇ ਟੋਲੇ ਦੀ ਝੋਲੀ ਚੁਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ਰਮ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਇਹ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿਵਾ ਸਕੇ।

ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਇਹ ਸੁਆਲ ਮੇਅਰ ਬੋਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਟੋਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪੁਛੇਗੀ!

—ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ

ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ 18 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੇ ਰਿਹਾ

ਪਟਿਆਲਾ — ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕ੍ਰਿਕਟ ਖਿਡਾਰੀ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਇਕ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਉਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਪਿਛੋਂ ਨਵਜੋਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਸ ਤਕਰਾਰ ਪਿਛੋਂ ਵਾਪਰੀ ਜਦ ਨਵਜੋਤ ਤੇ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਆਪਸ 'ਚ ਟਕਰਾ ਗਈਆਂ ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਹਥੋਪਾਈ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ।

ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਵਜੋਤ ਤੇ ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ 18 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਬਗੈਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ।

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਵਜੋਤ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਾਈ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਪਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਜੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਿਆ।

ਸਾਰਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦੇ

29 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 31 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਹੋਏ ਸਾਰਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉਤੇ ਵਿਚਾਰ ਹੋਇਆ:

- ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵੱਡਾ ਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਛੋਟੇ ਮੁਲਕਾਂ ਉਤੇ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।
- ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਤੇ ਦੇਸ਼ — ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਉਣ, ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਧਾਉਣ, ਬੇਰੋਜ਼ ਟੋਕ ਆਵਾਜਾਈ, ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝ ਵਧਾਉਣ
- ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵੱਜੋਂ ਖਰਚੇ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ, ਸਰਹੱਦਾਂ ਉਤੇ ਫੌਜ ਹਟਾਈ ਜਾਵੇ ਤੇ ਇਹ ਖਰਚ ਜਹਾਲਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਉਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- ਭਾਰਤ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਮਝੌਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਕੀਤੇ, (ੳ) ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਥਾਨਾਂ ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਨਾ ਕਰਨੇ (ਅ) ਹਵਾਈ ਉਡਾਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ (ੲ) ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲੇਖਕਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਕਲਚਰਲ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ।
- ਸਾਰਕ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਹਾ।

ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਕੈਬਿਨਟ ਕਮੇਟੀ ਛੇਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਵੇ — ਰਫ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਰਫ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬਣੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਬਿਨਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ

ਸਕਿੰਨ ਹੈਡ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲ ਆ ਰਹੇ

ਵਲੋਂ: ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ

ਹਰ ਪੰਜ ਛੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਨਸਲਵਾਦ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਤੂਫਾਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ 1973 ਤੋਂ 74 ਵਿਚ ਚੱਕਰ ਚਲਿਆ ਫੇਰ 1980-81 ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਬੰਬ ਸੁਟੇ। ਹੁਣ ਫਿਰ ਨਸਲਵਾਦ ਦੇ ਚੱਕਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਿਸਟਰ ਬਟਲਰ ਜਿਸਦਾ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਫੋਰਟ ਲੈਂਗਲੀ ਦੇ ਵਿਚ ਅੱਡਾ ਸੀ ਹੁਣ ਉਹ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਤੇ ਆਈਡਾ ਦੋ ਸਟੇਟਾਂ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਬਟਲਰ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਪਾਦਰੀ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਤ ਦਰਜੇ ਦਾ ਨਸਲਵਾਦੀ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਫੋਰਟ ਲੈਂਗਲੀ ਵਿਚ ਏਰੀਆ ਨੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅੱਡਾ ਬਨਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ ਸੀ। ਆਈਡਾ ਤੋਂ ਹੋਡ ਆਫਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰਾਹੀਂ ਸੰਬੰਧ ਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। BCOFR ਨੇ ਇਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੰਕ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਜੇ ਇਸਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਸਲਵਾਦੀ ਗਾਰਬੇਜ਼ ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਜਦ ਨਸਲਵਾਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਗੰਗਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਮਾਰ ਧਾੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਕਿੰਨ ਹੈਡ ਹਿਟਲਰ ਦੀ ਨਾਜ਼ੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੁਲੇ ਚੁਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਕੂਟ ਬਨਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਘਰ ਘਾਟ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਗਰੁਪ ਵਿਚ ਆਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਖਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਇਕ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੇ ਹੋਡ ਬਟਲਰ ਵਰਗੇ ਹਨ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਮਰਾਹ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨੂੰਰੀ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਦੀ ਭੀ ਇਕ ਦੇਣ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਨੇੜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਰਖਕੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਲੰਕ ਸਾਡੇ ਮੱਥੇ ਭੀ ਲਗਣਗੇ। ਇਸਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਰੈਲ ਮਈ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਜਥੇਬੰਦਕ ਰਹਿਣਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਇਕੱਲਾ ਦੁਕੱਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਫ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਪੁਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛੇਤੀ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨ ਲਈਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਿਕਲ ਸਕੇ।

ਜਥੇਦਾਰ ਰਫ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਮੰਨਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁਲਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਏ ਹਨ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ 'ਚ ਘਸੁੰਨ ਚਲੇ, ਪੱਗਾਂ ਲਹੀਆਂ

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ
ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੋਲਕ ਰੱਖੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਇਥੋਂ 25 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਉਥੋਂ ਦੀ "ਕਾਰ ਸੇਵਾ" ਕਰ ਰਹੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਆਪਣੀ ਗੋਲਕ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੱਥੋਪਾਈ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਲੱਥਣ ਦੀ ਨੋਬਤ ਆ ਗਈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ 'ਕਾਰ ਸੇਵਾ' ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ 'ਸਮਾਨਤਰ ਗੋਲਕਾਂ' ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਬਲਕਿ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਉਪਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਗਲਤ ਇਸਤੇਮਾਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੁਝ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੰਬੰਧਤ ਸੰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਪਿਛਾਂਹ ਹਟਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਅਧੀਨ ਸਭਨਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਨੂੰ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੇ ਮਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸੰਤਾਂ ਨਾਲ 'ਕਾਰ ਸੇਵਾ' ਸੰਬੰਧੀ ਮਿਥੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਸਮਾਨਤਰ ਗੋਲਕਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ 'ਕਾਰ ਸੇਵਾ' ਲਈ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਰ ਗੋਲਕਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

Parveen's Accounting

- ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ
  - ਕੰਪਿਊਟਰਾਈਜ਼ਡ ਪੇ ਰੋਲ
  - ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ
  - ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ
- ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ

ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮੁਬਾਰਕ !

Two Locations:

7277 - Fraser St., VANCOUVER, B.C.

#3 - 11945, 95 A Ave., DELTA, B.C.

Ph. 324-1191

Ph. 583-3420

ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

1 HOUR PHOTO SERVICE

KARTAR PHOTO STUDIO

4279 - Fraser St. (27th Ave.)

Vancouver, B.C.

**We Do Passport, 5 Mins. Service,
Portrait Photos & Weddings****Off; 872-6060****FREE!! FREE!!!
1-5x7 STUDIO PORTRAIT
\$15.00 Value-- Free with this Coupon
With any Photo****ਭਾਰਤ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ
'ਪੁਲੀਸਮੈਨ' ਨਹੀਂ —
ਤਿਵਾੜੀ**

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਅਮਰੀਕੀ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਸ ਰਾਏ ਨੂੰ "ਬੇਲੋੜੀ ਤੇ ਸ਼ਰਾਰਤਪੂਰਨ" ਦੱਸ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ "ਖੇਤਰੀ ਪੁਲੀਸਮੈਨ" ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਕੇ ਕੇ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਹੋਰਨਾਂ 'ਤੇ ਸਰਦਾਰੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਧਾਕ ਜਮਾਉਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।

ਇਥੇ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ "ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼" ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਕ ਹਾਲੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜ਼ੋਰ ਫੜਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਵੀਅਤ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਬਲਾਕਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਬਲਾਕ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭੁਤਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਨ ਲੱਗੇ ਹਨ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੋ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਤੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ, ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਤੇ ਮਾਲਦੀਵ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਦਖਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ "ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਫੌਜੀ ਮੌਜੂਦਗੀ" ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦੱਖਣ ਏਸ਼ੀਆਈ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਸਿਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੀ।

ਸਿਮੇਲਨ ਜੋ ਕਿ 27 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਵਿਚ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਜੋ ਰਾਇ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਦਰਅਸਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਸ਼ਰਾਰਤਪੂਰਨ ਦੂਸ਼ਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਖੇਤਰੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਬਣਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਨੂੰ ਅਮਨ ਦਾ ਖਿੱਤਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਨੇ।

ਭਾਰਤੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦ-ਸਾਗਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ। ਭਾਰਤ ਸਹਿਰੋਂਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਜਾਂ ਮਾਲਦੀਵ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀ ਮਦਦ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਜਿਹੀ ਮਦਦ ਨੂੰ ਦਖਲ ਕਰਾਰ ਦੇਣਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਚੰਗੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਵੱਡੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕੀਤੀ।

**UJJAL DOSANJH
LAWYER**

#202—5887 VICTORIA DRIVE,

VANCOUVER, B.C. V5P 3W5

ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੌਖੀ ਹੈ

- ਆਈ. ਸੀ. ਬੀ. ਸੀ.
- ਡਾਈਵੋਰਸ (ਤਲਾਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਕ (ਫੈਮਿਲੀ) ਕੇਸ
- ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ
- ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਉਜੱਲ ਦੁਸਾਂਝ**PHONE 327-6381****Sutton
GROUP**ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ
ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ**ਰਾਵਿੰਦਰ ਰਾਮਪੁਰੀ**

ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

- ਮੋਰਟਗੇਜ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਮੋਰਟਗੇਜ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

**Thinking of Selling or Buying
REAL ESTATE?****MARKET IS VERY ACTIVE**

REMEMBER:

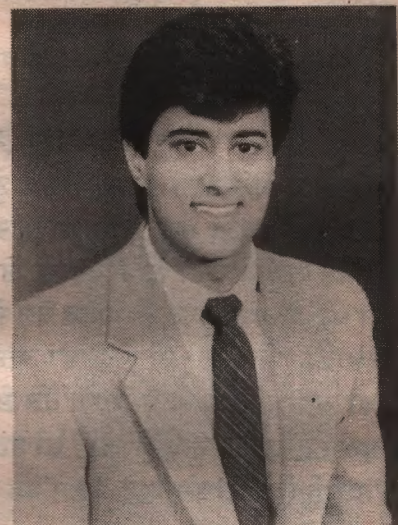
- THE REAL ESTATE MARKET IS CHANGING
- DON'T UNDERSELL YOUR PROPERTY
- DON'T DELAY. CALL ME FIRST FOR A FREE "UP-TO-DATE" MARKET EVALUATION OF YOUR HOME.

FOR ALL YOUR REAL ESTATE NEEDS

CALL

RAV RAMPURI

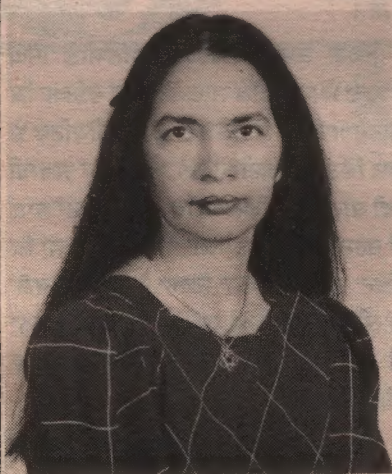
3010 BOUNDARY ROAD, BURNABY, B.C. V5M 4A1

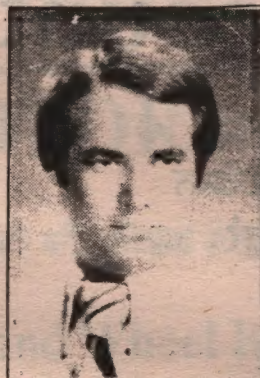
RAV RAMPURI

OFF. 435-9477

PAGER 686-1160

435-9477sutton group - excel realty corp.
AN INDEPENDENT MEMBER BROKER**435-9477**ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਨਰਵਾਲ
B.A. (U.B.C.) A.I**PROTECT YOURSELF WITH
SOLD INSURANCE
PROTECTION**

- ਘਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਲਾਈਫ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਤੇ ਸਿਕਨਸ
- ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਕਾਰਾਂ, ਟਰੱਕਾਂ ਤੇ ਵੇਨਾਂ
- ਵਿਜ਼ਟਰ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਆਦਿ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ

**Murrick Insurance Services Ltd.
Narwal Insurance Services Ltd.**

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾਲ

**ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾਲ
ਨੌਟਰੀ ਪਬਲਿਕ****ਬੀ. ਏ. (ਪੰਜਾਬ) ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. (ਹਰਿਆਣਾ)
ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਤੇ ਓਥ. ਕਮਿਸ਼ਨਰ**

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

- ਘਰ ਵੇਚਣ ਤੇ ਖ਼ੀਦਣ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਮੋਰਗੇਜ ਸੰਬੰਧੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਲੈਣੇ
- ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਫੋਟੋ ਅਟੈਸਟ ਕਰਨੀਆਂ
- ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕਨਟਰੈਕਟ ਬਣਾਉਣੇ
- ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਵਸੀਅਤ ਆਦਿ
- ਲੀਜ਼ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਾਉਣੇ
- ਇਡੀਆ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਸਲਾਹ
- ਬੱਚੇ ਅਡਾਪਟ (ਗੈਦ ਲੈਣਾ) ਕਰਨਾ

Ph. 325-4744

6415 MAIN ST. (at 48th., Ave.) VANCOUVER, B.C.

ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ 'ਚੋਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸ਼ੁਰੂ

ਪ੍ਰੇਮਾਦਾਸ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ

ਕੋਲੰਬੋ — ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਰਣਸਿੰਗੇ ਪ੍ਰੇਮਾਦਾਸ ਨੇ 2 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁਕ ਲਈ। ਉਹ 64 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 11 ਸਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਵਿਚ ਫਰੀਡਮ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭੰਡਾਰਨਾਇਕ ਨੂੰ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿ ਚੁਕੀ ਹੈ, 2 ਲੱਖ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮਾਦਾਸ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਪੁਰਾਣੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਕੋਂਡੀ ਵਿਚ ਚੁਕਾਈ ਗਈ। ਇਹ ਪਹਾੜੀ ਉੱਤੇ ਸਥਿਤ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੇ ਗੋਤਮ ਬੁੱਧ, ਜੋ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦਾ ਬਾਨੀ ਸੀ, ਦੇ ਮੱਠ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਤਮ ਬੁੱਧ ਦਾ ਇਕ ਦੰਦ ਵੀ ਇਥੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਅਜੇ ਤਕ ਪਿਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮਾਦਾਸ ਨੇ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਦ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ 24 ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਵਾਪਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਏਸੇ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ 2 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸ਼ੁਰੂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਰਨ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਸਿਲਸਲੇਵਾਰ ਵਾਪਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸੈਨਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ 15 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਪਰਤ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 3000 ਫੌਜੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

600 ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ

ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮਾਦਾਸ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁਕਣ ਪਿਛੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ 600 ਰਾਜਸੀ

ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੋਣਾਂ

ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 15 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਪਾਰਟੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਂਦੀਆਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ 40 ਹੋਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। 168 ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੇਪਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੇਪਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 30 ਜਨਵਰੀ ਹੈ।

ਤਾਮਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਫਰੰਟ

ਵੱਖਵਾਦੀ ਤਾਮਿਲਾਂ ਵਲੋਂ ਤਿੰਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰਲਾ ਕੇ ਇਕ ਸਾਂਝਾ ਫਰੰਟ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ 15 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰਲ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜੇਗਾ। ਲਿਟੇ ਵੀ ਇਸ ਫਰੰਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਅਤਿਵਾਦੀ ਧੜਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ

ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰੇਮਾਦਾਸ ਨੇ ਸਿਨਹਾਲੀ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲ ਅਤਿਵਾਦੀ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਰਾਜੀ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਧੜੇ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਸਰ-ਗਰਮੀਆਂ

ਮੁੱਲਟ — ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਹਿਲਜੁਲ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁੱਧੀਆਂ ਪਈਆਂ ਧੜੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਉਭਾਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਪੰਚ ਬਣਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਕ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਦਾਰੂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਤੇ ਪੰਚ ਬਣਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਹਿਸੀਲ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਰਪੰਚਾਂ ਤੇ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕਾਫੀ ਮੱਧਮ ਹਨ ਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਾਂਗ ਇਸੇ ਵਾਗੀ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਫੀ ਫਸਵੇਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਕ-ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਰਪੰਚੀ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ 5 ਤੋਂ 6 ਤਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ।

ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਲੋਕੀ ਨੌਜਵਾਨ ਸਰਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਵਾਂਗ ਜਿਤਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸਰਗਰਮੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਤਹਿਸੀਲ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਚਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਈ ਹਲਕਿਆਂ ਮੁਕਤਸਰ ਤੇ

ਮੁੱਲਟ ਤੋਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਤੇ ਲੰਬੀ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਾਗੀ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਹਲਕਾ ਲੰਬੀ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਰਕਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਹਰਦੀਪ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਾਬਕਾ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਭਿੜਨ ਦੇ ਰੌਅ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੁਣਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗਰੀਬ ਤੇ ਪਿਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਛ ਪੜਤਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਦਾਰੂ ਸਿੱਕਾ ਚਲੇਗਾ।

ਮੁੱਲਟਕੋਟਲਾ — ਅਗਾਊਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਇਲਾਕੇ ਭਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਗੈਰ ਜਮਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਉਣਾ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਬਤੌਰ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਗਰਮ ਹਨ।

ਇਉਂ ਫੜਦੇ ਨੇ ਉਹ ਅਤਿਵਾਦੀ

ਨਰਸਿੰਹ ਸਿੰਘ

ਬਿਹਾਰ ਵਿਚੋਂ ਨਕਸਲੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਇਆ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਐਫ. ਦੀਆਂ ਕਈ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਛਾਣਬੀਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੈ। ਨਕਸਲੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਵਿੱਚੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਬਿਹਾਰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਕ ਵੱਡਾ 'ਮੁਆਰਕਾ' ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਮਹਾਂਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਇਆ ਇਕ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀ, ਨਕਸਲੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦਬਿਆ ਪਿੰਡ 'ਚੋਂ ਕਰਪੀ ਥਾਣੇ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕਕਾਰ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਜਦੋਂ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਇਕ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨ, ਲੋਕ ਸੰਗਰਾਮ ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਇਕ ਵਫਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਗਿਆ। ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇਸ ਵਫਦ ਨਾਲ ਸੀ। 7 ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਅਮਰਜੀਤ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇਖਣ ਲਈ ਤੁਰ ਪਿਆ। 15 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਆਜ਼ਾਦਬਿਆ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਠਹਿਰਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ 23 ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਅਤੇ ਬੀ ਐਸ ਐਫ ਦੀਆਂ ਦਰਜਨਾਂ ਬਟਾਲੀਅਨਾਂ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਘੁੰਮ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕੰਪੀ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਲਗਪਗ 475 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਕ ਛੱਟ ਦੇ ਮੇਲੇ ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਆਈ ਪੀ ਐਫ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚ ਤਕਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਲਾਕਾ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਸਮੇਤ ਦੋ ਹੋਰ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨੇੜੇ ਹੀ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਇਕ ਮਹੰਤ ਨੇ ਚੋਰੀ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਸੀ।

ਅਮਰਜੀਤ ਸੋਹੀ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਕਿਸਾਨ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਜਹਾਨਾਬਾਦ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਪਾਸੋਂ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਕ ਕੌਮਰਾ ਤੇ 'ਤਮਸ' ਨਾਵਲ ਹੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਧਰ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਮੁਖੀ ਨੇ 303 ਦੀ ਰਾਈਫਲ ਬਰਾਮਦ ਬਾਰੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਮੁਦਲੀ ਪੁਲੀਸ ਕੰਪੋਰਟ 'ਚ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ। ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਦਰਜਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਮਹੂਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦਲ, ਲੋਕ ਦਲ ਆਦਿ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਐਮ ਐਲ ਦੇ ਆਦਿ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਹੈ। ਪਟਨੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾ ਆਗੂ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਲੋਕ ਸੰਗਰਾਮ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਉਂ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਮਰਜੀਤ ਸੋਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਜਨੂੰਨੀ ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਲੜਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਿਹਾਰ ਪੁਲੀਸ ਮੁਖੀ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅਤਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਬਿਹਾਰ ਪੁਲੀਸ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਐਡੇ ਵੱਡੇ ਝੂਠ ਬੋਲਣ 'ਤੇ ਬਰਤਰਫ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਵਿਰੁਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਹੋਵੇ — ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਤਲਵੰਡੀ) ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਵਿਰੁਧ ਲੋਕੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

ਭਾਈ ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸ੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਸ਼ੰਕਰ ਰੇਅ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਵਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਕ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਾਲਾ ਅਹੁਦਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਚ ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਸਨ।

ਭਾਈ ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਜੁਲਾਈ 1988 ਵਿਚ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਇਕ ਲਿਖਤੀ ਪੱਤਰੀ ਰਾਹੀਂ ਭਾਈ ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਰਿਬੋਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪੁੱਛ ਪੜਤਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ ਨੂੰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਥਾਂ ਬਟਾਲਾ ਦਾ ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਗੌਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਵਾਉਣ।

■ BUYING ■ SELLING

Free Evaluation For Your Property

Call any time

Without any obligation

Ph. Bus: 736-3831 Res: 434-8548

Pager 687-1985 #2229

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

The Canada Darpan

P.O. BOX 265

SURREY, B.C. V3T 4W8

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ
ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ
ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਦੇ ਸੁਖਾਵੇਂ ਸੰਬੰਧ

ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਚੰਗੇਰੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤੁਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਆਸਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁਕਣ ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖਿੱਤੇ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਧਰੇਗਾ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ, ਜਹਾਲਤ, ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਘੁਲਦੀ ਜਨਤਾ ਸ਼ਾਇਦ ਸੁਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਚੀਨ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦਾ ਸੁਖਾਵਾਂ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਵਿਚਕਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲਮਕਿਆ ਸਰਹੱਦੀ ਝਗੜਾ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਪਿਛੋਂ ਹੀ 29 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 31 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਹੋਇਆ ‘ਸਾਰਕ ਸੰਮੇਲਨ’ ਵੀ ਇਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ, ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼, ਨੇਪਾਲ, ਭੂਟਾਨ, ਮਾਲਦੀਪ ਵਰਗੇ ਅਤਿ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਨਤਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇਪਣ ਦਾ ਜੋ ਅਹਿਸਾਸ ਵੱਢ ਵੱਢ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ — ਸਾਰਕ ਸੰਮੇਲਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਹੌਂਸਲਾ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ।

ਪਰ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤਾਂ ਬੜੀ ਛੇਤੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸਲ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸੋਚ ਹੈ ਕਿ ਬਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਕੜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਘਰੇਲੂ ਮਸਲਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦੇਸ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਟਾਲ ਮਟੋਲ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਤਬਾਹਕੁਨ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਿਰੇ ਲੱਗਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੋਵੀਅਤ ਦੀ ਗਲੋਬਲ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤਰੀਕਰਨ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਤੇ ਮਸਲੇ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ 20 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁਕ ਰਿਹਾ ਜਾਰਜ ਬੁਸ਼ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਤੁਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦਾ ਰਹਿ ਚੁਕਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ ਤੇ ਕੀ ਉਹ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦੀਆਂ ਭੰਨ-ਤੋੜ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾ ਸਕੇਗਾ?

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਥੇ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖਿੱਤਾ ਚੰਗੇਰੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਕਦਮ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਰਵਈਆ ਬਦਲਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਖਿੱਤਾ ਅਮਨ ਚੈਨ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕੇ ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਤੁਰ ਸਕੇ।

ਲੋਕ-ਬਾਣੀ

ਪੱਖਪਾਤੀ ਸਿਆਸਤ

Ald. Bill Fomich

ਸ਼ੁਪਾਦਕ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’

ਜਦੋਂ ਬੋਰਡਾਂ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੋ ਸਾਲ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਖਦਾ ਹੀ ਹੈ।

ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਸਰੀ ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਆਦਰਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ। ਉਹ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਐਡੀਟਰ, ਲੇਖਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਪੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਬੜੀ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੇਅਰ ਬੋਬ ਬੋਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀ ਸਿਵਕ ਈਲੈਕਟਰਜ਼ ਟੇਲੇ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਟਾਇਆ ਹੋ ਜਦਕਿ ਉਸ ਵਲੋਂ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

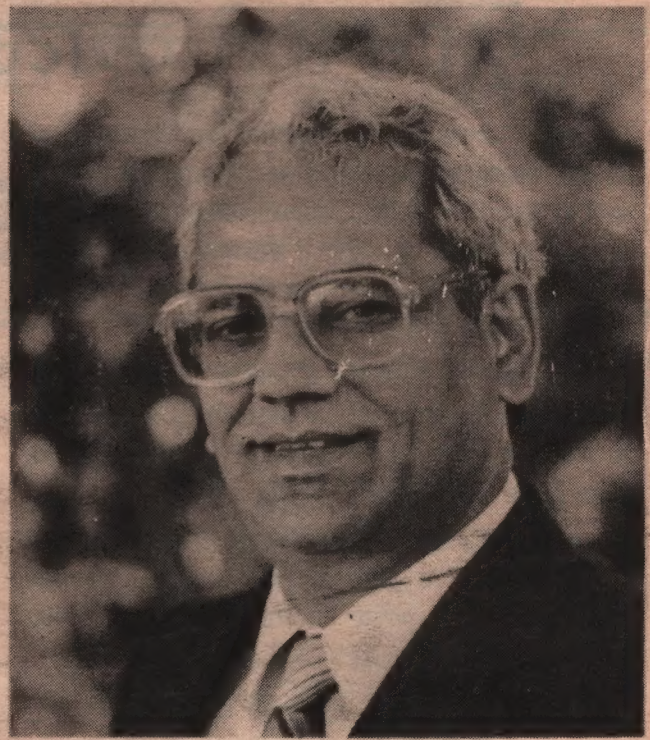
ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀ ਵਿਚ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਲੀਅਮ ਏ. ਫੋਮਿਚ
ਐਲਡਰਮੈਨ
ਸਰੀ।

ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ ਵਲੋਂ ਨਿੰਦਾ

ਸ਼ੁਪਾਦਕ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’

ਮੈਨੂੰ ਸਰੀ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਨਾ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਮਾਯੂਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਸਰੀ ਸਿਵਕ ਈਲੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਏਗੀਆ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਸੁਆਲ ਉਠਾਵਾਂਗਾ।

ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ
ਸਰੀ।

ਨੋਟ : ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ 1986 ਤੋਂ 1988 ਤੱਕ ਸਰੀ ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਰਵਿਸ ਹੀ ਹੈ — ਇਸ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਾਇਕ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਕਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਟੈਂਡ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹਿਣ ਸਮੇਂ ਵਾਲੂ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਿਚ ‘ਮਲਟੀ ਕਲਚਰਲ ਵਿੰਗ’ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਗਸਾਲੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਮੰਗਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮੰਗਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਈ ਗਈ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਇਕ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗਿੱਲ, ਭੰਗੜਾ ਤੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਟੇਪਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕਲਾਵਰਡੇਲ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਪਲੈਨਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਠ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੇਅਰ ਬੋਬ ਬੋਸ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਧੜੇ ਵਲੋਂ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਰਾਹ ਕਿਸੇ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ‘ਸਿਆਸਤ’ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ

FASHIONS AND DECORATIONS

ਹੋਲਸੇਲ ਵਰਗੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਉੱਤੇ

ਡੈਕੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫੈਸ਼ਨ ਲਈ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋਰ ਕਿੱਤੋਂ ਨਹੀਂ
ਮਿਲਣਗੀਆਂ

ਵੱਲ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਜਾਵਟ ਵਾਲੇ ਟੈਲੀਫੋਨ, ਬਰਾਸ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ,
ਲੈਂਪ, ਟੱਚ-ਲੈਂਪ, ਲੇਡੀਜ਼ ਲਈ ਬਿਲਟਾਂ, ਮੇਕਅਪ ਦਾ ਸਾਮਾਨ
(ਜੋ ਹਰ ਮੌਕੇ ਲਈ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ)

ਫੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਡੈਕੋਰੇਸ਼ਨ

13279 - 72nd Ave. [Next to J.R. Furniture Place]

Ph. 594-4277

ਗਿਆਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ

ਸਾਈਕਿਕ ਰੀਡਰ ਸਾਰਾ

ਆਪਣੀਆਂ ਹਸਤ-ਰੇਖਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਪਿਆਰ, ਵਿਆਹ, ਵਪਾਰ, ਸਿਹਤ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੋ। ਸਾਰਾ ਵਿਛੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮੇਲਣ ਤੇ ਮਾੜੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਆਜ਼ਮਾਓ।

ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨੀਯਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Tarot Card and Palm Reader gifted by her ancestors, solves all problems of life. Helps reunite the separated, interpret your dreams, unfold the mystery of past life.

Let me prove to you that my capability is more superior than others you might have consulted with in the past. Guaranteed accuracy.

Call for Appointment:

251-1246 (Vancouver)

\$5 OFF WITH AD

ਬੱਸ ਕਤਲ ਕਾਂਡ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਹਲਾਕ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਇਥੇ ਪੁਲੀਸ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਮਥੂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾ ਰਹੀ ਬਸ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਪੰਜ ਹਿੰਦੂ ਯਾਤਰੀ ਮਾਰੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਮੰਡ ਵਿਚ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ। ਬੱਸ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਹਿੰਦੂ ਯਾਤਰੀ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮੰਡ ਵਿਚੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਮਥੂ ਨੇੜੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੈਨਕ ਮੰਡ ਦੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਚੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੋ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।

ਔਰਤ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਹਲਾਕ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਇਕ ਔਰਤ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੈਨਾਵਾਂ ਨੇ 15 ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਗੋਲੀ ਸਿਕੇ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ।

ਦੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਬੱਸ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਇਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਥੂ ਨੇੜੇ ਹੀ ਜ਼ਿਲਾ ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਕਲ੍ਹ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਲੰਧਰ 'ਚ ਦੋ ਮਰੇ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਗੈਂਗ ਦੇ ਦੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿਤੀ। ਇਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕਮਾਂਡੋ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ।

ਚੋਲਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਦੋ ਕਤਲ

ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਜੀਅ ਚੋਲਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿਤੇ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ।

ਸਤਲੁਜ ਤੇ ਬਿਆਸ ਦਰਮਿਆਨ ਕਾਰਵਾਈ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਤਲੁਜ ਤੇ ਬਿਆਸ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਪੈਂਦੇ ਮੰਡ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਬੋਟਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਗਸ਼ਤ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਪੁਲਸ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਪੁਣਛਾਣ ਕਰੇਗੀ।

4 ਫਰਵਰੀ ਤਕ ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਢਾਂਚੇ 'ਚ ਕਿਸੇ ਅਹਿਮ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ

ਕੋਟਕਪੂਰਾ — ਤਲਵੰਡੀ ਦਲ ਦੇ ਉਚ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਲੋਂ ਲਾਈ ਗਈ ਤਨਖਾਹ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਪਰ 4 ਫਰਵਰੀ ਤਕ ਦਲ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਹਿਮ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਪ੍ਰੀਜ਼ੀਡੀਅਮ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਦੋ ਸਾਲ 4 ਫਰਵਰੀ 1989 ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਜ਼ੀਡੀਅਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਲੋਂ ਸਿਰਜੇ ਗਏ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਚਾਇਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਗੇ ਜਾ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਤਲਵੰਡੀ ਦਲ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਕਸੂਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਆਪ ਤਲਵੰਡੀ ਦਲ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ) ਦੀ ਪੁੱਛ-ਪੁੱਤੀਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਰ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ 5 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ 'ਤੇ ਤਲਬ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਹ ਯੋਜਨਾ ਸਿਰੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹ ਸਕੀ ਜੋ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ

ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ — ਦਿਉਸੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਪੰਜਾਬ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦਿਉਸੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਰਪੱਖ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਸਾਹਮਣੇ ਸਖਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਹੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਹੀਂ ਜਾਗ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਕਤ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੇਵਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਹਵਾਲੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂਆਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰਨ। ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੁਧਰਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਬੁਠਲਾਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਕਤਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਲੁੱਟਮਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰੋਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਡਰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਰਬ ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਵੇ ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾਵੇ।

ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਛੇਤੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ — ਰਾਗੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਬਸ ਹੁਣ ਐਵੇਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਹੀ ਦੇਰ ਦੀ ਗੱਲ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਰਅਸਲ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਕਾਲੀ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਏਕਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਹੀਲਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਾਤਰ

ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਇਕਾਗਰਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਆ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ ਉਪਰ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਕਿਸੇ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਪੰਥ ਦੋਖੀਆਂ ਵਲੋਂ ਦਲ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਏਕੇ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਫੌਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਰੁਧ ਬੇਇਨਸਾਫੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਥੀਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਕੁਝੌਤਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਇਆ ਜਾਵੇ। ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਏਕਤਾ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਬਲ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੁਰਭਾਗ ਲਈ ਮੁਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ 30 ਨਵੰਬਰ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਪਗ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁਕੀ ਸੀ। ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕੱਦ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਤਲਵੰਡੀ ਦਲ ਵਿਚ ਰਲੇਵੇਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਦਲ ਦੇ ਹਰ ਨੇਤਾ ਨਾਲੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਲੋਂ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਲਾਈ ਗਈ 'ਤਨਖਾਹ' ਬਾਰੇ ਵੀ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ-ਜੁਲਿਆ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੈ। ਕੁਝ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਨਖਾਹ ਜਿਵੇਂ ਬਦਲਾ ਲਊ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਤੇ ਏਨੀ ਸਖਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਵੱਕਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਲੋਂ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੰਥਕ ਮੁਖ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੇਸ ਪੰਜਾਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਸੰਖੇਪ ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ :

● ਸੰਗਰੂਰ 'ਚ ਕੈਂਬੇਵਾਲ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ 25 ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੁੜ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸੰਭਾਲਣ।

● ਪੰਜਾਬ 'ਚ 9 ਹੋਰ ਕਤਲ — ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਟਾਈਗਰ ਫੋਰਸ ਦਾ ਬਿੰਟੂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ — ਜਲੰਧਰ 'ਚ 4 ਮਰੇ — 2 ਜ਼ਖਮੀ — ਫਿਲੌਰ 'ਚ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ

● ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਹਲਾਕ

● ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ

ਪੁਲੀਸ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਜ਼ੀਰਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਦੌਰਾ

ਮੋਗਾ — ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਕੇ ਪੀ ਐਸ ਗਿੱਲ ਨੇ ਜਨ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਜ਼ੀਰਾ ਸਬ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਅਲੀਪੁਰ ਅਤੇ ਮੋਗਾ ਸਬ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਪਿੰਡਾਂ ਦੌਲਤਪੁਰਾ ਨੀਵਾਂ ਤੇ ਅਜਿਤਵਾਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਲਿਆਏ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਪੇਂਡੂ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਤੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚਾਲੂ ਮਾਲੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ 'ਚ 300 ਨੌਜਵਾਨ ਪੁਲੀਸ ਵਿਚ, 2000 ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਐਫ ਵਿਚ ਤੇ 22000 ਹੋਮ ਗਾਰਡ 'ਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੋਰ 3500 ਨੌਜਵਾਨ ਪੁਲੀਸ 'ਚ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।

ਕੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਨੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਹੱਥੋਂ ਪੁਜਾਰੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ

ਜੰਮੂ — ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਇਕ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਦਾ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖਾਤਰ ਹੀ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਗਾਰਡ ਵਲੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ

ਘਾਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਗਾਰਡ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਤੌਥ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ ਵਲੋਂ ਸੂਬਾਈ ਅਸੈਂਬਲੀ ਅੰਦਰ ਇਕ ਭਾਜਪਾ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਨ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦੱਸਣ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਪਾਹੀ ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਸਫ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਕੋਸ਼ਟ ਨਾਥ ਨੂੰ ਕੁਰਾਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਆਇਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦੇਣ 'ਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਟ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਹ ਇਸ ਮੰਦਰਗੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਾਪਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਬਜਾਤੇ ਖੁਦ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹਨ। ਮੰਦਰ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਪਾਹੀ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਦੁਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹਤਿਆਰਾ ਬਣ ਨਿਕਲਿਆ।

ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਸੋਰਾ ਪੁਲੀਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 306-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੀ. ਐਨ. ਗੰਜੂ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਖੁਦ ਰਾਜ ਵਿਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਲਗਣ ਵਾਲੀ 'ਤਨਖਾਹ' ਕਿਸੇ ਸਾਧਾਰਨ ਕਸੂਰਵਾਰ ਸਿੱਖ ਨਾਲੋਂ ਸਖਤ ਹੁੰਦੀ। ਸ੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਕੁਝ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਨੇ ਆਮ ਸਿੱਖ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੀ ਤਲਵੰਡੀ ਦਲ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ ਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਮਿਲੀ ਭੁਗਤ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਤਲਵੰਡੀ ਦਲ ਵਲੋਂ 4 ਫਰਵਰੀ ਤਕ ਦਲ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਸ ਮਿਤੀ ਤਕ ਬਾਦਲ, ਟੋਹੜਾ ਅਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਗੁੱਟਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀ ਕੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਾਅ-ਪੋਚ ਖੇਡੇ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਇਸ ਤਾਰੀਖ ਮਗਰੋਂ ਦਲ ਵਿਚ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਲਕੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ।

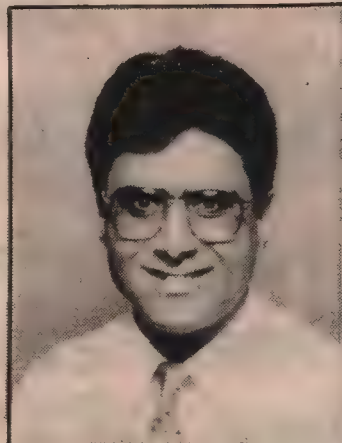

Sutton

GROUP

ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ

ਲਈ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ

ਆਪਣਾ ਘਰ ਟਰੇਡ ਕਰਕੇ ਨਵਾਂ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ

ਤਾਂ

ਆਲਮਜੀਤ ਤੱਖਰ

ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਦਫਤਰ - 581-1211

ਘਰ - 591-8823

For Property Investment

Or Trade-In

Phone Alan Takhar

Bus: 581-1211

Res: 591-8823

SUTTON GROUP MEDALLION REALTY

#1 - 9200 - 120 St., Surrey, B.C. V3V 4B7

ਨਵਾਂ ਸਾਲ
ਮੁਬਾਰਕ !

MATRIMONIAL

Suitable Match for Jat Sikh girl 27, 5'6" tall, pretty, software specialist, employed.

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਘਰਾਣੇ ਦੀ ਲੜਕੀ ਲਈ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ 27 ਸਾਲ ਹੈ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 6 ਇੰਚ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਹੈ ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ਖਤ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਲਿਖੋ :

KSD - 202

C/o CANADA DARPAN

P.O. BOX 265

SURREY, B.C. V3T 4W8

ਗੁੰਥੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਮਕੈਂਜੀ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਈ ਗੁੰਥੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਥਾ, ਕੀਰਤਨ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਸਿੱਖਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਾ ਸਕੇ, ਉਮਰ 45 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋਵੇ। ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਜਾਂ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਹੋਵੇ। ਵਿਜ਼ਟਰ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੋਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਨਖਾਹ ਯੋਗਤਾ ਮੁਤਾਬਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੋ :

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ
(604) 997-6994

ਜਾਂ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਰਾਏ - 997-3567

ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣ ਦਾ ਪਤਾ :

Mackenzie Sikh Society

Box 2407

Mackenzie, B.C. V0J 2C0

"FOR ALL YOUR PRINTING NEEDS"

dhannu printing co. ltd.

Printers □ Lithographers

English Wedding Cards and other Printing at reasonable rates

ਧੰਨੂ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ:

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ
ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਏ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਡੀਜ਼ਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ
ਦੇ ਕਾਰਡ ਪਸੰਦ ਕਰੋ

ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ — ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ

Ph. Bus. 585-2004

Res. 585-7916

10281 - 133A St., SURREY, B.C. V3T 4A1

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ

ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ

London From \$548⁰⁰ Toronto From \$299⁰⁰

AUTHORIZED AGENTS FOR:

AIR CANADA
BRITISH AIRWAYS
CATHAY PACIFIC

CANADIAN AIRLINES INTERNATIONAL
THAI AIRWAYS INTERNATIONAL
& OTHER MAJOR AIRLINES

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਚੀਨ, ਠੰਡਨ, ਫ੍ਰੀ ਠੰਡਾ, ਡਿਜ਼ਨੀਲੈਂਡ, ਹਵਾਈ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ
ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਠੰਡਨ ਰਾਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ 2 ਸੁਟਕੇਸ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

Prices are subject to change without notice

BAINS TRAVEL SERVICE

6364 Fraser Street,
Vancouver, B.C.

Ph. 324-2277

935 Marine Drive
Capilano Mall,
N. Vancouver

1710 Douglas St.
Victoria, B.C.
Ph. 386-6363

ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣੀ ਜਾਂ ਵੇਚਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ?

ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ

ਫਾਰਮ, ਘਰ, ਲਾਟ ਜਾਂ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ
ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੋ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੱਛੀ ਡੀਲ
ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ

ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ

PH. Bus. 437-9431

Res. 434-8987

UNITED REALTY

2443 Kingsway, Vancouver, B.C.
V5R 5G8

ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰੇਗੀ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਛੇਤੀ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਇਹ ਸੱਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਛੇਤੀ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲੈਣਾ ਹੁਣ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਨਵਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਭਰਿਆ ਕੰਮ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ।

ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ, ਵੋਟਰ ਲਿਸਟਾਂ, ਸਰਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ 'ਭਾਰਤ ਵਾਸੀ' ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਤਸਦੀਕਬੂਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਰਖਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਗੰਜਨਲ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਨਵੇਂ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਉਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਗੌਰ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਤਕ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਭਾਰਤ ਵਾਸੀ' ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਕੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ।

ਨਵੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਥਾਨਕ ਗੰਜਨਲ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਵੀਹ ਨਵੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਵੇਂ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਲਈ ਔਸਤ 325 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਗੰਜਨਲ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਨਵੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ 'ਭਾਰਤ ਵਾਸੀ' ਹੋਣ ਦਾ ਪੱਕਾ ਸਬੂਤ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਚੀਫ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੋਰਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਗੰਜਨਲ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰਾਂ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਵੇਂ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਗਿਣਤੀ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹੈ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ

ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਹੋਰ ਦਸਤਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਪਾਸੋਂ ਨੀਮ-ਫੰਜੀ ਦਲਾਂ ਦੀਆਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਜਾਹ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਿਫਾਜ਼ਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਲਾਮਤੀ ਦਸਤਿਆਂ ਦੀ ਕੁਮਕ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰੱਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਢੁਕਵੇਂ ਹਿਫਾਜ਼ਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਅਗੇ ਪਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲੀਸ ਦੀਆਂ 184 ਅਤੇ ਬੀ ਐਸ ਐਫ ਦੀਆਂ 75 ਕੰਪਨੀਆਂ ਤਾਇਨਾਤ ਹਨ।

ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਰਾਇ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਲਈ ਸਲਾਮਤੀ ਦਸਤਿਆਂ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿਚਲੀ ਵਰਤਮਾਨ ਤਾਦਾਦ ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਲਾਮਤੀ ਦਸਤਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਤਾਦਾਦ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ।

ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਪਰਤੀਆਂ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲੀਸ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤਾਇਨਾਤ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਗੁਜਰਾਤ ਪਰਤ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਹਟਾਈਆਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜੀਆਂ

ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ 1972 ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਜੁਲਫਕਾਰ ਅਲੀ ਭੁੱਟੋ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭਾਰਤ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ 1971 ਦੀ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਭੁੱਟੋ ਭਾਰਤ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਹਰ ਮਸਲਾ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਸੁਲਝਾਉਣਗੇ।

ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਲਮ ਸ਼ੇਖ ਨੂੰ ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਪ੍ਰੈਸ ਆਫ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਮੁਖੀ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਸਲਮ ਸ਼ੇਖ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਡਿਕਟੇਟਰ ਮਹਮੂਦ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਦੇ ਫੌਜੀ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆ ਵਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਰੂਖ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭੁੱਟੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦ ਪ੍ਰੈਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਅਧੂਰੀ ਹੈ।

ਚੀਫ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਜਨਮ ਮੌਤ ਰਜਿਸਟਰ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਜਨਮ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਨਮਿਆ ਨਹੀਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨਗੇ, ਉਹ ਨਵਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਕਾਰਨ ਆਪਣਾ ਜਨਮ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੋਟ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਵੋਟਰ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਗੰਨੀਉ ਕਰਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

ਗ੍ਰੈਜੂਏਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਚੈਕ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨਰਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨਰਮੀ ਸਿਰਫ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟਾਂ ਅਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਗੰਜਨਲ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰ ਨੇ ਹੁਣ ਸਰਵਿਸ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਕ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਵੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਵੇਂ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਜੇਕਰ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਹੀ ਵਕਤ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਛੇ ਤੋਂ ਅੱਠ ਹਫਤਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਗੰਜਨਲ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਸਟਾਫ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਵੇਂ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਨੋਰਥ ਹਨ: ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਵਾਉਣਾ (ਇਸ ਮਕਸਦ ਵਿਚ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ); ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਕਿ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਹੱਤਿਆ ਕਾਂਡ ਦੇ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ — ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਸ਼ਾਂਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ।

ਗੁਰਜੰਟ ਨੂੰ ਰੋਡੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹਾਸਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਤਲਵੰਡੀ) ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ 'ਤੇ ਹੋਏ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸੁਰਾਗ ਲਗਾ ਲੈਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਰਨਤਾਰਨੀ ਨੇ ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ 'ਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਓਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤਕ ਹਮਲੇ ਦੇ "ਅਸਲ" ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ "ਇਕ ਗਿਣੀ ਮਿਥੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਅਧੀਨ ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਤਿੰਨ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹੀ ਚੰਗੀ ਹਾਲਤ 'ਚ — ਬਾਕੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ — ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਲਗਪਗ 3,000 ਸਿੱਖਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲਗਪਗ ਅੱਧੀ ਗਿਣਤੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸੀ, ਦਾ ਜੋ ਜੱਥਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਾਵੜਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੇਂਟ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਵੜਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਸੰਬੰਧੀ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ ਇਥੇ ਕਲਮਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਵੜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ 363 ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦਾ ਹੋਰਨਾਂ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਚੰਗੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਈ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਚੰਗੀ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਵੜਾ ਅਨੁਸਾਰ: ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਨਨਕਾਣਾ, ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਏ. ਕੇ. 47 ਚੀਨੀ ਰਾਈਫਲਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕੀ ਇਹ ਰਾਈਫਲਾਂ ਆਮ ਲਈ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹੇਆਮ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਘੁੰਮਣਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਬਣਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਵੜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਔਰਤਾਂ ਬੁਰਕੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜਾਂ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਹਨ ਉਹ ਲੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਲੜਕਿਆਂ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਵੜਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ।

ਉਪਰੋਕਤ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੰਮ ਨਿੱਜੀ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪੈਸੇ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਕ ਬੱਸ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸਾਰਾ ਲਾਹੌਰ ਘੁੰਮਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਲਗਪਗ ਇਕ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਆਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕ ਧਰਮ ਦੇ ਬੜੇ ਪੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪੱਕਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬੜਾ ਪਿਆਰ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਬੰਦੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਵੜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਪਰਵਾਸ ਦੌਰਾਨ ਕੇਵਲ ਇਕ ਭਿਖਾਰੀ ਦੇਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿੱਧੀ ਹਨ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਵੜਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕੀ ਹਨ ਜੋ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਨ।

ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਵੜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਲਗਪਗ 24 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਅਤੇ ਝੋਨਾ 140 ਰੁਪਏ ਮਣ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਸੋਬ 20 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ "ਦੋਸ਼-ਮੁਕਤ" ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ ਵਲੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਡੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ। ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਰੋਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਭਾਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜ਼ੋਰ ਫੜਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਭੁੱਧ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਗਰੋਹ ਨੂੰ ਰੋਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹਾਸਲ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਭਗੋੜੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੱਦਦ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਫੌਜ ਤੋਂ ਭਗੋੜੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਐਕਸਗਰੇਡੀਆ ਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ

ਸ. ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲੋਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਸੌ ਸਾਲ ਦੀ ਆਯੂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਸਿਆਸਤ, ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਖਾਸਕਰ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਿਰ ਖਿਚੜੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਬਗੈਰ ਇਸਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੱਤਰਕਾਰ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਜਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਚਰਨ ਸਿੰਘ 'ਸ਼ਹੀਦ', ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ 'ਵੈਦ', ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ, ਲਾਭ ਸਿੰਘ 'ਨਾਰੰਗ', ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ 'ਗੜਗੱਜ', ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ', ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ 'ਹਮਦਰਦ', ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ 'ਮਾਹਿਰ', ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ 'ਤੀਰ' ਅਤੇ ਸੁਖਪਾਲ ਵੀਰ ਸਿੰਘ 'ਹਸਰਤ' ਦੇਵਾਂ ਅਰਥਾਤ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਹੱਥ ਅਜਮਾਈ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਜਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਭਸੋੜ, ਸੇਵਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਕਿਰਪਾਨ ਬਹਾਦਰ, ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ 'ਵੈਦ', ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਤਖਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ', ਅਕਾਲੀ ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਖਾਸਕਰ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਵੀ ਬਣਾਇਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਜਾਂ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਜਾਂ

ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ, ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ 'ਜ਼ੋਸ਼', ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ 'ਦਰਦ', ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਹੰਸਰਾ, ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ 'ਕਵੀਸ਼ਰ', ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗੋਜਰਾਂ, ਮਾਸਟਰ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਇਲਪੁਰੀ, ਮਾਸਟਰ ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ, ਨਿਰੰਜਣ ਸਿੰਘ 'ਤਾਲਿਬ', ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ 'ਮੁਸਾਫਿਰ', ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ 'ਸੁਰਜੀਤ', ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਆਨੰਦ' ਅਤੇ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਦੇ ਨਾਂ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹਨ।

ਪਰ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਛੁੱਟ ਦੇ ਚਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਤਥਾ ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾੜ੍ਹਕ, ਹਰਦਿਆਲ, ਜ਼ੋਸ਼ੁਆ ਫਜ਼ਲਦੀਨ, ਭੋਲਾ ਨਾਥ, ਹਰੀ ਨਰਾਇਣ ਤੇ ਫਰਾਇਆ ਲਾਲ, ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਘਰਾਣਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਨ। 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਤੇ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਤਾਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਅਸਰ ਹੇਠ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਸੋਚਣੀ ਤੋਂ ਉਚਾ ਉਠ ਕੇ ਕੌਮੀ ਜਾਂ ਸਰਬ ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਕੌਮਾਂਤਰੀ, ਪੱਧਰ ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਪਣਾਈ, ਜਿਹਾ ਕਿ 'ਗਦਰ ਗੁੰਜ', 'ਕਿਰਤੀ', 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ', ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਦਾ 'ਫੁਲਵਾੜੀ', 'ਸੋਧ', 'ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ', 'ਲੋਕ ਲਹਿਰ', ਅਤੇ 'ਸਿਰਜਣਾ' ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰ ਦਾਇਰਾ ਸਿੱਖ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਰਤੇ ਧਰਤਿਆਂ ਦਾ ਰਸੂਖ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਵਿਗੋਚਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪੇਂਡਾ ਸਿੱਖ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇਸੇ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਫਲ ਸਰੂਪ 'ਅਜੀਤ' ਉਰਦੂ (ਰੋਜ਼ਾਨਾ) ਅਤੇ 'ਅਜੀਤ' ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ (ਹਫਤਾਵਾਰ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹੋ ਹੀ ਹਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਖੌਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਾਂ ਉਤੇ ਤਾਂ ਮੰਟੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਛੋਟਾ ਲੱਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹਾ ਕਿ 'ਅਖਬਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ', 'ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ', 'ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ', 'ਖਾਲਸਾ ਚਿੱਤਰ', 'ਖਾਲਸਾ ਸੇਵਕ', 'ਖਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ', 'ਖਾਲਸਾ ਐਡਵੋਕੇਟ', 'ਦੁਖੀ ਖਾਲਸਾ', 'ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਖਬਾਰ', 'ਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰਚਾਰ', 'ਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼', 'ਗੁਰਮਤ ਸਮਾਚਾਰ', 'ਪੰਥ ਸਿੱਤਰ', 'ਪੰਥ', 'ਗੁੰਬੀ', 'ਪੰਥ ਸੇਵਕ', 'ਸਚਖੰਡ', 'ਅਕਾਲੀ', 'ਅਕਾਲੀ ਪੱਤਰਕਾਰ', 'ਨਿਰਭੈ ਅਕਾਲੀ', 'ਅਕਾਲੀ ਯੋਧਾ', 'ਕਿਰਪਾਨ ਬਹਾਦਰ', 'ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ', 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ', 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ', 'ਕਲਮੀਰ ਸਿੰਘ ਸਮਾਚਾਰ', 'ਸਿੱਖ ਦੁਨੀਆਂ', 'ਸਿੱਖ ਸੰਦੇਸ਼', 'ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਸੰਦੇਸ਼', 'ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ', 'ਜਥੇਦਾਰ', 'ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਆਦਿ।

ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕੀ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰੀਵ ਵਿਰੋਧ ਹੈ? ਨਹੀਂ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਸਗੋਂ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਇਕ ਮਾਣਯੋਗ ਅੰਗ/ਅੰਸ਼ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਰਤਾਰੇ (phenomenon) ਦੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਅੰਗ/ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਾਲਮ ਸਰੂਪ ਤੋਂ ਵੱਖ ਉਘਾੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਅੰਗ ਦਾ ਜੁਜ਼ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪੂਰੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਸਾਲਮ ਤੇ ਸਮੁੱਚਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਸਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੀ ਸਾਲਮੀਅਤ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇਪਨ ਨੂੰ ਵਗਾੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਚ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਗਭਗ 5000 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫੈਲਾਓ ਦਰਿਆ ਸਿੰਧ ਤੋਂ ਸਰਸਵਤੀ ਅਤੇ ਹਿਮਾਲਾ ਤੋਂ ਅਰਵਲੀ ਪਰਬਤ ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 21 'ਤੇ

Damandeep Productions Bombay Presents A COLORFUL FULL LENGTH PUNJABY PLAY **SHARBATI** (ਸ਼ਰਬਤੀ)

WRITTEN BY: RANA JANG BAHADUR DIRECTED BY: MOHAN BAGGAN

SUNDAY JANUARY 15th AT 2:00 P.M.
AT: GATEWAY THEATRE, 6500 GILBERT ROAD, RICHMOND

TICKETS: Advance - \$8.00 Door \$10.00

Available at:

• MANN MUSIC 321-6667 • GOYAL VIDEO 877-7778 • TASLEEM VIDEO

For more information:

Mohan Baggan: 594-5734 H.S. Josh: 274-7314

ਕਮੀਨਾ

'ਕਿਉਂ ਬਾਈ... ਹੈ ਕੋਈ ਸਾਮੀ'
ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਸਿਪਾਹੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ।
'ਜੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਦੀ... ਪਰ...' ਉਹ
ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਰੁਕ ਗਿਆ।
'ਪਰ... ਕੀ?' ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਸਵਾਲੀਆ
ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸਪਾਹੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ।
ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਦਸਾਂ ਦਾ ਨੋਟ ਉਸ ਵੱਲ ਇਉਂ
ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਇਹਦੇ
ਨਾਲ ਕੀ ਬਣੇਗਾ।
ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੋਟ ਝਪਟਦਾ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤੁਰ
ਪਿਆ।
ਸਿਪਾਹੀ ਬੁਝਬੁਝਦਾ 'ਸਾਲਾ ਕਮੀ... ਨਾ'
ਮੁੜ ਡਿਉਟੀ ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਹੋ ਗਿਆ।

● ਇਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਬਹੁਤ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭ ਹੋਇਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਭ
ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਤੇ ਵਫਾਦਾਰ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਭਾਇਆ
ਤੇ 50 ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ।
ਨੌਕਰ ਜਦੋਂ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰ ਕੇ ਜਾਣ ਲੱਗਾ
ਤਾਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਜੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ
ਵੀ ਇੰਜ ਹੀ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਚੈੱਕ ਤੇ
ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ।

● ਮਾਸਟਰ - ਬੱਚੇ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਹਵਾ
ਕਿਉਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਮੁੰਡਾ - ਮਾਸਟਰ ਜੀ, ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ
ਟਿਊਬਾਂ ਬਹੁਤ ਪੈਂਚਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

**ਸ਼੍ਰੀ ਰਵਿਦਾਸ ਮੰਦਰ ਨੂੰ
ਕਿਸੇ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਲਾਈ**

ਹੈਂਡਜ਼ਵਰਥ — ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ
ਪੁਲਸ ਕਮੇਟੀ 'ਚ ਮੋਹਨ ਗੱਡੂ ਨੇ ਜਦ
ਵਾਇਰ ਬਰਗੇਡ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਰਵਿਦਾਸ
ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਬਾਰੇ
ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਗ ਕਿਸੇ
ਨੇ ਬਾਹਰੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਾਈ ਸਗੋਂ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ
ਲੱਗੀ ਸੀ। ਮੋਹਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਤੀਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਜਤਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹਰੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ
ਵੀ ਪੁਲਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਕਈ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ।
ਹਰੀਸ਼ ਦੇਸੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ
ਕਰਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸਜ਼
ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਗਲੂ ਸਨਿਫਿਗੇਟ ਦੇ ਕੇਸ
ਗੈਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੰਗਾ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ
ਅਤੇ ਘਰੋਂ ਦੌੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ
ਕੇਸਾਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਪੁਲਸ ਦੇ
ਚੀਫ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਾਬਲ
ਅਫਸਰ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ
ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲ ਮੇਲ ਰੱਖ ਕੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ
ਸਲਝਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਤਿਵਾਦ-ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੀ

ਪਟਿਆਲਾ — ਕੇਂਦਰੀ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਬੋਰਡ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਾਖਾ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਕੁੱਲ ਬਜਟ 30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 73 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮਾਲੀ ਸਾਲ 1988-89 ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕੇਵਲ ਜਾਇਜ਼ ਤੇ ਸਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਕਮ ਦੇਣ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੋਰਡ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਖੇਤਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ

ਲੰਡਨ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਜੀ ਰਾਜ ਦੀ ਥਾਂ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਬ੍ਰਿਟਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਨੇ ਰਾਜਸੀ ਜਲਾਵਤਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਮੁਆਫੀ ਦੇਣ ਦਾ ਜੋ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਗਰੁੱਪ ਵਾਪਸ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵੀਕਲੀ ਫੀਚਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ

ਵਲੋਂ — ਵਿਦਿਆਰਥੀ

ਸੁਆਰਥੀ/ਸਵੈ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ : ਸੁਆਰਥੀ ਬੰਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਾਰੇ ਹੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਲੇ ਸੁਆਰਥ ਤੇ ਖੁਦ ਗਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਹੀ ਖਿਆਲ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀਆਂ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਤੇ ਸੋਚਣੀ ਸਵੈ-ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਬਹੁਤ ਲਾਇਕ ਤੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਬੱਚੇ ਭੀ ਸਵੈ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖੋ ਕਿ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਸਵੈ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 4 ਤੋਂ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 6 ਤੋਂ 9 ਸਾਲ ਤਕ ਸੁਆਰਥੀ ਪੁਣੇ ਦੀ ਗਲ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਵੈ-ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਰਾਏ ਬਾਰੇ ਸਿਖਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਤੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਭੀ ਸਿਖਦੇ ਹਨ। ਪੰਜ ਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੁਖ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਵੈ-ਕੇਂਦਰਤਾ ਦੀਆਂ ਕਈ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਘੱਟ ਕੰਮ ਤੇ ਕੋਈ ਚੰਗੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾ ਨਿਕਲਣਾ। ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਮਨ-ਮਰਜ਼ੀ ਪੂਰੀ ਕਰਵਾ ਲੈਣੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਮਾੜੀ ਸੋਚ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨਾ-ਪੱਖੀ। ਕਿਸੇ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਘਾਟ।

ਵੰਨ ਸਵੇਨੇ ਡਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭੀ ਖੁਦ-ਗਰਜ਼ੀ ਦਾ ਰਵਈਆ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ — ਜਿਵੇਂ ਨੇੜਤਾ, ਰੋਂਦ ਹੋਣ, ਛੱਡੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀ ਦਾ ਡਰ। ਸੋ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਸਵੈ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤਾ, ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੋਟ ਲਾਈ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਡਰੇਗਾ। ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਚਿਤਾਉਣ ਜਾਂ ਪਾਲਣ ਵਿਚ ਬੇ-ਸੁਰ ਤੇ ਮਨਮੌਜੀ ਪਹੁੰਚ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਪੁਚ ਪੁਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪਰਾਂ ਥੱਲੇ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਉਮਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਭੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਗੁੰਝਲ ਤੋਂ ਬਚਾਈ ਰੱਖਣਾ ਭੀ ਸੁਆਰਥੀਪੁਣਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਪਕਿਆਈ ਤੇ ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮਨ-ਤਰੰਗ ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਾ ਪਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣਾ ਭੀ ਸੁਆਰਥੀਪੁਣਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾ ਸਕਦੇ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਪਿਆਰ, ਸਹਿ-ਹੋਂਦ ਸਾਂਝ, ਹਮਦਰਦੀ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਭੀ ਸੁਆਰਥੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਇਖਲਾਕੀ ਕੀਮਤਾਂ ਨਾ ਸਿਖਾਉਣਾ ਆਦਿ।

ਇਸ ਵਤੀਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਬੱਚੇ ਵਿਚ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਤੇ ਸਵੈ-ਕਦਰ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਧਾਓ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੇ ਨੁਕਸ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਤੇ ਸਿਫਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਤਾ ਕਰੋ। ਜੇ ਸਾਥੀ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਬੱਚੇ ਤੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਦਬਾਅ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੋ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਣਤਾ ਦਿਉ ਤੇ ਮਦਦ ਕਰੋ। ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਤੇ ਨੇੜਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਲਗਾਤਾਰ ਨਾ-ਪੱਖੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਘਰ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਤਣਾਓ, ਗੁੱਸਾ, ਝਗੜਾ ਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਾ-ਪੱਖੀ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਵੈ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਪਿਆਰ ਭਰਿਆ ਵਤੀਰਾ (ਸਾਇਦ) ਪੈਦਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਘਰ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਂਝ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿਉ — ਇਸ ਲਈ ਫਜ਼ੂਲ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਨਾ ਸੰਭਾਲੋ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਉਸ ਰੋਲ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਸਿਖਾਉ ਕਿ ਜੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਇਵੇਂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸ ਭਾਅ ਵਿਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਵ ਭਾਵ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਹਮਦਰਦੀ ਦਿਖਾਉ। ਜਦੋਂ ਭੀ ਖੁਦ ਗਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੋਕੋ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉ। ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਾਂਝ ਬਾਰੇ ਆਪ ਨਮੂਨਾ ਬਣੋ, ਬਣ ਕੇ ਵਿਖਾਓ ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗਰੁੱਪ ਵਿਚ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜੋ। ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਵਤੀਰਾ ਤੇ ਤਰੋਸੇ ਵਾਲੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰੋ। ਖੁਦ-ਗਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾ-ਪੱਖੀ ਅਸਰਾਂ ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਉਸ ਦੀ ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਇਕ ਦਮ ਨੱਟ ਕਰਾਉ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ, ਸੂਖਮ ਚਿਤ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਹਰ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹਰ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਸਿਖਾਓ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੱਖ ਦਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਆਰਥ ਜਾਂ ਦਲੀਲ ਦਾ ਭੀ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ।

■ Auto Upholstery

■ Installations

GILL VANS

Conversions & Accessories

■ Accessories

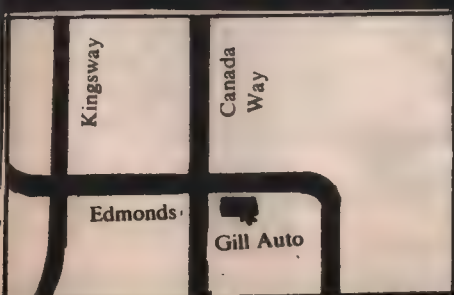
■ Service

Bench Seats installed from	\$300
Captain Chairs with swivel bases, custom made from	pr. \$390
Sofa bed Deluxe from	\$475
Bay Windows installed from	\$99
Complete Van Interior from	\$725
Raised Roof installed from	\$850
Electric Sofa Bed	from \$1299

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਰ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਹਨ —
ਦੇਖਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਪੁੱਜੋ — ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ

CALL **522-2122** COLLECT

GILL AUTO SALES

7762 - Edmonds St., Burnaby, B.C.

DLR #8220

OPEN MON.—FRI. 9 AM-8 PM — SAT. 9 AM-6 PM — SUN. 10 AM-4 PM

ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ! ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ! ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ!
ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਦਾ
ਦੁਜਾ ਸਟੋਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ!

MANN MUSIC VIDEO & PHOTO STUDIO

6512 MAIN ST.
VANCOUVER, B.C. V5X 3G9

(604)321-6667
(TUESDAY CLOSED)

102-9380 SCOTT ROAD
SURREY, B.C. V3V 4B9

(604)581-1245
(OPEN SEVEN DAYS A WEEK)

SEASON'S GREETINGS!

ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੇ
 ਡਿਕਸ਼ਨਰੀਆਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ
ਜਸਵੰਤ ਕੰਵਲ ਦੇ ਨਾਵਲ — ਬੂਟਾ
ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ ਦੇ ਨਾਵਲ — ਸ਼ਿਵ
ਬਟਾਲਵੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ —
 ਗੱਲ ਕੀ ਹਰ ਲੇਖਕ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਡਿਕਸ਼ਨਰੀਆਂ — ਇੰਗਲਿਸ਼ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ,
ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਇੰਗਲਿਸ਼

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਟੀਕ, (ਚਾਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਜਾਂ ਦੋ
 ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ), ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ, ਭਾਈ ਬਾਲੇ ਦੀ ਸਾਖੀ, ਸੰਕਟ
 ਮੋਚਨ ਗੁਟਕੇ ਤੇ ਪ੍ਰੋ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਟੀਕਾ, ਪ੍ਰੋ: ਸਾਹਿਬ
 ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਪ੍ਰਿ: ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ,
 ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ: ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ,
 ਡਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ
 ਅਰਥ), ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ
 (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ)
 ਪੋਥੀਆਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰੀਲਾਂ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ
 ਹਨ (ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਈਜ਼)

ਇੰਡੀਆ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਫੀਜ਼ੀ, ਅਫਰੀਕਾ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਮੂਵੀ ਨੂੰ
ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਤੇ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਮੂਵੀ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ,
ਇੰਡੀਆ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਤੇ ਕਨਵਰਟ ਕਰਵਾਓ।

10 ਡਾਲਰ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਡਿਜੀਟਲ ਮਸ਼ੀਨ ਨਾਲ ਕਲੀਅਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਬਣਵਾਓ।

ਕਈ ਸਟੋਰਾਂ ਵਾਲੇ ਸਾਡੀਆਂ ਟੋਪਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਕਰਕੇ ਵੇਚਦੇ ਹਨ — ਇਸ ਲਈ ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਦੀ ਸਟੋਪ
 ਦੇਖਣਾ ਨਾ ਭੁੱਲੋ

ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਹਿੰਦੀ ਗਾਣੇ, ਗਜ਼ਲਾਂ, ਸਿਲੈਕਟਿਡ ਸੌਂਗਜ਼, ਕਵਾਲੀਆਂ, ਸ਼ਬਦ, ਗੁਰਬਾਣੀ, ਭਜਨਾਂ
 ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੀਲੈਕਸ਼ਨ ਸਰੀ ਜਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਤੋਂ
 ਮਿਲੇਗੀ

ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਦੀਆਂ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੋਪਾਂ, ਵੀਡੀਓ ਮੂਵੀ, ਹਰਮੋਨੀਅਮ, ਤਬਲਾ, ਦੋਲਕੀ,
 ਚਿਮਟਾ, ਤੁੰਬੀ ਲਈ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ

ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ Rechargeable ਬੈਟਰੀਆਂ, ਰੇਡੀਓ, ਟੋਪਾਂ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰ
 ਤੋਹਫਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪਹੁੰਚੋ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਾਰ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੁਟ 6 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਹਰ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 8 ਤੋਂ 9 ਵਜੇ
 ਤੱਕ ਅਤੇ ਹਰ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ 5 ਤੋਂ 8.30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸੁਣਨਾ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ

ਗੁਰਪਾਲ ਮਾਨ (604)321-6667

ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਂਡ ਫੋਟੋ ਸਟੁਡੀਓ: 6512 ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ.

MAIL ORDER ACCEPTED

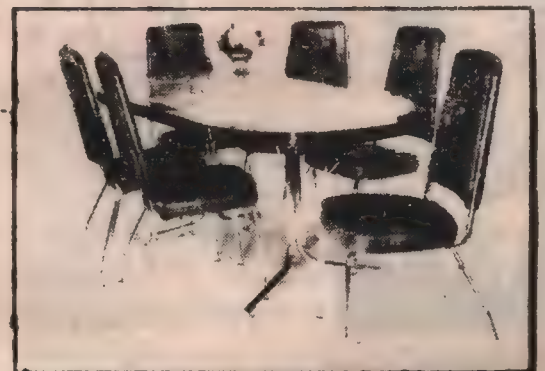
ਰੌਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਲੱਗ ਗਈ ਬਲੌਅ ਆਊਟ ਸੇਲ

ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਪਏ ਸਾਡੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦੀਆਂ
ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਉਹ ਡੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿ
ਤੁਸੀਂ ਖਰੀਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕੋਗੇ।

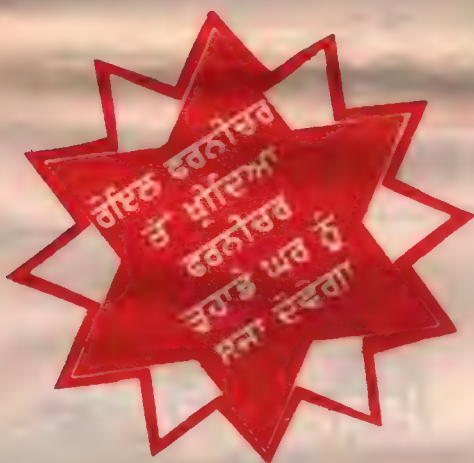

3 Pc. Pillow Back, Comfortable,
Lifetime Warranty on frame **\$999**
YOU GET: ■ Sofa ■ Chair ■ Love Seat

ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ
ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼
ਕੀਤੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ
5 % ਨਾਲ ਬੀਟ
ਕਰਾਂਗੇ।

ਕੀਮਤ ਮਾਰਕੀਟ ਨਾਲੋਂ
ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਿਲੇਗੀ।

ਰੌਇਲ ਫਰਨੀਚਰ
ਤੇ ਖਰੀਦਿਆ
ਫਰਨੀਚਰ
ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਨੂੰ
ਸਜਾ ਦੇਵੇਗਾ

ਦੁਖਟ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਲ
ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਮਾਰਨਾ
ਵਿਅਰਥ ਨਹੀਂ
ਜਾਵੇਗਾ

7 Pc. Solid Pine
Bedroom Suite

\$595

LOWEST PRICE IN TOWN

**SAVE
UP TO 50%
ON MATTRESS
SETS!**

POSTURE BEAUTY

39" Twin Set	54" Double Set	60" Queen Set
\$139 <small>Each Price</small>	\$169 <small>Each Price</small>	\$239 <small>Each Price</small>
SEALY		
39" Twin Set	54" Double Set	60" Queen Set
\$229 <small>Each Price</small>	\$289 <small>Each Price</small>	\$329 <small>Each Price</small>
RESTONIC		
39" Twin Set	54" Double Set	60" Queen Set
\$199 <small>Each Price</small>	\$279 <small>Each Price</small>	\$299 <small>Each Price</small>

LOWEST
PRICES
GUARANTEED

ROYAL FURNITURE LTD.

2607 MAIN STREET (at 10th. AVE.), VANCOUVER, B.C.

TEL. 874-9525

MASTER
CARD
VISA
ACCEPTED

Two income families.

Will your lifestyle survive on one income?
Ask about a new life insurance policy that will
provide your spouse with an income which
increases annually to help offset inflation.

SATISH KUMAR B.A., LL.B.
Ph. 681-5321, Res. 594-2598

500 One Bentall Centre
505 Burrard St.
Vancouver, B.C. V7X 1B2.

SunLife
OF CANADA

ਗਜ਼ਲ

ਹਰਭਜਨ 'ਦਰਦੀ', ਬਰਮਿੰਘਮ

ਕਾਹਦਾ ਰੋਣਾ, ਵੈਣ ਤੇ ਕਾਹਦਾ ਪਿਟਣਾ ਸੀ,
ਦੁਖੀ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਗੁਬਾਰਾਂ ਤੇ ਪਾਇਆ ਪਰਦਾ ਸੀ।
ਚੰਗਾ ਕੀਤੈ, ਜਾਗਦੇ ਹੀ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਕੁੱਦ ਪਿਆ,
ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਵੀ ਕੰਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਰਹਿਦਾ ਠਰਦਾ ਸੀ।
ਅਜ ਉਹ ਤੁਰ ਗਿਆ ਤਾਂ, ਖਚਰਾ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ ਹੈ,
ਕਈ ਵਾਰੀ ਜਿਹੜਾ ਨਿੱਤ ਦਿਹਾੜੇ ਮਰਦਾ ਸੀ।
ਸੁਣਿਆ ਉਹ ਵੀ ਕੱਢਣਾਂ ਤੱਕ ਨੂੰ ਵੇਚ ਗਿਆ,
ਜੋ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਧਰਮ ਕਰਮ, ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਕਰਦਾ ਸੀ।
ਆਪ ਹੀ ਰੋਲਾ ਪਾਈ ਜਾਵੇ, ਰਾਤੀਂ ਕਤਲ ਕਰਵਾ ਕੇ,
ਇਹ ਰੋਲਾ ਤਾਂ ਚਿਰ ਤੋਂ ਜੋਰੂ ਅਤੇ ਜਰਦਾ ਸੀ।
ਬਿਗਾਨੀ ਖੋਹ ਤੇ ਅਜ ਕਲ ਫਿਰੇ ਆਫਰਿਆ,
ਕਲ ਤੱਕ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡਾ ਹੀ ਦੱਮ ਭਰਦਾ ਸੀ।
ਕਾਹਦੇ ਲਈ ਸਭ ਥੋੜ੍ਹ ਚਿਰੇ ਇਹ ਹਾਸੇ ਨੇ,
ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਜਦ ਰਾਮੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਦਾ ਸੀ।
ਖਬਰ ਨਾ ਪੁੱਛੀ, ਬੀਤੀ ਕੀ ਉਸ ਕੰਦੇ ਨਾਲ,
ਲਹਿਰਾਂ ਸੰਗ ਟਕਰਾ ਕੇ, ਦਿਨ ਰਾਤ ਪਿਆ ਖਰਦਾ ਸੀ।
ਮੱਝੀਆਂ ਚਾਰ ਕੇ ਮਾਰੇ, ਮਿਹਣੇ ਹੀਰ ਸਲੇਟੀ ਨੂੰ,
ਕਦਰ ਨਾ ਪਾਈ, ਜਿਹੜਾ ਰੋਜ਼ ਚੂਰੀਆਂ ਚਰਦਾ ਸੀ।
ਜਿਗਰਾ ਮੇਰਾ ਦਿਸਣੇ, ਜਰਾ ਨਜ਼ਦੀਕ ਆਇਆਂ ਤੇ,
ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਿਆ ਭਰਮ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਗਰਦਾ ਸੀ।
ਜੀਉਂਦੇ ਜੀਅ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ, ਸਾਬਤ ਸੋਚ ਬਦਲ ਕੇ
ਬਰਫ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਜੋ ਵਰਦਾ ਸੀ।

PAUL'S PLUMBING, ELECTRICAL & HEATING SUPPLY

Plumbing & Bathroom
Fixtures & Supplies
Hot Water Tanks
Hot Water Heating & Supplies
And Instalations

We cut and thread galvanized pipe
We Cut keys also.

"Free customer parking at rear"

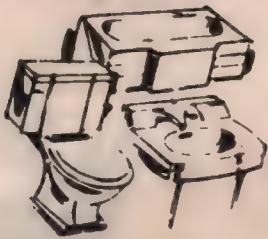
4578 Main St., At 30th Ave., Vancouver, B.C.

Sales: 872-3118

Service: 872-7227

HINDI, Punjabi Spoken

OPEN SUNDAYS

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ ਵਲੋਂ
ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ, ਮਿੱਤਰਾਂ ਤੇ
ਕਲਾਇੰਟਸ ਨੂੰ
ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮੁਬਾਰਕ !

Ph. Off. 590-3231

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Res. 594-8758

LAKEVIEW REALTY LTD. DELTA 590-3231

7909 SCOTT RD., DELTA,
B.C. V4C 6P6

ਪ੍ਰਿੰਸ ਰੂਪਰਟ ਵਿਚ

ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੁਵੀਆਂ ਲਈ

ਮੋਨੀਕਾ ਵੀਡੀਓ

ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਜਿਥੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮਿਲਦੇ ਹਨ

ਫੋਨ ਕਰੋ : ਪਾਲ ਮੋਦਗਿੱਲ

627-1637

A.M.C. Carpet Ltd.

Unit 8 - 12950 - 80th Ave. Surrey, B.C.

Carpet-Vinyl-Hardwood

All Popular Brands Supplied & Installed

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਕਾਰਪੇਟ ਜਾਂ Lino ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ
ਵਿਚ ਪਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਸਾਡੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਸਟੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ
ਘੱਟ ਹਨ, ਪੂਰੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ

Free Estimate —

ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Phone for appointment

Off. 594-6141

Res. 594-7595

Pager 680-0214

AMARJIT SINGH CHAHAL

To protect your
family, your mortgage,
or to ensure your
childrens' education,
for an RRSP or an
annuity, contact:

**AVTAR S.
RANDHAWA**

B.A., B.T.

AVTAR S. RANDHAWA

**Metropolitan
Insurance Companies**

AVTAR S. RANDHAWA

687-5871 (office) or 325-3562 (Residence)

700-1176 W. GEORGIA ST. VANCOUVER.

ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਦੀਆਂ ਕਲਾਬਾਜੀਆਂ

ਸੁਵਰਾਜ ਰਤਨ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ

ਜਥੇਦਾਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਜਥੇਦਾਰ ਜਸਵੰਤ ਕੰਵਲ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸਚਾਈ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਧਰਤੀ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਕੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਚਾਈ ਦਸਦੀ ਹੈ। ਸਚਾਈ ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਚੀਰ ਫਾੜ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਦੀ ਆਈ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਮਸ਼ਕਤ ਪਈ; ਇਸ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਾਠਕਜਨ ਖੁਦ ਹੀ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਹਨ। ਐਨਾ ਕਹਿਣਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਲਗਾਤਾਰ ਛਪਣ ਲਗੀ ਤਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਕੁੰਜ ਲਾਹ ਪਰਾਂਹ ਵਗਾਹ ਮਾਰੀ। ਹੁਣ ਲਉ ਵੇਖੋ ਦੂਸਰੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਬਦਲਵਾਂ ਰੂਪ “ਅਗਾਂਹਵਧੂ” ਤੇ “ਕਾਮਰੇਡ” ਸਾਹਿਤਕ ਪਾਠਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਇਆ।

ਆਦਰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਰੋਚਕਤਾ ਭਰਪੂਰ ਮਿਸਰੀ ਦੀ ਡਲੀ ਵਿਚ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਅਫਲਾਤੂਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜੇਹੇ ਗੀਰੋ-ਪਾਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਿਹੜੇ ਮੁੱਕਦੀ ਰਾਤ ਵਿਚ ਹੀ ਗਲੇ ਸੜੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਤਹਿਸ ਨਹਿਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕਸ਼ਾਹੀ ਰਾਜ ਲਈ ਹਰ ਚੜ੍ਹਦੇ ਨਵੇਂ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਪਰਨਾਮ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਆਪਣੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਆਦਰਸ਼ਕ ਪੁੱਠ ਦੇ ਕੇ ਗੀਰੋ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਕੌਹਾਂ ਦਾ ਪਾੜਾ ਦਿਸਣ ਲੱਗਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਯੁੱਗ-ਪਲਟਾਊ ਗੀਰੋ-ਪਾਤਰ ਲੋਕਾਈ ਤੋਂ ਨਿਖੜ ਕੇ ਐਨੀ ਦੂਰ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੜਨਾ ਪੱਥਰ ਚੱਟਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਦੇ, ਦੋਸਤ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਿਚ ਨਖੇੜਾ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਵਖਾਉਂਦੇ, ਲੋਕਾਈ ਚੇਤਨ ਮਨ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਸਮਾਜ ਦਾ ਮੂੰਹ-ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਫਿਲਮੀ-ਆਦਰਸ਼ਕ-ਯਥਾਰਥਵਾਦ ਦੇ ਗੀਰੋਆਂ ਨਾਲ ਕਦੇ ਚਿਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕੇਗਾ।

“ਕਾਮਰੇਡ” ਨੇ ਇਸ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਹਵਾ ਨਾਵਲ ਲਿਖ ਲਏ ਸਨ। ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੋਈ, ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਵੀ ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਾ ਹੋਈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਭਾਵਕਤਾ ਵਿਚ ਆ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਨਾਵਲਕਾਰ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਵਕਤਾ ਦਾ ਭਾਰੂ ਤੇ ਸਚਾਈ ਦਾ ਸਤਿਆਨਾਸ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਘਟ ਗਈ।

ਜਦੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਦਾ “ਰੋਬ” ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਛੱਤਰ ਪਾੜ ਕੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਦੀ ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ। ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਤੇ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਿਲਣੀ ਦਾ ਸਿਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ, ਬਲਰਾਜ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਵਿਉਂਤਬੰਦ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਜੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਭਾਰਤ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਸਿਹਰਾ ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਦੇ ਸਿਰ ਸੀ।

ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ, ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੋਂ ਕੰਵਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸੌਂਦੇ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਡੀਕੋਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਵਲ ਦੀ ਆਉ ਭਗਤ ਹੋਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਸੇਵਾਦਾਰੀ ਤੋਂ ਕਾਮਰੇਡੀ ਦਾ ਰਾਹ ਤੁਰਦਾ ਤੁਰਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਆਪਣੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਸੱਗ ਜਾ ਰਲਿਆ। ਜਿਹੜੇ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਾਮੰਦ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਜਾਤੀ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਅਦਾਨ ਪਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਅੰਨ੍ਹਾ ਕੀ ਭਾਲੇ ਦੇ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਦੇ ਐਨ ਰਾਸ ਆਈ। ਉਸ ਦੇ ਉਆਂਝੇ ਪਏ ਨਾਵਲਾਂ ਦੀ ਪੰਡ ਧੜਾ ਧੜ ਕਾਲਜਾਂ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਲੱਗਣ ਲੱਗੀ। ਰਾਇਲਟੀ ਦਾ ਪੈਸਾ ਵੱਗਦੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਵਹਿਣ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਵਲ ਕੋਲ ਨਿਰੰਤਰ ਆਉਣ ਲੱਗਾ।

ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿਚ ਯਥਾਰਥਵਾਦ ਕਿਧਰੇ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰੀ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਨੰਗੇ ਚਿੱਟੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਤਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ‘ਸੂਰਮੇ’ ਨੂੰ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰਕੇ ਅੱਜ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਭਰ ਰੱਤੀ ਭਰ ਝੂਠ ਨਹੀਂ, ਮਾਰਕਸ ਤੇ ਐਂਗਲਜ਼ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ‘ਸੂਰਮੇ’ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਅੱਖਾਂ ਪਰੇਖੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਿਜਾਮ ਦੇ ਕੰਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਪਹੁੰਚਾਈ, ਚੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਆਪਾ ਵੀ ਵਾਰਿਆ, ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਸੀ।

ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਸਮਾਜਕ ਸੱਚ ਨੂੰ ਮਾਰਕਸੀ ਅੱਖ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਭਰਮ ਪਾਲਦਾ ਰਿਹਾ ਉਸਦਾ ਅੰਤ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦ ਦੀ ਪੁੱਠ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਦਾ ਜ਼ਿਹਨੀ ਰਲਗੱਡ ਸੀ।

ਅਮੀਰਾਂ ਦੇ ਹਮਾਮ ਵਿਚ ਦੀ ਲੰਘਦਾ ਧਨੀ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਨੇ ਵਦੇਸ਼ੀ ਯਾਤਰਾ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬਹੁਤ ਆਉ ਭਗਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਪਰ ਉਸਦਾ ਅਸਲੀ ਚਿਹਰਾ ਮੁਹਰਾ ਉਦੋਂ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪੈਪਰ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਯੂ. ਪੀ. ਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਭਈਆਂ ਨੂੰ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ।

“ਇਹ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਘੱਟ

ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਟ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ (Identity) ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਹੈ।”

ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਲੋਕ ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਤੇ ਟੋਕੀਓ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਬਹੁਤੇ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਸਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ:

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋ ਬਦਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਗੁਲਾਮ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਲੀ ਚਮੜੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕਰਕੇ ਸੀ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿਖਣੀ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਥੋਂ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿੰਸਾ ਲੈਣਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਕਿ ਇਥੋਂ ਦੀ ਮੁਖ-ਧਾਰਾ ਗੋਰੀ ਚਮੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ ਆਸਾਭੀ ਪਛਾਣ ਅੱਜ ਵੀ ਜਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਏ “ਭਈਏ” ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਗੰਵਾਉਣਗੇ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰਸਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਪਰਦੇਸੀ ਪਰਵਾਸੀ ਬਾਹਰ ਸਾਂਝੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਭੇ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਹੈ, ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ! “ਭਈਆਂ” ਸੰਬੰਧੀ ਗੈਰ-ਮਾਰਕਸੀ ਗੈਰ-ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮੇਂਵਾਰ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ “ਭਈਏ”/ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਵਲ ਸੰਬੰਧੀ ਬਣਿਆ ਸੰਕਲਪ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟਕੇ ਚੁਰ ਚੁਰ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸੇਵਾਦਾਰ ਤੋਂ ਘਰੜ-ਕਾਮਰੇਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੁਰਦਾ ਤੁਰਦਾ ਉਹ ਆਪਣੀ ਚਾਹਤ-ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕਦੋਂ ਦਾ ਜਾ ਰਲਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁਹੱਲਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਕੇ ਗੱਲੂ ਰਮਦਾਸੀਏ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਰਚਦੇ ਹਨ। ਕੰਬਲੀ ਵਾਲਾ ਜਥੇਦਾਰ ਪਹਿਲੀ ਫੇਰੀ ਵਿਚ ਬਗਲੀ ਪਾ ਕੇ ਆਇਆ ਤੇ ਦੁਡੀਕੇ ਟਰਸਟ ਲਈ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਸ ਲਈ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਬਦੇਸ਼ੀ ਲੋਹ-ਕੁੱਟਾਂ/“ਭਈਆਂ” ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸਰਦੀ ਮੱਦਤ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਦੁਡੀਕੇ ਟਰਸਟ ਨੇ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਸਦੇ ਲੋਹ-ਕੁੱਟਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਮਨਾਇਆ। ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿਚ ਟਰਸਟ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਅੱਖ ਤੇ ਕਿੱਤੂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜੋ ਕਲ੍ਹ ਤੱਕ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਰਹੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਦਰਲਾ ਫਿਟਕਾਰਦਾ, “ਭਲਿਉਮਾਣਸੋ! ਐਨੀ ਦੇਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ।”

ਅਜੋਕੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਦੌਰੇ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਪਰਪੰਚ ਰਚਾਇਆ ਕਿ, “ਮੈਂ ਟਰਸਟ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਟਰਸਟ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ।” ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਮੈਂ ਆਦੀ ਅਮੀਨ ਦੀ ਹਉਮੈ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਪੁਛੇ ਬਿਨਾਂ ਟਰਸਟ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੋਕ-ਤੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਥੇਦਾਰ! ਮਰਨ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਦੀ ਗਲ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤੁਸੀਂ ਜੀਂਦੇ ਜੀਅ ਹੀ ਟਰਸਟ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹੋ, ਫਿਰ ਪਛਤਾਵਾ ਕੇਹਾ। ਤੇ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨੇ ਸਨ। ਲੋਹ-ਕੁੱਟ ਟੋਲੇ ਦੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸ ਨਾਲ ਸਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਦਾ ਦੌਰਾ ਰਚਾਇਆ ਤਾਂ ਖਾਲਸਾਬਾਨੀਆਂ ਦਿਆਂ ਡੋਰਿਆਂ ‘ਚੋਂ, ਉਹ ਵੀ ਇਕੱਲੇ ਇਕੱਲੇ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ

ਚੋਰੀ ਛਿੱਪੇ। ਲੋਕ-ਤੰਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਪੈਸਾ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸਕੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਸੀ। ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਕਟਿਹਰੇ ਵਿਚ ਖੜਕੇ ਸਫਾਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ। ਜੋ ਅਜੋਕਾ ਬਦੇਸ਼ੀ ਦੌਰਾ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਫੀ ਸ਼ੱਕੇ ਖੜੇ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ! ਤੇਰੇ ਵਲ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਟੁਕੜਬੋਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜੋ ਭਰਮਾਰ ਲੜਾਈ ਸਹੇੜ ਕੇ ਮਾਸੂਮ ਜਿੰਦਗੀਆਂ ਦੇ ਆਏ ਦਿਨ ਕਤਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਰਾਖਸ਼ੀ ਹਾਸਾ ਹਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ, ਅਖੌਤੀ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਤਾਪ, ਪੁਲਸ ਦਾ ਜਬਰ, ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਢਾਕੇ ਤੇ ਬੇਪਤੀਆਂ, ਇਲਾਕਾਵਾਦ ਦਾ ਸ਼ੋਰ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਰਹਿੰਦੀ ਖੁੰਹਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੀਣਾ ਦੁੱਭਰ ਕੀਤਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਬਿਦਰ ਵਰਗੇ ਖੂਨੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਜ਼ੁਮੇਂਵਾਰੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰ ਥੋਪਦੇ ਹਾਂ। ਪੁਰ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਗੁਨਾਹਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫੜਕੇ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜੇਹੀ ਖੂਨੀ ਕਾਂਡ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਫਿਰ ਨਾ ਦੁਹਰਾਏ ਜਾਣ।

ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਹੋ ਕਹਾਂਗਾ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ! ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਲਈ ਫਿਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਨਿਤਰੋਜ਼ ਲੂੰ-ਕੰਡੇ ਖੜੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਘੱਟਦੀਆਂ ਹੋਣ। ਲੋਕਾਈ ਦਾ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਦੁੱਭਰ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੋਵੇ। ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਵਿਚ ਘਰੋਂ ਗਏ ਦੀ ਮੁੜਨ ਦੀ ਕੋਈ ਆਸ ਨਾ ਬੱਝਦੀ ਹੋਵੇ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਡੀਂਗਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹੋ? — ਜਰਾ ਦੱਸੋਗੇ!

- (1) ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮਾਸੂਮ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਕੌਣ ਹਨ?
- (2) ਬਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਿੰਦੂ ਕੱਢ ਕੱਢ ਕਿਉਂ ਭੁੱਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ?
- (3) ਸੱਚ ਦੇ ਘਰ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਆਈਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੱਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਜੇ ਉਹ ਭੋਰਾ ਵੀ ਚੁੱਥੇ ਚਰਾਂ ਕਰਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧ ਕੇ ਬੋਰੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਲੂਣ ਦਾ ਭੋਗ ਲੁਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ!
- (4) ਚਿੱਠੀ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਹੀ ਫੁਕਾਣ, ਮੂੰਹ ਮੰਗੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਮਰਿਆਂ ਦੇ ਨੰਬਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪ ਘਰੀਂ ਜਾ ਕੇ ਡਾਕੇ ਮਾਰਨੇ, ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਗੁਨਾਹ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਫਲਟੀ ਕਰਕੇ ਘਰਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਲੁਟ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣਾ। ਕੀ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਦੁਹਾਈ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?
- (5) ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਟੁਕੜਬੋਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਖੜੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਕੌਝਾ ਮਜ਼ਾਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਿੰਦਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੁੱਖ ਘੜੀ ਵਿਚ ਜੇ ਕਿਸੇ ਧੀ ਦੇ ਬਾਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਲਾ ਕੇ ਉਸਦਾ ਦਾਜ-ਦਹੇਜ਼ ਬਚਾ ਵੀ ਲਿਆ ਪਰ ਜੋ ਮੱਦਤ ਦਾ ਪਰਪੰਚ ਰਚਾ ਕੇ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਰਫਲਾਂ ਵਿਖਾ ਕੇ ਸਭ ਲੁਟ ਲੈ ਜਾਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਤਪਸ਼ਰਾ ਕਰੁੰਗਾ?
- (6) ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਮਹੰਤਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹਟਾਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਓਹੀ ਮਹੰਤ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਈ ਬੈਠੇ? ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਜੀ!
- (7) ਜੋ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ “ਭਈਏ”/ਪਰਵਾਸੀ ਆਪਣੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਲਈ ਦਿੱਡ ਦੀ ਅੱਗ ਉਵੇਂ ਹੀ ਬੁਝਾਉਣ ਆਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬੋਂ ਬਾਹਰ “ਭਈਏ” ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਸਾਨੂੰ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖੜੇ ਕਰਕੇ ਭੁੱਟ ਦੇਣ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੋਵੇਗਾ?

ਬਦੇਸ਼ੀ ਬੈਠੇ ਲੋਹ-ਕੁੱਟ/ਪਰਵਾਸੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮੂੰਹੋਂ ਮੂੰਹੀਂ ਜਥੇਦਾਰ ਕੰਵਲ ਤੋਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਉਹ ਵੀ ਇਕਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਲਾਦਾਂ ਨਾਲ ਖੜਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਦਮ-ਖਾਣੇ ਹਨ?

INCOME TAX from \$15 ACCOUNTING

ਸਹੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਦਫਤਰ। ਮਾਂਗਟ ਹੋਰਾਂ ਦੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਤੇ ਲਾਭ ਉਠਾਉ। ਦਫਤਰ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

- Income Tax
- Book-Keeping
- Accounting & Incorporation
- Insurance (Life, Sicknes, Group, Travel, Visitors)

MANGAT AGENCIES

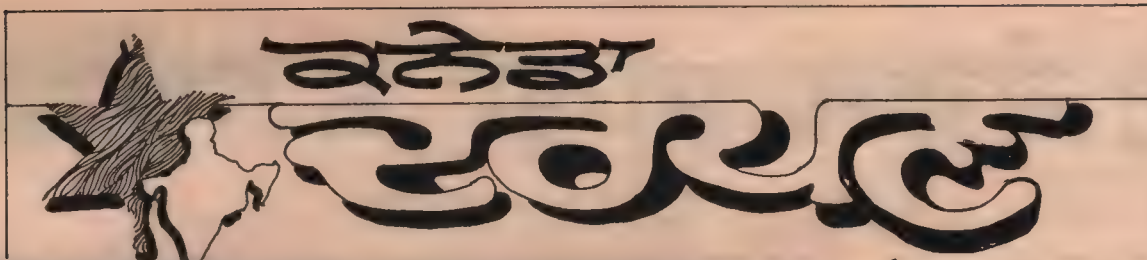
#5 - 7307 King George Hwy, Surrey, B.C. V3W 5A8

C.S. Mangat
(Ex. Bank Manager)

594-5711 594-2254

NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE COMPANY

NORTH AMERICAN LIFE

- Life Insurance
- Mortgage Insurance
- Children's educational Plans
- R R S P

Malkiat Mutti

representative

320, 815 West Hastings St.
Vancouver, B.C. V6C 2W1

Bus. 685-9335

Res. 522-7167

ਲੈਂਗਲੇ ਕਾਲਜ 'ਚ ਲੜਾਈ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਚ 6 ਹੰਸਲੋ ਵਾਸੀ ਦੋਸ਼ੀ

ਕੋਰਟ ਸੈਸ਼ਨਲ ਰੀਪੋਰਟ ਮਿਲਣ ਬਾਦ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਵੇਗੀ
ਰੈਡਿੰਗ — ਲੈਂਗਲੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮ ਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦਖਲ ਦੇ ਕੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੀ ਸਖਤ ਲੜਾਈ ਟਾਲ ਦਿੱਤੀ। ਰੈਡਿੰਗ ਕਰਾਊਨ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮੁਸਲਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਊਥਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਗਰੁੱਪ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਘੜੀ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਊਥਲ ਦਾ ਹੌਲੀ ਸਮੇਕ ਗਰੁੱਪ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹੰਸਲੋ ਦੇ ਮੁਸਲਮ ਗਰੁੱਪ ਵਲੋਂ ਇਕਤਿਥਾਰ ਅਹਿਮਦ ਤਾਰਿਕ ਹਮੀਦ, ਮਜ਼ਮਨ ਹੁਸੈਨ, ਮੁਨਵਰ ਹੁਸੈਨ, ਇਬਰਾਹੀਮ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਜਬਰ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਖੜੇ ਹੋਏ।

10 ਮਰਦਾਂ ਤੇ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਜਿਊਰੀ ਨੇ 4 ਘੰਟੇ 40 ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਹੰਸਲੋ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਤੱਕ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਛੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸ ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਲਈ ਜਮਾਨਤ ਉੱਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੈਸ਼ਨਲ ਰੀਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।

FIVE RIVERS FISH 'N CHIPS

ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼ ਫਿਸ਼ ਐਂਡ ਚਿਪਸ

6591 Fraser St. (at 50th & Fraser) Vancouver, B.C. V5X 3T4

Ph. 327-7455

ਇੰਡੀਅਨ ਸਟਾਇਲ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਮੱਛੀ ਅਤੇ ਮੁਰਗੇ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਲਈ ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼ ਫਿਸ਼

ਮੁਰਗਾ ਮਸਾਲੇ ਵਾਲਾ
Spicy (Masala) Chicken

\$4.45 lb.

ਅਸੀਂ ਫੋਲੋ ਭਟੂਰੇ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਮੱਛੀ ਵਾਲੇ ਸਮੇਸ਼ੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ
ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਖਾਸ ਹਨ

ਸੀਨਾ ਮਸਾਲੇ ਵਾਲਾ ਮੁਰਗੇ ਦਾ
Only Breasts (Spicy)

\$6.95 lb.

ਮਸਾਲੇ ਵਾਲੀ ਮੱਛੀ ਦੇ ਪਕੌੜੇ
Spicy (Masala) Fish

\$5.95 lb.

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਟਾਇਲ ਦੀ ਮੱਛੀ, ਫਰਾਈਡ
ਚਿਕਨ ਅਤੇ ਸੀ ਫੂਡ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ
ਤੁਸੀਂ ਫੋਨ 'ਤੇ ਵੀ ਆਰਡਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡਿਸਕਾਉਂਟ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਠੰਡੀ ਬੀਅਰ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮੀਟ ਦਾ ਆਚਾਰ ਇਥੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

WHEATON PONTIAC BUICK GMC LTD.

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ, ਪਿਕ-ਅੱਪ ਆਦਿ ਹਨ — ਕੀਮਤਾਂ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਵਾਜਬ ਹਨ। ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਤੇ ਪਿਕ-ਅੱਪ ਖ਼ਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਝੰਡ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

SPECIAL PRICE ON NEW ACADIAN, FINANCE AVAILABLE -
8.8% LIMITED TIME

Bus: 526-2781

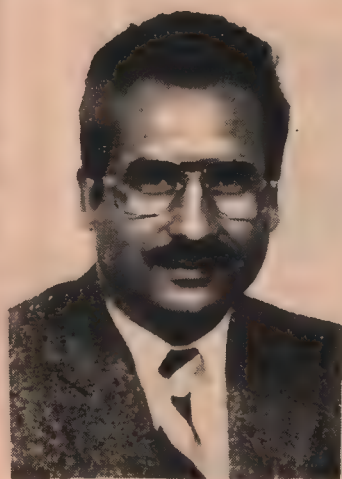
Res: 524-4137

Pager 687- 7711 #7610

325—12th St., New Westminster, B.C.

Kuldip S. Jhand

ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

Thinking of Buying or Selling

ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਜਾਨਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਭੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ
ਖ਼ਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ:

For The Best Selection & 100% Satisfaction

NIRMAL (Neil) DHALIWAL

Bus: 588-9955

Res: 597-2069

Specializing in: Lots, New Homes, Investment

Properties, Farms, Industrial & Commercials

WORKING

100%

FOR YOU

LAKEVIEW REALTY LTD.

10732 KING GEORGE HWY., SURREY, B.C. V3T 2X7

ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਤਸਵੀਰ

ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ

ਕੀ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਜਥੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਆਦਮੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਜੋ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬਿਠਾਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਬਹਾਨਾ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਯਾਰਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਟੀਮ ਬਣਾਈ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਦਸੇ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ ਤੇ ਉਸ ਯਾਰਾਂ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਯਾਰਾਂ ਮੈਂਬਰੀ ਟੀਮ ਦੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਰਾਂ ਦੀ ਉਤਲੀ ਛੱਤ ਉੱਤੇ ਗਏ ਤੇ ਉਥੇ ਰਹਿ ਰਹਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੌਣ ਹੋ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੇਵਾ ਦਲ ਦੇ ਬੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭੂਟਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ। ਅਸੀਂ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਬੰਦੇ ਹਾਂ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਾਨੂੰ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੀ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਵੱਖਰੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ 5, 5, 6, 6 ਦੀਆਂ ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾਈ ਸਾਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ ਸਭ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਜੋ ਕੋਈ ਕਹਵੇ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ।

ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮੰਗ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਸਤੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਏ ਸਨ ਉਸ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਉਚੇਰਾ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਗੱਡਕੇ ਲੰਬਾ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਲਈ ਰਸਤਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਕਿਸੇ ਵਿਰਲੇ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਣ ਆਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਰਸਤਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਇਥੋਂ ਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਰਬਤ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਫਾਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਗੱਡ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਰਬਤ ਖਾਲਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵੇਗਾ ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋ ਦੀਵਾਲੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਏਹੋ ਜਹੇ ਐਲਾਨ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦੀਵਾਲੀ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੇ ਇਕੱਠ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਇਕੱਠ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠਾਂ ਵਿਚ ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਪੰਥ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਐਲਾਨੀਆਂ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵੀ ਏਹੋ ਜਹੇ ਐਲਾਨਾਂ ਕਾਰਨ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਰਵੀਊ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਵੀ ਇਹ ਐਲਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਕੱਠ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੈਸੀ ਪੋਚੀਦਾ ਸਥਿਤੀ ਲੈ ਆਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕਦੀ। ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ ਵਿਚੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤੇ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ। ਹੁਣ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲਗ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ ਉੱਤੇ ਹਰ ਵਕਤ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਇਸ ਵਕਤ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਤਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਪੇਟਾ। ਤਾਣਾ ਪੇਟਾ ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਿਹਾ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਤੰਦ ਕਿਹੜੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਥੇ ਜਾ ਕੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਕ ਤੰਦ ਪਕੜੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਤਾਣੇ ਪੇਟੇ ਵਿਚ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਥਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲ ਜਾਂਦੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਜੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘੋਖੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਰਵਰਦਾ ਵਲ ਮੁੜਦੀ ਦਿਸ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਕੇਵਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਖਾੜਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹੋ ਕੁਝ ਹੈ।

ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਹੁਣ ਨਾ ਹੋਇਆਂ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਤਿੰਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਬਰਨਾਲਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਪਰਨਾਲਾ ਤੇ ਹੁਣ ਵਗ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਮੁੜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਠੇ ਉੱਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਮੀਂਹ ਪੈਣਾ ਅੱਖੀ ਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਹੋਇਆ ਤੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰੀ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਮ ਫਿਰ ਲਗ ਜਾਵੇ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਭੁਲ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਬਹੁਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਾਲ ਹਾਲੀ ਗਲੀ ਨਹੀਂ।

ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਕੇ ਕੋਈ ਸਰਗਰਮੀ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਈ ਕੇਵਲ ਕਦੀ ਕਦਾਈਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਹੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਸਾਰੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਬਹੁਤ ਹਨ ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸੈੱਲ ਕਿਧਰੇ ਘਟ ਹੀ ਹੈ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰ ਆਪਣੇ ਲੀਡਰਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਲਗਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਬੋਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਤੇ ਜਾਂ ਅਗੋਂ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਬਣਨ ਦੇ ਇਛਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਉੱਤੇ ਆਪਾ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਹੁਣ ਕੁਰਸੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦੇ ਇਛਕਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਕੁਰਸੀ ਕੋਈ ਸਾਹਮਣੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਚੁਪ ਹਨ ਜਦੋਂ ਚੋਣਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਆਪੇ ਹੀ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਪਰ ਹਾਲੀ ਚੋਣ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਦਿੱਲਾ ਹੀ ਹੈ।

ਤੀਜਾ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਦਾਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਮਲੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਇਜ਼ਤ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਸਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਖਤਮ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਜੇ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਗੱਲ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ ਉਹ 10 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੱਥਾ ਲਿਆ ਕੇ ਤੇ ਮੁੜ ਜਾਣ ਦਾ ਜੋ ਡਰਾਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੱਥਾ ਲਿਆ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਰਾਜਸੀ ਸੂਝ ਬੂਝ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਸਟੇਟਬਾਂਜ਼ੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲਗ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿਲੀ ਭੁਗਤ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਦੇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸੀ। ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਦੇ ਪਹਿਰੇ ਵਿਚ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਰਦਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਰਨਤਾਰਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਠੀਕ ਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਆਦਮੀ ਆਪ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਦੇ ਪਹਿਰੇ ਬਲੇ ਚਲਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਤੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ?

ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਪੱਕਾ ਅੱਡਾ ਜਮਾਉਣ ਦਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੀ ਏਹੋ ਇਛਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਰਹਿਣ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੋ ਜਾਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਬਦਨਾਮ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋੜਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈ ਲੈਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿਲੀ ਭੁਗਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵੜਨ ਕਿਉਂ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਆ ਕੇ ਹੁਲੜਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਜੰਦਰੇ ਵੀ ਤੋੜੇ ਤੇ ਅੰਦਰ ਹੁਲੜਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦੋ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੀ ਬੇ-ਇਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਮੰਦਾ ਬੋਲਿਆ।

ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਘੰਟਾ ਘਰ ਵਾਲੀ ਬਾਗੀ ਉੱਤੇ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੋ ਧੱਕੇ ਵਗੇਰਾ ਮਾਰੇ ਸਨ ਇਹ ਡਰਾਮਾ ਵੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਨਾਲ ਕਈ ਸਰਕਾਰੀ ਬੰਦੇ ਵੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ ਵਾਲਾ ਰਵਾਇਤੀ ਲਿਬਾਸ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਗੋਲ ਪੱਗਾਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਤੇ ਆਈ. ਜੀ. ਪੁਲੀਸ ਸ੍ਰੀ ਚਮਨ ਲਾਲ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਚੁਰਾਹੇ ਵਿਚ ਭੰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹ ਸਕੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਖਰਾਬ ਹੋਈ ਵੇਖਕੇ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਹ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਹੀ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਦੌੜ ਗਿਆ।

ਦਸਤਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸ਼ਾਇਦ ਸਮੂਹ ਪੰਥ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਾਲੇ ਵੀ ਕਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੁਲੀਸ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਸਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਕਾਲ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਤੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਛੱਤ ਵਿਚ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਵਾਲੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰਗਰਮ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੀ ਆ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਐਸਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਪਿਛੇ ਪੈ ਗਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਦੀ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਜ਼ਰੂਰ ਛੱਡੇ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨਗੇ ਜੋ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਨਗੇ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗਾਂਦਾ ਸਾਂਦਾ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਗੁਪਤ ਤੌਰ ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਵੀ ਸ਼ਕ ਪੈ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਰਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸਦੇ ਹੀ ਉਹ ਵਿਰੁਧ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗਾਂਦੇ ਸਾਂਦੇ ਬਾਰੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਮੁੜ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪੈਰ ਲਗਣੇ ਅੱਖੇ ਹਨ।

ਖਾੜਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਮਦਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਥੋਂ ਹੀ ਸ਼ੋਪ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਕਈ ਦਿੱਲੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨੋਚਾਹਲ ਦੀ ਖਾੜਕੂਆਂ ਵਿਚ ਬੜੀ ਗੱਲ ਸੀ ਪਰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖਬਰਾਂ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਸਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਲਰਾਮ ਜਾਖੜ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਰਕ ਸੰਬੰਧ ਹਨ। ਭਾਈ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਿਆ ਵੀ ਸੀ ਤੇ ਉਥੋਂ ਹਥਿਆਰ ਲਿਆ ਕੇ ਵੀ ਵੰਡਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗਾਂਦਾ ਸਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਰਿਬੈਰੋ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਕੜਵਾ ਦਿਓ ਮੈਂ ਡਾਕਟਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਅਬਨਾਬੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਭੇਦ ਕੱਢ ਦਿਆਂਗਾ। ਹੁਣ ਤੇ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ਼ ਹੈ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਤਲਾਂ ਦਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ। ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਚੁਕੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚ ਭਾਈ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਭਾਈਵਾਲ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਭਾਈ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪਦਵੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਾ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਣੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਲੋਕ ਵਿਰੁਧ ਹੋਏ ਤਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੋਟ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ। ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੈਂਬਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ ਤੇ ਮੈਂਬਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਖੈਰ!

ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫੁਕ ਕਢਣ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਸਾਰਾ ਡਰਾਮਾ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਬਣਾਕੇ ਰਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸਦਾ ਖਾੜਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਵੀ ਹੈ। ਖਾੜਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕੁ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਅਤਿਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਇਨਕਸ਼ਾਫ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੇ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਰਕਾਰੀ ਇਸ਼ਾਰੇ ਉੱਤੇ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਦਦ

Dorion Insurance Agency

ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਕੌਮੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਏਜੰਸੀ ਡੋਰੀਅਨ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਏਜੰਸੀ

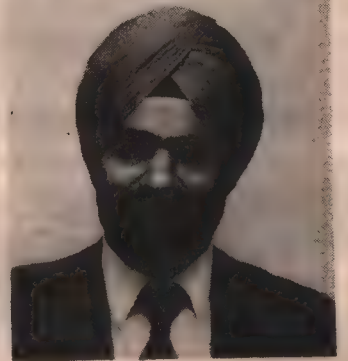
ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ

- ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ● ਵਿਊਪਾਰ ● ਕਾਰ ਤੇ ਟਰੱਕ ● ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ● ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਸੱਟ ਲੱਗ ਜਾਣ ਤੇ ਜਾਂ
- ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ। ● ਆਟੋ ਪੈਕ ਰੀਨੀਊ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ● ਲਾਈਸੈਂਸ ਪਲੇਟਾ ਲੈਣ ਲਈ
- ਕਾਰ, ਟਰੱਕ, ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਫੋਨ : 772-3301 775-1061

AJANTA TRAVELS

ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਿਚ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਅਜੰਤਾ ਟਰੈਵਲਜ਼ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Kulwant S. Brar
Manager & Owner

Success Through Service & Experience

AWARD WINNER

OF THE MEDALLION CLUB, MEMBER OF THE I.C.I. DIVISION OF THE REAL ESTATE BOARD OF GREATER VANCOUVER IN BUSINESS SINCE 1971

For Professional Market Evaluation or Consultation

Without any obligation, contact

Buying, Selling or Trading

ਮਕਾਨ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਖ਼ੀਦਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰੋ

Ph. Bus: 437-9431 Res: 434-4660

UNITED REALTY LTD.

2443 Kingsway, Vancouver, B.C. V5R 5G8

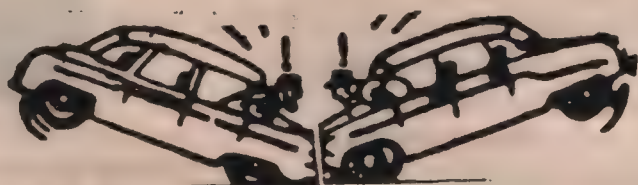

Ajaib S. Janda

MINT AUTO BODY LTD.

- Complete Professional Auto Body Repairs and Refinishing on all makes and models
- I.C.B.C. claims handled promptly
- Complete framework ■ UNI - BODY repairs
- All work conditionally guaranteed
- Free estimates ■ Courtesy cars

ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ ਪਿਕ-ਅੱਪ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਅੱਛੀ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਪੇਂਟਿੰਗ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਉ

For further information call:

Bhupinder(Bob) Sihota

Ph. 433-1207

Mint Auto Body Ltd.

5590 Lane Street, BURNABY, B.C. V5H 2H5

Bhupinder(Bob) Sihota

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਗੋਲਡਨ ਜੁਬਲੀ ਉਤੇ ਡਾ: ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਦਾ ਭਾਸ਼ਨ

ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਸੱਸਣੋਂ ਤੇ ਬੀਬੀਊ,

ਮੈਂ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਜਿਹਾ ਲਿਖਾਰੀ ਹਾਂ। ਕਲਮ ਦਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਜੀਭ ਅਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਿਆਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਉਂਜ਼ ਬਜ਼ੁਰਗ ਗੋਇੰਟੇ ਨੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ “ਝੂ ਨੱਟ ਓਰੇਟ, ਆਰਟਿਸਟ, ਕਰੀਏਟ!” (ਲੋਕਚਰ ਨਾ ਝਾੜ, ਕਲਾਕਾਰ, ਸਿਰਜਣਾ ਕਰ), ਮੈਂ ਆਪ ਵੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ: ਇਕ, ਇਹ ਮੈਨੇਲੋਗ (ਇਕ-ਪਾਤਰੀ ਨਾਟਕ) ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਕੰਮ ਹੈ ਇਹ ਕਿ ਇਕ ਬੰਦਾ ਬੋਲੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਬੁੱਧਚਾਪ ਸੁਣੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੁਆਦ ਤਾਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਉਠਣ, ਕੋਈ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਤੁਰੇ, ਕੋਈ ਡਾਢ-ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਮਹਿਫਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੱਲੀ ਆਵੇ:

- ਰਿੰਦੋ ਕੇ ਦਮ ਸੇ ਆਤਸ਼ੇ-ਮੇਅ ਕੇ ਬਗ਼ੀਰ ਭੀ
ਹੈ ਮੇਅਕਦੇ ਮੇਂ ਆਗ ਬਰਾਬਰ ਲਗੀ ਹੂਈ ...ਫੈਜ਼

ਦੂਜਾ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇੰਨੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦੁਰ-ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਇਨਫਲੇਸ਼ਨ ਅਸਮਾਨੀ ਜਾ ਚੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਾਡਾ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਬੂਬ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਾਂਗ ਜ਼ਰਾ ਸਜਮ ਨਾਲ ਵਰਤੀਏ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਬੇਕਦਰੇ ਹੋ ਨਿਬੜਨਗੇ।

ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖ ਕੇ ਲਿਆਇਆ ਹਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋ: ਦੀ ਗੋਲਡਨ ਜੁਬਲੀ (ਪੰਜਾਹਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇ-ਗੰਢ) ਦੇ ਆਨੰਦਮਈ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਆਈ. ਡਬਲਯੂ. ਏਆਂ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਵਿਚ, ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਤੇ ਨਸਲੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਰੁਧ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕ-ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦ-ਮੂਲਵਾਦ ਵਿਰੁਧ...ਪਹਿਲੀਆਂ ਸਫਾਂ ਵਿਚ ਖਲੋ, ਆਪਣੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾ, ਲਗਾਤਾਰ ਜਦੋ-ਜਹਿਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਨ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ, ਹਰ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ-ਜਬਰ ਵਿਰੁਧ, ਹੋਰ ਵੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਤਾਲ ਤੇ ਲੇਅ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਮੈਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਆਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਮਲ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰੋ ਕਿ ਨੇੜੇ ਦੇ ਭਵਿੱਖ

ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕੋ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਗੁਣ ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ ਪੱਖੋਂ ਕਈ ਗੁਣੇ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵੀ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵਧ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ? ਹਾਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਸਾਂਝੇ ਹਨ, ਉਦੇਸ਼ ਸਾਂਝੇ ਹਨ, ਹਲਕੇ ਸਾਂਝੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮਲ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਸਾਂਝੇ ਹਨ। ...ਪਰ ਜੇ ਫੌਰਨ ਇਕ ਹੋਣ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅੜਿਚਟਾਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਇਕ ਦੂਜੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਜਾਵੋ, ਸਾਂਝੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਮਿਲਵਰਤਣ ਦੇਵੋ। ਇਸ ਅਮਲ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਇਕ-ਹੱਦ ਨਿਕਲ ਆਵੇਗੀ। ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਂਦ ਤੀਕ ਇਹ ਅਮਲ ਸ਼ੁਰੂ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ। ਇਹ ਬੜੀ ਦੁਖਭਰੀ ਅਤੇ ਕੌੜੀ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੀ ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਘੱਟ ਹੈ, ਤੋੜਿਆ ਬਹੁਤਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੀ ਜਿਹੜੀ ਮਰਜ਼ੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਤੇ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪਾਲੋ, ਪਰ ਉਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਅਸਰ ਤੁਹਾਡੀ ਇਥੇ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਤਸ਼ਰੀਹ (ਇੰਟਰਪਰੀਟੇਸ਼ਨ) ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹੀ ਨਿੱਜੀ ਮਾਮਲਾ ਸਮਝੋ ਜਿਵੇਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ? ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੰਗਲੈਂਡ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ, ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ, ਮਸਲੇ ਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਇਥੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਹੋਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਇਥੇ ਹੀ ਮਰਨਾ ਹੈ। ਚਾਹਿਰ ਹੈ, ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੀ ਕੋਈ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਠੀਕ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਦੇਣਗੇ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਗੁਮਰਾਹ ਹੋ ਜਾਵੋਗੇ ... ਨਾਲੇ ਆਪਾਂ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ, ਪਸ਼ੂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸਿਰਫ ਪੂਛ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਇਕ ਸੁਤੰਤਰ ਚੇਤਨਾ (Independent Consciousness) ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਨੂੰ

ਹਾਲੀ ਹਿਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੰਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈਆਂ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਖਾੜਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਰੰਗਰੂਟ ਭਰਤੀ ਹੋਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਰੰਗਰੂਟ ਤਾਂ ਹੀ ਭਰਤੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਗੁਸਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤਕ ਇਹ ਗੁਸਾ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਉਤਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜੇ ਏਹੋ ਹਾਲ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਹਾਲੀ ਜਲਦੀ ਜਲਦੀ ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਹਾਲਾਤ ਸਾਜ਼ ਗਾਰ ਸਮਝਕੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਇਹ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਨ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਜਿਤ ਜਾਣ ਪਰ ਵਜ਼ਾਰਤ ਉਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਲਣ ਲਗੀ ਤੇ ਇਹੋ ਹੀ ਹਾਲ ਮੁੜ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਡਕੇ ਹੋਏ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ। ਪਰ ਤਾਂ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਸਕੇਗਾ? ਜੇ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਫਿਰ ਅਮਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਖ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਗੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ 15-15, 20-20 ਦੇ ਜਥੇ ਬਣਾਕੇ ਇਕੱਠੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਫਰਕ ਹੈ। ਹੁਣ ਨਿਰਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦੇ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਟੋਲੇ ਹੋਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਹੁਣ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਜਬਰੀ ਉਗਰਾਹੀ ਹਾਲੀ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ।

ਸਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਦਰ ਖਾੜੇ ਸ਼ੇਸ਼ਾ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਫੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤੇ ਮੁੜ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹੋਣਗੇ। ਅਕਾਲੀ ਹਲਕੇ ਇਹ ਆਸ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਨ ਉਹ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪਰ ਸੁਆਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਬਰਨਾਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਲੀਡਰੀ ਉਤੇ ਬੇਪਣਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲੈਣਗੀਆਂ? ਸੰਯੁਕਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੜੇ ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਰੋਲਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਤਲਵੰਡੀ ਦਲ ਤੇ ਬਰਨਾਲਾ ਦਲ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਬਾਬਾ ਦਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। (ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ 'ਸ਼ੰਤ ਸਿਪਾਹੀ' ਵਿਚੋਂ)

ਪਸ਼ੂਆਂ ਨਾਲੋਂ ਨਿਖੇੜਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਰਗਾ ਕੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ? ਫਲਕੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਕਦੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਸਿਰਜਿਆ।

ਹੁਣ ਇਕ ਗੱਲ ਮੈਂ ਆਈ. ਡਬਲਯੂ. ਏਆਂ. ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ, ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਗਿਸ਼ਤੇ ਬਾਰੇ, ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕ ਹੋ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸੁਖਮ ਕਲਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ। ਤੁਸੀਂ ਕਠਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਨਸਾਨ ਹੱਥੋਂ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਲੁੱਟ ਖਤਮ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸੋਮੇ ਬਣਾਂਗੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਤੇ ਕਲਚਰਲ ਅਮੀਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਂਗੇ। ਜੇ ਕਾਵਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਆਖਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਤੋਂ ਸੰਵਾਰ, ਗੁਲਾਬ ਦੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਲਾਵੇਗੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਗੁਲਾਬ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਬੂ ਭਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਇਹ ਗਿਸ਼ਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਸਾਡਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ। ਯਾਦ ਰਹੇ, ਅਮਰ ਸਾਹਿਤ ਅਤਿ ਜਮਹੂਰੀ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿਚ ਹੀ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਾਲਿਬ ਨੇ ਠੀਕ ਹੀ ਆਖਿਆ ਸੀ: ਅੱਧ ਚਾਹੀਏ ਵਸਅਤ ਮੇਰੇ ਬਿਆਂ ਕੇ ਲੀਏ। ... ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਕੋਈ ਕਲਾਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਪਨਾ (Establishment) ਦਾ “ਜੀ-ਹਜ਼ੂਰੀਏ” ਅਰਦਲੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਲਈ ਜੇ ਕੋਈ ਡਿਸਿਪਲਨ ਹੋ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਉਹਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਤੇ ਲੋਕ-ਵਫ਼ਾ ਦਾ ਡਿਸਿਪਲਨ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਦੀ ਕਲਮ ਕਦੀ ਸੋਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ:

- ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਮਾਂਗਤੇ ਹਮ ਲੋਗ ਬਜ਼ੁਜ਼ ਇਜ਼ਨੇ-ਕਲਾਮ

ਹਮ ਤੋਂ ਇਨਸਾਨ ਕਾ ਬੇਸਾਖਤਾਪਨ ਮਾਂਗਤੇ ਹੈਂ ... ਕਾਸ਼ਮੀ

ਅੰਤ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਸ਼ੁਕਰੀਆ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਿਖਾਰੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਇਨੀ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਕ ਲੇਖਕ-ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਸ਼ੇਡ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ, ਇਕ ਆਮ ਜਿਹਾ ਲੇਖਕ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਮਾਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਮੇਰੇ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਰਾਹੀਂ:

- ਮੇਰੇ ਸੀਨੇ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਤੇ ਤੇਰੇ ਸੀਨੇ ਮੇਂ ਸਹੀ

ਹੋ ਕਹੀਂ ਭੀ ਆਗ ਲੋਕਿਨ ਆਗ ਜਲਨੀ ਚਾਹੀਏ ... ਦੁਸ਼ਯੰਤ

ਕੁਮਾਰ

ਮੈਂ ਇਸ ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਵੇਖਣ ਦਾ ਖਾਹਿਸ਼ਮੰਦ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਲਈ ਤੇ ਸਾਰੇ ਇਕ ਲਈ ਅਮਲ ਕਰਨ। ਇਹ ਵੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਜਦੋਂ ਲੇਖਕ-ਜਨ, ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਕਾਇਮ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਵੀ, ਆਪਸੀ ਮਿਲਵਰਤਣ ਦੇਣ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ। ਇੰਡੀਆ ਜਾਂ ਇਥੋਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਸੰਕੀਰਣਤਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਮਲਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਥੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਆਪ ਸੰਵਾਰਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਮਾਣ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜੀਬ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਯੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਮਤਭੇਦ ਬਰੇ-ਆਮ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਹਨ। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਵਡਿੱਤਣ ਅਤੇ ਖੁਲ੍ਹਦਿਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਣ ਇਹ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਆਪਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੁਆਲੇ ਤੰਗਦਿਲੀ ਤੇ ਸੰਕੀਰਣਤਾ ਦੀ ਕਾਰ ਖਿੰਚ, ਦੁਨੀਆਂ-ਭਰ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਇਜ਼ਾਰੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਜੇ ਇਸ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਨਮਸਕਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ। ਹੋਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੀ ਇਥੋਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਲੈ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣ ਰਾਹੀਂ, ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਕਿ ਦੁਰਗਾ ਤੇ ਸਰਸਵਤੀ ਮਿਲ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ। ਅਜਿਹੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਪਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾ ਤਾਂ ਲਾਂਡਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਧੋਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵੀਡੀਓ-ਰੀਲ ਵਾਂਗ ਰੀਵਾਈਡ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਨਾ 12 ਦੀ ਥਾਕੀ

ਤਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦਰਜੇਵਾਰ ਕੇਵਲ ਪਿਛਲੇ 500 ਅਤੇ 1300 ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਖਾਸਕਰ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਥੇ ਇਸਲਾਮ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਕੁਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ 20% ਵਧੇਰੇ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਅੱਜ ਵੀ 80% ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੈਰ ਸਿੱਖ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਮਾਹੌਲ ਸਮੁੱਚੀ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬਲ ਅੰਸ਼ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਇਕ ਭਾਗ ਅੰਸ਼ ਦੇ ਸ਼ੇਲੇਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਾਹਿਤ ਜਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਤਰਜਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹੋ ਹੀ ਹਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਇਹਨਾਂ ਉਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਦੇਸ਼ੀ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਿੱਖੀ ਵੀ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਬਦੇਸ਼ੀ ਫਾਰਸੀ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਮੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖਰੇ ਇਸਲਾਮੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਜਕੜ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਅਸਲੀ ਹੁਲੀਆ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਤਲਾਕ ਦੇ ਛੱਡਿਆ ਹੈ ਤੇ ਬਿਰਾਨੀ ਸਮਝ ਕੇ ਦੁਰਕਾਰ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੀ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਜ਼ਹਿਨੀਅਤ ਦਾ ਅਸਿੱਧਾ ਨਤੀਜਾ ਵੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕੋਈ ਵਧੀਕੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਅਖੌਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਆਟੇ ਵਿਚ ਲੂਣ ਮਾਤਰ ਹੈ। ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਅਨਸਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਇਸ ਸੀਮਾਬੱਧਤਾ (Limitation) ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਬੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਰਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।

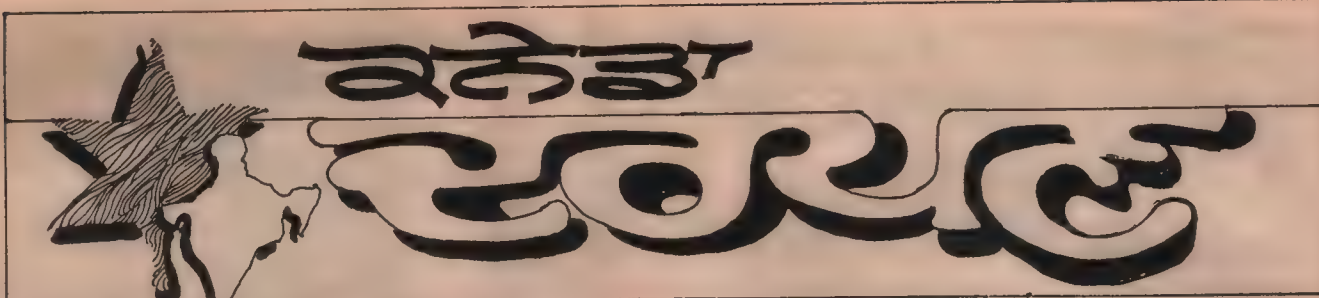
ਨਾਲ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਜੇ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਸੋਧੀ ਰਖਣੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਉਤੇ ਚਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਜੇ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਸਰਬਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਇਕਠ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਉਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਰਹੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਖਾੜਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਧੜੇਬਾਜ਼ੀ ਕਾਫੀ ਤੇਜ਼ ਹੈ ਜੇ ਕੁਝ ਖਾੜਕੂ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨਚਾਹਲ ਦਾ ਗਰੁਪ ਤੇ ਬਬਰਾਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿਛੇ ਹਨ। ਪਰ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਰਬਤ ਖਾਲਸਾ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਦਦ ਨਹੀਂ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਕਿ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਰਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਮੁਖਾਲਿਫ਼ਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਹੋਵੇ। ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਬਦਲ ਲਏ ਹੋਣ। ਦੂਜੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਨੋਂ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬੰਦੇ ਹੀ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣ

ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੇ ਕਾਫੀ ਮੁਖੀ ਲੀਡਰ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਬਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸੱਟ ਵੱਜੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਇਜ਼ਤ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਮੁਖਬਰੀ ਕਰਕੇ ਮਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਅਤਿਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਕੜਵਾਇਆ ਹੈ। ਖਾੜਕੂਆਂ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਣ ਲਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਬੰਦੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਵਿਚ ਵੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਕੜਵਾ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੜਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋੜ ਪੈਣ ਉਤੇ ਇਹ ਕਤਲ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪਕੜੇ ਗਏ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਪਰ ਹਾਲੀ ਵੀ ਹਿਸਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ। ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਵਜ਼ੀਰ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ ਔਸਤਨ ਮੌਤਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਈ।

ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਲਈ
ਯਾਦ ਰੱਖੋ

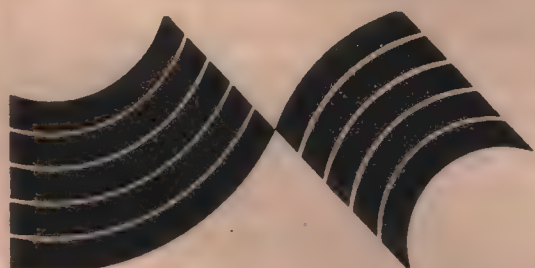
The Manitoba Mirror

ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮੁਬਾਰਕ !

ਮੈਨੀਟੋਬਾ

ਦਰਪਣ

ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਖ਼ੀਦਣ ਲਈ

NORTH AMERICAN LIFE

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਨੂੰ ਮਿਲੋ

- ਲਾਈਫ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ● ਗਰੁੱਪ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਮਾਰਗੇਜ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ

R R S P

■ Personal ■ Children's ■ Group ■ Annuities

Ph. 943-1526

1507 - 330 Portage Ave. WINNIPEG, MAN. R3C 0C4

Raj Singh Maan Sales Manager

Res. 694-0731

Commissioner for oaths

V.I.P. SUPERMARKET

Ph. 774-8671

ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ,
ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਮੀਟ, ਨਵੇਂ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੇਪਾਂ

ਗੋਲਗੱਪੇ ਅਤੇ ਸਮੋਸਾ ਮੇਕਰ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ. ਆਈ. ਪੀ. ਸੁਪਰਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਹੀ

ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਗਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ ਜੋ 12 ਸਾਲ ਤੋਂ ਏਸੇ ਥਾਂ ਹੈ :

V.I.P. SUPERMARKET

739, Elice Ave. WINNIPEG, MAN.

Moti Flour Industries

620 - Sophia St., SELKIRK — MAN.

Ph. 204-482-4111

Or. 204-785-1054

100% ਫੁਰਮ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ

ਵੇਸਟ, ਦਲੀਆ, ਮੱਕੀ ਦਾ ਆਟਾ ਹੋਲਸੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਉੱਤੇ

GRIND YOUR OWN MASALA

ਆਟਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ. ਆਈ. ਪੀ. ਸੁਪਰਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਵੀ ਮਿਲ
ਸਕਦਾ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਭੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣਾ ਜਾਂ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ?

ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ

M.A. B.A. (Hons.)

- ਜਾਇਦਾਦ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ, ਕਮਰਸ਼ਲ, ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਬਲਾਕ, ਵਿਹਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਹੋਟਲ, ਮੋਟਲ ਜਾਂ ਕੋਈ ਬਿਜਨਿਸ ਹੋਵੇ !
- ਮਾਰਗੇਜ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ
- ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਮਸ਼ਵਰਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ

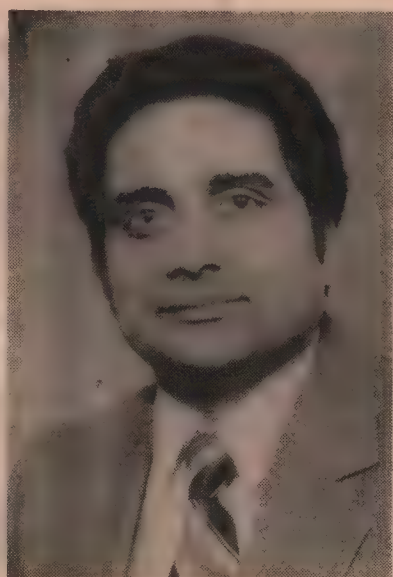
ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਓ

ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਵੇਚਣ ਵੇਲੇ 7% ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇਣਾ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ !!

Bus. 269-4411, Res. 261-7598,

24 Hrs: 942-0141

Pager 6366

BALDEV S. BEDI M.A. B.A. (Hons.)
BROKER AND COMMISSIONER
FOR OATHS

AMAN REALTY
1223 Markham Road Winnipeg Man. R3T 4B1

ਬਰਨਾਲੇ ਨੂੰ “ਤਨਖਾਹ” ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਕੀ ਸੰਵਰਿਆ

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਸੱਚੇ ਸਿੱਖ ਵਾਂਗ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲ ਵਿਚ ਪੱਲਾ ਪਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ ਵਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲਗਪਗ ਯਕੀਨੀ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਪੰਥ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸਜ਼ਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ‘ਤਨਖਾਹ’ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਜਣਾ, ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਜੋੜੇ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਫਰਸ਼ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਅਸੂਲ ਹਲੀਮੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਪਗ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆਪਣੇ ਪਰਿਨਾਮਾਂ, ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੱਲਿਆਂ ਅਤੇ ਚੁੰਨੀਆਂ ਦੇ ਲੜਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੋੜੇ ਝਾੜਦੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸਰਦਲ ਉਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਪੈਰ ਰੱਖ ਕੇ ਲੰਘਦੀਆਂ ਹਨ, ਸ਼ਰਧਾਵਾਨ ਸਿੱਖ ਉਸ ਸਰਦਲ ਦੀ ਪੂੜ੍ਹ ਮੱਥੇ ਉਤੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। “ਨੀਚਾਂ ਅੰਦਰ ਨੀਚ ਜਾਤ”, ਨੀਚੀ ਹੂੰ ਅਤਿ ਨੀਚ” ਦੇ ਮਹਾਂ ਵਾਕ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚਾ ਸਿੱਖ ਸਰਬ ਸੰਗਤ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਪੂੜ੍ਹ ਮੱਥੇ ‘ਤੇ ਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਹਕੀਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਜੂਠੇ ਬਰਤਨ ਸਾਫ਼ ਕਰਨੇ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਸੇਵਾ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਾਂਦੇ-ਪੀਂਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਝੂਠੇ ਬਰਤਨ ਵੀ ਆਪ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਨੌਕਰ ਨੌਕਰਾਣੀਆਂ ਰੱਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਸਫਾਈ ਪੈਚੇ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਨੌਕਰ-ਚਾਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਨੌਕਰ ਨਾ ਵੀ ਹੋਣ ਉਥੇ ਵੀ ਮਰਦ ਬਰਤਨ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਨਾ ਝਾੜੂ ਪੋਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੰਮ ਘਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਲਈ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਹੇਠਲੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਖਸ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਹਸਤੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਧਾਰਨ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਜਿਸ ਅਸੂਲ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨੇ ‘ਸੰਗਤ ਤੇ ਪੰਗਤ’ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਅਜੇ ਤਕ ਬਰਕਰਾਰ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ‘ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਤਨਖਾਹ’ ਲਾਈ ਗਈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਪੁਲੀਸ ਦਾਖਲੇ ਬਾਰੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਹੇਠ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰ ਕੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਅਪਰਾਧੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਲਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਚਾਰੇ ਤਖਤਾਂ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਵੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸਰਵਉਚ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਬਾਰੇ ਹੀ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘਬੇਰਾ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਖਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਗੂਦਿਆਂ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਨ। ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਨਿਵਾਸ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਸੁਨਾ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹਸਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਘਬਰਾ ਕੇ ਮੋਰਚਾ ਛੱਡ ਆਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸੱਤ-ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾੜ ਘੱਟ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ, ਨੁਕਸਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ। ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗਰਮਦਲੀਏ ਅਤੇ ਗੁਸੇ-ਖੋਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਣੀ ਪੈਂਦੀ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਤਾਬ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਨਾ ਪੈਂਦਾ।

ਪਰ ਗੱਲ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਪੰਥ ਸਹੀ ਮੰਨੇ। ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਵਉਚ ਹਸਤੀਆਂ ਕਹੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਧਰ ਭਾਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨੋਚਾਹਲ ਇਕ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਗੁਸੇ-ਖੋਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਵਿਚ ਫਰਕ ਪਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕੱਟੜ ਸਿੱਖ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋੜ ਵੀ ਵੱਧ ਵੱਧਰੇ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਸ ਹੋੜ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਤਕੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਖਤ ਤਨਖਾਹ ਲਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਤਨਖਾਹ ਲਾਈ ਵੀ ਉਸ ਦੋਸ਼ ਬਦਲੇ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਸ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਮੀਰੀ ਤੇ ਪੀਰੀ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਈ, ਉਹ ਤਖਤ ਜੇ ਪੀਰੀ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਮੀਰੀ ਤਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੁਖਾਂਤ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਤਖਤ ਉਤੇ ਬੈਠੇ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ (ਜਿਹੜੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੀ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਮੰਚ ਹਨ) ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ

ਵਰਗੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਸੂਮਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਛੱਡੋ, ਆਮ ਗਰੀਬ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ? ਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ? ਪਰ ਉਸੇ ਤਖਤ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਤਨਖਾਹੀਆਂ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਪਣੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਧੜੇ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਸਫਾਈ ਦੇਣਾ ਇਸ ਲੇਖ ਦਾ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਉਹ ਇਕ ਆਮ ਸਿੱਖ, ਜੋ ਗੁਰਾਂ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਾਂਗ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ‘ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਮੰਨ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਨਰਮ-ਦਲੀਏ, ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਤੇ ਕੌਮਪ੍ਰੇਮੀ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਆਪਣਾ ਜੋ ਨਾਂ ਥਾਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਉਤੇ ਕਿੰਤੂ ਜ਼ਰੂਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪਰ ਮਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਉਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਈ ਗਈ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਨੇਤਾ, ਜਿਹੜਾ ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ‘ਤੇ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਥੰਮ੍ਹ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਕੋੜੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਵੀ ਕੋੜੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਅਜ ਦੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਮਗਰੋਂ ਜਦੋਂ ਅਕੀਦੇ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ, ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਕਲਪ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ, ਜਾਂ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਖੁਦ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਬਾਰੇ ਹੀ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ, ਕਿਸੇ ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਆਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਥੰਮ੍ਹ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਗਲ ਵਿਚ ਤਖਤੀ ਲਟਕਾਉਣ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਕੀ ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੀ ਹਵਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ? ਜਾਂ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਹਸਤੀਆਂ ਦੇ ਪਿਲਾਫ ਹੋਵੇਗਾ, ਦੇਖ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਕੀ ਦੁਰਗਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?

ਧਰਮ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੂਝੀਆਂ ਖਤਮ ਕਰ ਕੇ ਨਵੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਧਰਮ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰੀਵਰਤਨ ਮੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਦੋ-ਦਾਈ ਸਦੀਆਂ ਪਿਛਾਂਹ ਜਾ ਕੇ ਕੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ? ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਮੁਤਾਬਕ ਨਹੀਂ ਢਾਲ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ? ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਾਰਾਂ ਉਤੇ ਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਘੋੜਿਆਂ ਉਤੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਦੇ? ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਬੱਸਾਂ, ਰੇਲਾਂ, ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ, ਪੱਖਿਆਂ ਕੂਲਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਅਸੀਂ ਪਿਛਲਪੁਰੀ ਕਿਉਂ ਤੁਰ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਜਿਸ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਨੇ ਪੰਜ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਪਾਣੀ ਸੂਰਜ ਤਕ ਨਹੀਂ ਅਪੜ ਸਕਦਾ, ਉਸਦੇ ਨਾਮ-ਲੇਵੇ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਲ ਕਿਉਂ ਮੁੜ ਰਹੇ ਹਨ? ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਉਂਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡਾ ਧਰਮ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋੜੇ ਮਾਰਨ ਤਕ ਵੀ ਜਾਏਗਾ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਮਿਲਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਕੌਣ ਦੇਵੇਗਾ? ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਦੇਵੇਗਾ ਵੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੁਣੇਗਾ ਕੌਣ? ਜਾਂ ਫਿਰ ਹਿੰਮਤ ਹੀ ਕਿਸ ਦੀ ਪਏਗੀ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇ? ਪਰ ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ।

—ਦਲਬੀਰ—

ਟੈਕਨੌਲੋਜੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵੰਡ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ

ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆ ਰਹੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਟੈਕਨੀਕਲ ਤੇ ਸਾਇੰਸੀ ਕਾਢਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਦਲੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਸ਼ੁਆਲ ਹੱਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਨਵੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮਸਲੇ ਖੜੇ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਈ ਸੁਖ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਹੱਡ ਭੰਨ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਭੀ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਨੇ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਭੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦੇ ਹੱਥ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲੋਟੂ ਅਮੀਰਾਂ ਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਜਮਾਤ ਨੇ ਸਾਇੰਸ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤਿਆ ਹੈ — ਉਹ ਲੁੱਟ ਫੌਜੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇ ਤੇ ਚਾਹੇ ਉਹ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਸਵੈ-ਚਾਲਕ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰਾ ਕੇ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ, ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਘਟਾ ਕੇ ਹੋਵੇ। ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਤੇ ਮਾਈਕਰੋ-ਚਿਪ ਜਾਂ ਨਵੀਆਂ ਕਾਢਾਂ ਨੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਉਤੇ ਸਿਫਤੀ ਤੇ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੱਡਾ ਅਸਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਤੇ ਭੀ ਬਹੁਤ ਪਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾਈ ਉਸ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਹੈ।

ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਰੋਬੋਟ ਨੇ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਥਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੱਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਵਕਤੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕੰਮ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਟੈਕਨੌਲੋਜੀ ਨੇ ਜਿਥੇ ਕੁਝ ਕੰਮ ਵਧਾਏ ਹਨ ਉਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਨਵੇਂ ਕਿੱਤੇ ਤੇ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਸਵੈ-ਚਾਲਕ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਹਰ ਥਾਂ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਮੰਡੀ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਉਸ ਢੰਗ ਦੀ ਤੇ ਉਸ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆਰਥਕ ਘੋਲ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਵਿਦਿਆ, ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਘੰਟੇ ਘਟਾਉਣ ਤੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਬਾਰੇ ਘੋਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਹਨ। ਯੂਰਪ, ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਬਣਤਰ ਤੇ ਘੋਲ ਭੀ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ। ਬਦੇਸ਼ੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਭੀ 1960ਵੇਂ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਉਂਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਤੇ ਗੰਦੇ ਕੰਮ ਮਿਲਦੇ ਸਨ/ਹਨ। ਹੁਣ ਭੀ ਬਿਜਲਈ-ਕੰਪਿਊਟਰੀ ਚਿੱਪ ਦਸਤਕਾਰੀ ਵਿਚ ਅਕਾਉ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਨਾਲ ਮਸ਼ੀਨ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨਾਲ ਭੀ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੈ। ਮਾਲਕ ਤੇ ਹਾਕਮ ਨਸਲ, ਰੰਗ, ਕੌਮ ਤੇ ਧਰਮ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਭੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੈਨਸ਼ਨ,

ਡਾਕਟਰੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ ਆਦਿ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਤੇ ਭੀ ਅਗੇ ਨੂੰ ਸੱਟ ਵੱਜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੀ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਚਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨ ਦਸਤਕਾਰੀ ਵਲ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆ ਰਹੇ ਹਨ (ਜਿਵੇਂ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਯੁਗ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ) ਜਿਵੇਂ 1931 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਿਸਾਨ ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਵੀਹ ਫੀ ਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਪਰ 1981 ਵਿਚ ਕੋਈ ਚਾਰ ਫੀਸਦੀ ਸਨ। ਦਸਤਕਾਰੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਚ ਭੀ ਭਾਰੀ ਬਦਲੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਭਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਹਲਕੇ ਪਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਚੁਸਤੀ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਲਰਕ, ਕਾਰਜ ਪੱਤਰ, ਸਰਵਿਸ ਦਸਤਕਾਰੀ, ਕਿੱਤਾਕਾਰੀ (ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ) ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਬੱਟ ਟੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਇਨਸਾਨ ਵਾਂਗ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਵਾਲੇ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਸਤਕਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਧ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਨਰ ਤੇ ਕਿੱਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਥਾਂ, ਵਧੀਆ ਤੇ ਚੰਗਾ ਤੇਜ਼ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਬੜੀ ਥਾਂ ਘੇਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟ ਕਾਮੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਭੀ ਵਿਦਿਆ, ਸਿਹਤ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਭਨੇ ਜਿਥੇ ਨਵੇਂ ਕੰਮ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਉਥੇ ਸ਼ੁੱਧ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਘਟਾਏ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਟੈਕਨੌਲੋਜੀ ਤੇ ਮਾਈਕਰੋਚਿਪ ਨੇ ਕੰਮ ਘਟਾਏ ਹਨ ਤੇ

ਨਵੇਂ ਕਿੱਤੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਾਲੀ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਧਾ ਤੇ ਇਨਫਲੇਸ਼ਨ ਵਧਿਆ ਹੈ।

ਸੰਕਟ ਤੇ ਫਿਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ 10-12 ਸਾਲ ਦੇ ਗੇੜ ਤੋਂ ਪੰਜ ਛੇ ਸਾਲ ਦਾ ਗੇੜ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜੇ 1979 ਵਿਚ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਸਾਢੇ ਸੱਤ ਫੀ ਸਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਬਾਰਾਂ ਫੀ ਸਦੀ ਹੋ ਗਈ। ਫਿਰ 1988 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅੱਠ ਫੀ ਸਦੀ। ਪਰ ਨਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਕਈ ਇਲਾਕੇ ਹੋਰ ਥੱਲੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਫਰੀ ਟਰੇਡ ਹੋਰ ਭੀ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ। ਮੁਨਾਫੇ ਖੋਰੀ ਧਨੀ, ਇਸ ਨਵੀਂ ਦਸਤਕਾਰੀ ਤੇ ਵਧ ਰਹੀ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਛੋਟਾਂ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ, ਯੂਨੀਅਨ ਉਪਰ ਹਮਲੇ। ਹੁਣ ਕਈ ਪਹਿਲੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵਾਧਾ (ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ ਕੋਈ ਪੱਚੀ ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹਨ)। ਇਸ ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਭੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਰਹੀ ਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਖਰਚੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚੇ, ਬੁੱਢੇ, ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਦੇ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ। ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸੋਖ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਤੇ ਫਾਇਦੇ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ (ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਦੀ ਖੁੱਲ ਦਿੰਦਾ) ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਕਈ ਹੁਨਰਮੰਦ ਤੇ ਕਿੱਤੇ ਹੁਨਰ ਰਹਿਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

The Manitoba Mirror

ਮੈਨੀਟੋਬਾ

ਦਰਪਣ

BRAR NATURAL FLOUR MILLS

— ਸ਼ੇਰੇ-ਪੰਜਾਬ ਡੁਰਮ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ —

ਚਾਹੇ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਾਓ ਜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਬਣਾਓ

ਫੋਨ : 204-632-5360

ਗਰੋਸਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਾਜਬ ਭਾਅ 'ਤੇ
ਮੁਵੀਆਂ — ਟੋਪਾਂ ਵੀ ਇਥੋਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

Ph. 775-6989

830 - NOTRE DAME AVE. WINNIPEG, MAN.

ਵਧੀਆ ਮੱਕੀ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ
ਵਧੀਆ ਵੇਸਣ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੱਕੀਆਂ
ਨਵੀਆਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

ਵਿੰਨੀਪੈਗ ਵਿਚ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ

ਮਿਤਰਤਾ ਭਰੀ, ਈਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਲਾਹ ਲਈ

ਅਵਤਾਰ ਟਿਵਾਣਾ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Ph. Off: (204) 694-5000

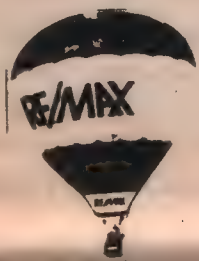
Res: 694-3198

Pager 942-7788 #02284

REMAX REALTY

10 - 2230 McPhillips St., Winnipeg, MB R2V 3C8

Sales Representative

ਵੀਡੀਓ ਮੁਵੀਆਂ ਵੀ ਇਥੋਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਵਿੰਨੀਪੈਗ ਵਿਚ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ

ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ

ਦਾਜ਼-ਵਰੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਇਕੋ ਹੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਣਵਾਓ

ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਬਨਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ

ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਅਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

ਵੰਨ ਸਵੰਨੇ ਸੂਟ ਤੇ ਸਾੜੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਦਾਜ-ਵਰੀ ਲਈ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ

ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ, ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ, ਦੋਸਤਾਨਾ ਵਰਤਾਓ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

Kohinoor Jewellers & Fabric Centre

New Location — 724 - Sargent Ave., Winnipeg, MAN.

Ph. Bus. 772-3937

Res. 633-6567

REDWOOD MOTORS LTD.

ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਨਰਲ ਮੁਰੰਮਤ — ਬਰੇਕਾਂ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸ

Automotive Repairs — Alignment and Wheel Balancing

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਲਦੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਰੈਡਵੁੱਡ ਮੋਟਰਜ਼ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

PH. 582-7138

600 - Redwood Ave. WINNIPEG, MAN.

ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ...

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਈ ਜਾਂ ਜੁਝਾਰੂ ਦੀ ਥਾਂ ਖਾਨ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਤੁਰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਹੁਣ ਇਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਿਛਲੇ ਭਾਈ ਜਾਂ ਜੁਝਾਰੂ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿੰਘ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਫੁਡਾਉਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਧਵਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਤਰਨਾਂ ਦਲ ਡੇਰਾ ਜਥੇਵਾਲ ਦੇ ਨਿਹੰਗ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੀਤ ਬਿਜਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਏਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਹੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤਮਾਮ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਜਨਰਲਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲੇ ਆਮ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੁਕ ਛਿਪਕੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਤੇ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਉਤੇ ਵਾਰ ਨਾ ਕਰੋ। ਜੇ ਸਿੱਖ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਹਾੜਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਤਰਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉ ਤਰਨਾ ਦਲ ਦੇ ਇਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਤੱਤ ਖਾਲਸਾ — ਗਦਾਰ ਸੋਧ ਕਮਾਂਡੋ ਫੋਰਸ ਵਲੋਂ ਲਿਖੀ ਧਮਕੀ ਭਰੀ ਚਿੱਠੀ ਵਖਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੁਜ਼ੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਤਰਨਾ ਦਲ ਸਿਹਰੇ ਬੰਨ੍ਹਕੇ ਝਾਮਕੇ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਬਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾਸੂ ਵਾਲੇ ਘੋੜੀਆਂ ਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੋਈ ਝਾਮਕਾ ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਬਬਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਥਾਂ ਲੁਕਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਘੋੜਾ ਸੁਰਮਿਆਂ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਵਕਤ ਮਿਥਕੇ ਆਪਣੀ ਔਕਾਤ ਵੇਖ ਲਵੋ ਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ।

ਉਹਨਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਸੂਮ, ਬੇਗੁਨਾਹ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤੀਆਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਨ। ਨਾ ਹੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਤਸਵਰ ਵਾਲੇ ਅਖੰਡ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਏਥੇ ਜਹੇ ਖੁਆਬ ਦੀ ਗੂੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਲਾਨੀਆ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਰਨਾ ਦਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਹਮਾਇਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਦਾ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਤੇ ਸਾਲਮ ਭਾਰਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਸਨ।

ਨਿਹੰਗ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਉਚਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਲੜਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਪੁਜਦੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਧਮਕੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਤਰਨਾਂ ਦਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਲ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਥਾਈਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਜੜਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹਨ। ਮਗਰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਬਿਲਕੁਲ ਨਕਾਰਾ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਲੋਕ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਫਟ ਸੁਧਾਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਤਰਨਾਂ ਦਲ ਦੇ ਇਸ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਲ ਕਰੇ। ਜਿਸ ਲਈ ਰਾਜੀਵ-ਲੋਂ ਗੋਵਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਵੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦਸਤਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਤੇ ਬਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਾਹਰ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਵਾਲੇ ਖੋਜੀਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਥਾਂ, ਮੰਗਵਾਏ (ਇੰਪੋਰਟ ਕੀਤੇ) ਹੋਏ ਸਾਮਾਨ ਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਤੇ ਟੁੱਟੀ ਭੱਜੀ ਜਾਂ ਵਿਗੜੀ ਹੋਈ ਨੂੰ ਰੀਪੇਅਰ (ਠੀਕ) ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਜਾਂ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿਚ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨੇ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨੇ ਕਈ ਦਸਤਕਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਖਾਣਾਂ, ਰੇਲਾਂ, ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਛਾਪਾਖਾਨਾ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਘਾਟ ਆਈ ਹੈ ਤੇ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੋ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਆਧਾਰ ਘਟੀਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਅਜਾਰੇਦਾਰੀ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੋ ਨਵੇਂ ਕੰਮਾਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਕਾਮੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਖੜੀਆਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨੇ ਛੋਟੇ ਪਲਾਂਟ ਭੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨੇ ਨਵੇਂ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਦਸਤਕਾਰੀ ਘਟ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਖਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਲਿਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚੋਂ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੱਖਣ ਜਾਂ ਮੈਕਸੀਕੋ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸੂਬਾਈ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸਮਾਜੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੇ ਸਟੈਂਡਰਡ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੂਬਾਈ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ (ਇਨਫਲੇਸ਼ਨ ਰੋਕਣ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ) ਤੇ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਹੜਤਾਲਾਂ ਤੋੜਨ ਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ।

ਸੋ ਇਸ ਸਭ ਬਦਲੀ ਜਾਂ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਵੇਂ ਦਾਅਵੇ ਜਾਂ ਯੁੱਧਨੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਮਾਤੀ ਟੱਕਰ ਤੇ ਅਟੱਲ ਵਿਰੋਧਤਾਈਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਉਠ ਰਹੇ ਮਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਨਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਚੇਤਨਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਤੋਰਨਾ ਹੈ। ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚ ਨੀਮ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਸੋਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਭੀ ਅਗੇ ਆਉਣਗੇ। ਪਰ ਅਜੇ ਇਹਨਾਂ ਨਵੇਂ ਹਾਲਾਤ, ਨਵੀਂ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੀ ਦਸਤਕਾਰੀ ਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ, ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਤੱਤ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਢੁੱਡੀਕੇ

ਯਾ ਰੱਬ ਵੇਹ ਨਾਂ ਸਮਝੇ ਹੋਂ, ਨਾਂ ਸਮਝੇਂਗੇ ਮੇਰੀ ਬਾਤ,
ਦੇ ਉਨ ਕੋ ਖੁਦਾ ਦਿਲ ਔਰ, ਨਾਂ ਦੇ ਹਾਰ ਮੁੱਝ ਕੋ ਜਬਾਂ ਔਰ।

ਮਿਰਜ਼ਾ ਗ਼ਾਲਬ

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਲੱਖਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹੋਂਦ, ਤੇ ਇਸ ਹੋਂਦ ਦੇ ਮੁਢ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਭੇਦ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੱਧ ਪਿਛੋਂ ਹੀ ਲਭਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। 1859 ਵਿਚ ਚਾਰਲਸ ਡਾਰਵਿਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'The Origin Of Species By Means Of Natural Selection' ਲਿਖਕੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੁਮੰਦਰੀ ਕਾਈ ALGAE ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋ ਕੇ 'ਚੌਪਾਇਆ' ਤੋਂ 'ਦੋਪਾਇਆ' ਬਣਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਰੱਬ ਤੇ ਉਸ ਰੱਬ ਦੀ ਬਣਾਈ ਸਰਵ-ਉਚ ਕਿਰਤ ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਉਸਦੇ ਧਰਮ-ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅਜੋਕੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੀ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਤਰਬੱਲੀ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਰੱਬਵਾਦੀ (THEISTS) ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਤੀ ਦੀ ਰੱਬ ਰੱਬੋਂ ਉਤਪਤੀ Theory of Creation ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਘੱਟ ਹੀ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਲਗਭਗ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮਤਾਂ-ਮਤਾਂਤਰਾਂ, ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਕੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਪੱਧਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਰਣ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਮਾਜਕ ਗਿਆਨ, ਵਿਗਿਆਨ, ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਆਰਥਕ, ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸਮੇਂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ, ਜਰਮਨ ਫਿਲਾਸਫਰ ਰੋਗਲ, ਕਾਂਤ, ਯੂਨਾਨੀ ਫਿਲਾਸਫਰ ਸੁਕਰਾਤ, ਅਫਲਾਤੂਨ ਤੇ ਅਰਸਤੂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤਵਾਦੀਆਂ (Naturalists) ਤੇ ਹੋਰ ਰੱਬ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਵਾਨਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤਾਂ ਘੋਖਕੇ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਇਕ ਮਿਸ਼ਰਣ (Synthesis) ਪਰਸਭ ਨਾਲੋਂ ਅਸਲੋਂ ਨਵੇਕਲਾ ਇਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮੁਲਾਂਕਣ (Critique) ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ; ਜਿਸਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਨਾਕਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਮਾਰਕਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਢਲੇ ਯੁੱਗ ਦਾਸ ਯੁਗ (Slave Age) ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਂਝੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ (Communal Property) ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸੰਪਤੀ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਆਖਰ ਸਦੀਆਂ ਬੀਤ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸਟੇਜ ਆਈ ਜਦੋਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੰਸਥਾ (Institution of Private Property)। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਸਤਾਂ ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਹੱਕ ਜਤਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਇਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ (Haves) ਦੀ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਵਿਰਵੇਂ (HAVE NOTS) ਸਨ। ਇਹੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਅੰਤ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜਕ ਸੰਬੰਧਾਂ (Social Relations) ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣੀ। ਮਨੁੱਖੀ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚ 'ਦਾਸ ਯੁਗ', 'ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਯੁਗ' ਤੇ 'ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਯੁਗ' ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਯੁੱਗਾਂ ਵਿਚ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ (Means of Production) ਤੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ (Modes of Production) ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਰੂਪਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜਕ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਦਲਦੇ, ਵਟੀਦੇ ਰਹੇ। ਸਾਡੇ ਅਜੋਕੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਬਦਲਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਾਬੀ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਇਕਾਈ (Family Unit) ਟੁੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹਰ ਜੀਅ 'ਸਭ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਲਈ' ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘਰ ਦੀ ਆਰਥਕਤਾ ਦਾ ਸਵਾਮੀ ਹੀ ਦਰਅਸਲ ਘਰ ਦੇ ਹਰ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਪਤੀ-ਪਤਨੀ, ਪੁਤਰ-ਧੀ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਮੋਹ-ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਕੋ ਪੈਮਾਨਾ ਆਰਥਕਤਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਸੇ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਦਾ ਇਹੀ ਸੰਬੰਧ ਦਰਅਸਲ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇਕੋ-ਇਕ ਅਸਲੀ, ਸਥਾਈ ਤੇ ਹੰਦਣਸਾਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ।

ਆਰਥਕਤਾ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸਮਾਜਕ ਉਨਤੀ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਕਰਨੀ ਵਜੋਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਆਪਣੇ ਮੁਜ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਅਜੋਕੇ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰ ਤੇ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਲੋਂ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਵੱਖਰਾ ਤੇ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਆਦਿ ਵਿਚ ਜਾਂ ਪਰੀਵਾਰ ਦੇ ਮਰਨੇ-ਪਰਨੇ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ, ਬੈਠਦਾ, ਦੁਖ-ਸੁਖ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਾਂਝੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰ ਦਾ ਆਪਣੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨਾਲ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੇ ਸਾਡੇ ਗੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲੈ ਆਂਦੀ। ਪੰਜਾਬ

ਵਿਚ ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਸਮੇਂ ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਮੁੜਦੀਆਂ ਜਵਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੜਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਨੂੰ Thackray ਦੇ ਸੱਤ ਸੌ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸਵੇ ਦੇ ਨਾਵਲ VANITY FAIR ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਸਾਡੇ ਅਜੋਕੇ ਨਾਵਲਿਟ ਤੇ ਮਿਨੀ-ਕਹਾਣੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਪਰਤੋਂ ਹਨ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਐਪਿਕ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਅਚਰਜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਹ ਰੂਪ ਉਕਾ ਹੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰੀਵਾਰ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਯੁੱਗ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ, ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਮੁਖ-ਆਧਾਰ ਪੈਸਾ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਪਰੀਵਾਰਕ ਇਕਾਈ ਟੁੱਟਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੇ ਪੈਸੇ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹੋ ਨਿਬੜੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਪੱਖ ਉਡ-ਪੁੱਡ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਇਆ ਦੁਫੇੜ ਨਿਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖੁਣੋਂ ਬਦਲਦੇ ਸਮਾਜਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਪਰਤੋਂ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਜਿਸ ਘਰ ਦੇ ਅੱਧ ਦੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਹ-ਰਾਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਉਸ ਘਰ ਵਿਚ ਸੱਸ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਕੀ ਸਮਾਜਕ ਪਦਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਰਥਕਤਾ ਦਾ ਸਵਾਮੀ ਹੀ ਦਰ-ਅਸਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਧਰਮ-ਕਰਮ ਦਾ ਸਵਾਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਆਰਥਕਤਾ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦ ਜਾਂ ਆਧਾਰ (Structure) ਤੇ ਇਸ ਆਰਥਕਤਾ ਤੇ ਉਸਾਰੀਆਂ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਧਰਮ, ਕਲਚਰ-ਕਲਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਵੀ ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਗ ਹਨ — ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸਮੇਂ ਦੀ ਫਿਲਾਸਫੀ ਜਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਸਾਰ (SUPER-STRUCTURE) ਆਖਿਆ ਹੈ। ਆਰਥਕਤਾ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਤੇ ਵਿਧੀ, ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਆਪਣਾ ਮੋੜਵਾਂ ਅਸਰ ਆਰਥਕਤਾ ਤੇ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਤੇ ਉਸਦੇ ਚਲਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਅਮਲ ਦੁਵੱਲਾ ਹੈ ਇਕਹਿਰਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆਂ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਇਨਕਲਾਬ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਰਥਕ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਉਪਜ ਸੀ ਪਰ ਵਾਲਟੇਅਰ ਤੇ ਰੂਸੋ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਿੱਖਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਤੇ ਲਿਆ ਖਲ੍ਹਾਰਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਸਰ ਸਦਕਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਧਾਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਇਕ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਨਿਬੜਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਸਟਾਲਨ, ਹਿਟਲਰ ਤੇ ਨਪੋਲੀਅਨ ਆਦਿ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਾਹਿਤ ਚੁੰਕਿ ਉਸਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਸਾਹਿਤ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਪਰਤੱਖ ਜਾਂ ਪਰੋਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸਾਹਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਕ ਉਚਤਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸਾਹਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਯਥਾਰਥ ਦਾ ਨਾਂ ਕੇਵਲ ਇਕ ਅੰਗ ਹੈ ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਜੀਵਨ ਦਾ, ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਕ੍ਰੀਟੀਕ (Critique) ਯਾਨੀ ਖੰਡਨ ਮੰਡਨ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਹਿੱਸਾ ਗਾਏ ਜਾਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਜਜ਼ਬੇ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰਾਗ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾ ਤੇ ਅਪੀਲ ਜਨ-ਸਾਧਾਰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੋੜ੍ਹ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂਅ ਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਗੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਜ਼ਬੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਅਥਾਹ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੋਮਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰ ਦਾ ਅਨਿਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਰਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਸਤੂ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ, ਲੋਕ-ਹਿਤੀ ਜੋ ਜਨ-ਸਾਧਾਰਨ ਪੱਖੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਵਿਸ਼ਾ ਗੁਰਮੁਖ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਟੱਕਰ ਹੈ। ਗੁਰਮੁਖ ਸਾਰੀਆਂ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਜੱਸਮਾ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਵਿਰੋਧ। ਪ੍ਰੋ. ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ' ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ, ਕੰਮੀ ਤੇ ਕਾਮੇ ਦੀ ਲਹਿਰ ਸਿੱਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ: ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਪ੍ਰਤਿਗਾਮੀ ਲਿਖਾਰੀ ਵੀ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਰਸਾਣੀ ਦੇ ਜਜ਼ਕਾਤ ਵਿਚ ਭਾਂਬੜ ਬਾਲ ਦਿੱਤਾ। "Guru Nanak Fired The Magination of Panjab Peasantry" ਗੁਰਬਾਣੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਲੋਕ-ਹਿਤ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਰਨ ਦਾ ਅਮਲ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਯਥਾਰਥ ਦਾ ਕ੍ਰੀਟੀਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ — ਕਾਜ਼ੀਆਂ ਬਾਹਮਣਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਥੱਕੀ ... ਅਗਦ ਪੜੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਵੇ ਲਾਲੇ। ਖੂਨ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਾਵੀਐ ਨਾਨਕ ਰੱਤ ਕਾ ਕੁੰਗੂ ਪਾਇ ਵੇ ਲਾਲੇ।

ਜਾਂ ਫਿਰ

ਰਾਜੇ ਸ਼ੀਹ, ਮੁਕੱਦਮ ਕੁੱਤੇ : ਬੈਠੇ ਜਾਇ ਜਗਾਇਨ ਸੁੱਤੇ।

(ਚਲਦਾ)

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟਸ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰ ਇਨਕ

ਮਠਿਆਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੁਕਾਨ!

BOMBAY SWEETS MANUFACTURER INC.

6556 — 6560 MAIN (at 49th Ave.)

VANCOUVER, B.C. V5X 3G9

Tel. (604) 321-1414

Or 874-5722

CONTACT:

NARESH SHUKLA & BROS.

\$2.50 / ਪੌਂਡ ਵਾਲੀਆਂ

ਜਲੇਬੀਆਂ

\$1.00

\$2.50 / ਪੌਂਡ ਵਾਲੇ

ਲੱਟੂ

\$1.75

ਸੰਨ 88 ਫਿਲਮਨਾਮਾ ਦੇ ਸਿਤਾਰੇ

ਵਰ੍ਹਾ-88 ਜਾਂਦਾ-ਜਾਂਦਾ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੇ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਵੀ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਚਮਕ ਜਿਥੇ ਫਿਕੀ ਰਹੀ, ਉਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ-ਪੁਰਾਣੇ ਸਟਾਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਵਰ੍ਹਾ ਕਾਫੀ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ। ਮੰਦਾਕਨੀ ਦੀਆਂ ਇਸ ਸਾਲ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਆਈਆਂ ਪਰ ਸਾਰੀਆਂ ਬੇਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਲਾਪ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਉਹ 'ਗੰਗਾ ਮੇਲੀ...' ਵਾਲੀ ਇਮੇਜ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੀ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਦੇਰ ਤੇ ਬੈਠੀ ਕਿਮੀ ਕਾਟਕਰ ਵੀ ਬਸ ਟਿਮ-ਟਿਮਾਉਂਦੀ ਹੀ ਰਹੀ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸਾਲ ਕਈ ਨਵੇਂ ਸਿਤਾਰੇ ਵੀ ਉਭਰੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਅਮੀਰ ਖਾਨ, ਜੁਹੀ ਚਾਵਲਾ, ਸੋਨੂ ਵਾਲੀਆ ਆਦਿ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਟਾਰਾਂ 'ਚ ਧਰਮਿੰਦਰ, ਮਿਠੂਨ ਚਕਰਵਰਤੀ, ਡਿੱਪਲ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛਾਏ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਸਟਾਰ ਵੀ ਇਸ ਸਾਲ ਫਿਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਚਮਕ ਨਾਲ ਉਭਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਬੀਰ ਬੇਦੀ, ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ, ਸ਼ਤਰੂਘਨ ਸਿਨਹਾ ਤੇ ਰੇਖਾ ਆਦਿ।

ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਨੰਬਰ ਇਕ ਦਾ ਸਿਘਾਸਨ ਤਾਂ ਕਦੇ ਦਾ ਖੋਹ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਹਾਵੀ ਹੋ ਚੁਕੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਨੇ ਆ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਚਮਕ ਨੂੰ ਫਿਕਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਰੇਖਾ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੋਈਆਂ — "ਖੂਨ ਭਰੀ ਮਾਂਗ", "ਬੀਵੀ ਹੋ ਤੇ ਐਸੀ", "ਇਜਾਜ਼ਤ" ਅਤੇ "ਪਿਆਰ ਕੀ ਜੀਤ"। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਰੇਖਾ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ 'ਵਿਕਾਉ ਗੋਰੇਇਨ' ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿਚ ਉਹ ਬੇਮਿਸਾਲ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਅੱਜ ਵੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਰਾਕੇਸ਼ ਰੋਸ਼ਨ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਖੂਨ ਭਰੀ ਮਾਂਗ' ਅਤੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਦੀ 'ਇਜਾਜ਼ਤ' ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਇਜ਼ਤ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਰੇਖਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਉਂ ਅਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਦਸ-ਬਾਰਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਛੇਤੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ — 'ਮੈਡਮ ਐਕਸ਼ਨ', 'ਸ਼ੋਸ਼ਨਾਗ', 'ਕਲਰਕ', 'ਲੜਾਈ', 'ਸੋਨਨ ਕੀ ਬੇਟੀ', 'ਬਹੁਰਾਨੀ' ਅਤੇ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ' ਆਦਿ।

ਡਿੱਪਲ ਜਿਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਉਸ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਲਕਿ ਮਹੇਸ਼ ਭੱਟ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਕਾਸ਼' ਅਤੇ 'ਜ਼ਖਮੀ ਔਰਤ' ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। 'ਆਖਰੀ ਅਦਾਲਤ', 'ਗੁਨਾਹੋਂ ਕਾ ਫੈਸਲਾ', 'ਮਹਾਂਵੀਰ', 'ਸਾਜ਼ਿਸ਼', 'ਜ਼ਖਮੀ ਔਰਤ', 'ਕਾਸ਼' — ਇਸ ਸਾਲ ਡਿੱਪਲ ਦੀਆਂ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵਧ ਫਿਲਮਾਂ ਆਈਆਂ ਤੇ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਫਲ ਵੀ ਰਹੀਆਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਡਿੱਪਲ ਦੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਗਏ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਡਿੱਪਲ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਟੁੱਟਣ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਵੀ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਸਟਾਰ ਹੈ।

ਡਿੱਪਲ ਕੋਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਲਗਪਗ ਤੀਹ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ, ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਸਾਈਨ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ 'ਮਾਰਕਿਟ ਵੇਲਯੂ' ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅੱਜ ਵੀ ਡਿੱਪਲ ਨਾਲੋਂ ਅਗੇ ਹੈ। ਅੰਗ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ "ਸੈਕਸ ਦਿਖਾਉ" ਅਭਿਨੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਵੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਫਿਲਮਾਂ ਸਨ — 'ਮਿ: ਇੰਡੀਆ', 'ਨਗੀਨਾ', 'ਸੋਨੇ ਪੇ ਸੁਹਾਗਾ', 'ਇਨਕਲਾਬ', 'ਸ਼ੇਰਨੀ', 'ਵਕਤ ਕੀ ਆਵਾਜ਼', 'ਆਖਰੀ ਰਾਸਤਾ', 'ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ' ਆਦਿ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜੇ ਅਰਜੁਨ ਹਿੰਗੋਰਾਨੀ ਦੀ 'ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ' ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਲਈਏ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸਫਲ ਕਹੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਏ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਬਲਕਿ 'ਨਾਗੀਨਾ' ਤੇ 'ਮਿ: ਇੰਡੀਆ' ਫਿਲਮਾਂ ਤਾਂ ਸੁਪਰ ਹਿੱਟ ਰਹੀਆਂ, ਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਸਾਰੇ ਲਖਰਿਆਂ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਖਰਚ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਦਰਸ਼ਕ ਅਜੇ ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹਨ। 'ਚਾਂਦਨੀ', 'ਫਰਿਸ਼ਤੇ', 'ਅਕੇਲਾ' ਅਤੇ 'ਅਜੁਬਾ', ਉਸ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖਾਸ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ 'ਅਕੇਲਾ' ਤੇ 'ਅਜੁਬਾ' ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਗੋਰੇ ਅਮਿਤਾਬ ਬਚਨ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਲੈਣ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਦਾ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਿਹਾ।

ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਤੋਂ ਆਈ ਨੀਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਇਸ ਗਲੈਮਰ ਬਾਲੜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ — ਨੀਲਮ। 'ਜਵਾਨੀ' ਨੀਲਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਸੀ। ਉਸ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ-ਮਾੜੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਆਈਆਂ। ਇਸ ਸਾਲ 'ਵਕਤ ਕੀ ਆਵਾਜ਼', 'ਸੰਧੂਰ', 'ਖੁਦਗਰਜ਼', 'ਹੱਤਿਆ', 'ਘਰ ਮੇਂ ਰਾਮ ਗਲੀ ਮੇਂ ਸ਼ਯਾਮ', 'ਖਤਰੋਂ ਕੇ ਖਿਲਾੜੀ' ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਨੀਲਮ ਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ

ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਤੇ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਫਿਲਮ 'ਹਮਸ਼ਕਲ' ਵਿਚ

ਮਿਠੂਨ ਫਿਲਮ 'ਮਰ ਮਿਟੇਂਗੇ' ਵਿਚ

ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚਲੀਆਂ ਪਰ ਨੀਲਮ ਦੀ ਮੰਗ 'ਬੀ' ਗਰੇਡ ਦੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਬਣੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਨੀਲਮ ਕੋਲ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਅਤੇ ਗਲੈਮਰ ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਹਨ। ਜ਼ਰੂਰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਹੋ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਦੇ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨੂੰ ਉਭਾਰ ਸਕਣ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ 'ਪਾਂਚ ਪਾਪੀ', 'ਜ਼ਖਮ', 'ਖੁਲ੍ਹੇਆਮ', 'ਫਰਜ਼ ਤੇ ਜੰਗ', 'ਇਦਰਜੀਤ', 'ਬਿਲੁਰਬਾਦਸ਼ਾਹ' ਆਦਿ ਹਨ।

'ਸੋਨੂ ਵਾਲੀਆ' ਤੇ 'ਜੁਹੀ ਚਾਵਲਾ' ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਸੰਨ—88 ਦੀ ਦੇਣ ਹਨ। ਸੋਨੂ ਵਾਲੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮ ਹੈ — ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਾਕੇਸ਼ ਰੋਸ਼ਨ ਦੀ 'ਖੂਨ ਭਰੀ ਮਾਂਗ'। ਉਸ ਪਿੱਛੋਂ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ 'ਆਕਰਸ਼ਣ' ਵਿਚ ਉਹ ਅਕਬਰ ਖਾਨ ਨਾਲ ਗੋਰੇਇਨ ਬਣ ਕੇ ਆਈ। 'ਆਕਰਸ਼ਣ' ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਅੰਗ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਤਾਂ ਕੀਤਾ ਹੀ ਹੈ, ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਚੁੰਮਣ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਸੋਨੂ ਵਾਲੀਆ ਦੇ ਮਿਜ਼ਾਜ਼ ਅਤੇ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦੇਖ ਕੇ ਤਾਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਅਗੇ ਵਧੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਬੀਰ ਬੇਦੀ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ 'ਖੂਨ ਭਰੀ ਮਾਂਗ' ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਗੋਰੇ ਸਨ। ਸੋਨੂ ਵਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ — 'ਮਹਾਦੇਵ', 'ਜੀਵਨਦਾਤਾ', 'ਤੇਜਾ', 'ਰਾਹਤ', 'ਨੰਬਰੀ ਆਦਮੀ', 'ਮਹਾਂਸ਼ਗਰਾਮ' ਆਦਿ।

ਸੋਨੂ ਵਾਲੀਆ ਮਾਡਲਿੰਗ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਆਈ ਅਤੇ ਜੁਹੀ ਚਾਵਲਾ ਵੀ ਇਕ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਮਾਡਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਡਲਿੰਗ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ—84 ਦੌਰਾਨ ਉਹ 'ਮਿਸ ਇੰਡੀਆ' ਵੀ ਚੁਣੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੁਹੀ ਨੇ 'ਸਲਤਨਤ' ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਲਾਪ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਲ ਉਸ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਕਿਆਮਤ ਸੇ ਕਿਆਮਤ ਤੱਕ' ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ ਇਸ ਇਕ ਹੀ ਫਿਲਮ ਨਾਲ ਜੁਹੀ ਚਾਵਲਾ ਸਟਾਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਕੋਲ 15 ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਲਗਪਗ ਸਾਰੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੁਹੀ ਲਈ ਇਹ ਸਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ — 'ਕਾਵਿਲਾ', 'ਹਯਾਤ', 'ਗੁੱਜੇ', 'ਸ਼ਾਨਦਾਰ', 'ਰੰਗਭੂਮੀ', 'ਖਿਲਾਫ', 'ਦਿਲ ਔਰ ਦਿਮਾਗ', 'ਲਵ-ਲਵ-ਲਵ', 'ਜੀਨੋਕਾ ਹੱਕ', 'ਤੁਝੇ ਦੇਖ ਲੁੰਗਾ' 'ਮੌਤ ਕੇ ਫਰਿਸ਼ਤੇ', ਜਾਨ ਪਰ ਖੇਲ ਕਰ' ਆਦਿ।

ਜੁਹੀ ਵਾਂਗ ਅਮੀਰ ਖਾਨ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਤੇ ਉਹ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਸਟਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਵੈਸੇ ਟੈਲੀ ਫਿਲਮ 'ਹੋਲੀ' ਵਿਚ ਵੀ ਅਮੀਰ ਖਾਨ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਤਾਹਿਰ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨਾਸਿਰ ਹੁਸੈਨ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਅਮੀਰ ਖਾਨ 'ਕਿਆਮਤ ਸੇ ਕਿਆਮਤ ਤੱਕ' ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਸਫਲ ਸਟਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਹ ਇਤਫਾਕ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੁਹੀ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਦੋਨੋਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਪਹਿਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਫਲਾਪ ਰਹੀਆਂ ਤੇ ਦੂਜੀ ਫਿਲਮ 'ਕਿਆਮਤ ਸੇ...' ਸੁਪਰ ਹਿੱਟ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋਨੋਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਮੀਰ ਖਾਨ ਕੋਲ ਵੀ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ।

ਕਬੀਰ ਬੇਦੀ ਕਾਫੀ ਅਰਸੇ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਫਿਰ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ 'ਖੂਨ ਭਰੀ ਮਾਂਗ' ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ। ਸਫਲਤਾ ਤੇ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਦੀ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਬੀਰ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਹਾਲੀਵੁਡ ਦਾ ਸਫਲ ਸਟਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। 'ਸਾਂਦੇਕਾਨ' (ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂ) ਉਸ ਦੀ ਚਰਚਿਤ ਫਿਲਮ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੋਹ-ਭੰਗ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕਬੀਰ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਭਾਰਤ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਰੋਸ਼ਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਖੂਨ ਭਰੀ ਮਾਂਗ' ਵਿਚ ਰੇਖਾ ਤੇ ਸੋਨੂ ਵਾਲੀਆ ਨਾਲ ਸਾਈਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ

ਅਭਿਨੇ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ।

ਕਬੀਰ ਬੇਦੀ ਵਾਂਗ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਵੀ ਰਜਨੀਸ਼ ਦੇ ਮੋਹ-ਭੰਗ ਪਿੱਛੋਂ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਆ ਗਿਆ। 'ਇਨਸਾਫ', 'ਸਤਿਆਮੇਵ ਜਯਤੇ' ਤੇ ਹੁਣ 'ਆਖਰੀ ਅਦਾਲਤ' ਨਾਲ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਮ ਚੁਕਾ ਹੈ। 'ਖੂਨ ਭਰੀ ਮਾਂਗ' ਤੇ 'ਦਯਾਵਾਨ' ਵੀ ਇਸੇ ਸਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੋਈਆਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਲੋਹਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਮਨਾਇਆ ਹੈ। ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਹੁਣ ਏਨਾ ਰੁਝ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1990 ਤੱਕ ਉਸ ਕੋਲ ਹੋਰ ਫਿਲਮਾਂ ਸਾਈਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਜੇ ਪੀ ਦੱਤਾ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਬਟਵਾਰਾ' ਉਸ ਦੀ ਛੇਤੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ ਹੈ।

ਧਰਮਿੰਦਰ ਦਾ ਨਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਫਿਲਮ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਏਗਾ। ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਜਿੰਨਾ ਸਫਲ ਤੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਕਲਾਕਾਰ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਉਹ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਢਲਦੀ ਉਮਰ ਸਮੇਂ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਦਾ ਆਲਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਨਵੀਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਰੁਮਾਂਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਛਿੜਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।

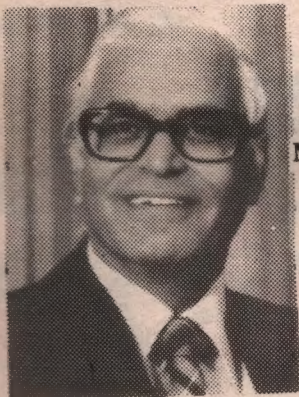
ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਨ — 'ਮਹਾਵੀਰ', 'ਮਰਦੋਂ ਵਾਲੀ ਬਾਤੋਂ', 'ਸੋਨੇ ਪੇ ਸੁਹਾਗਾ' 'ਖਤਰੋਂ ਕੇ ਖਿਲਾੜੀ' 'ਜਲਜਲਾ' ਆਦਿ। ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸਿਫਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਫਿਲਮਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਜੇ ਇਹੀ ਹਾਲਤ ਰਹੀ ਤਾਂ ਧਰਮਿੰਦਰ ਅਗਾਮੀ 5-10 ਵਰ੍ਹੇ ਹੋਰ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਤਹਿ ਕਰੇਗਾ।

ਮਿਥੁਨ ਚਕਰਵਰਤੀ ਨੂੰ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਅਮਿਤਾਬ ਬਚਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਸਫਲਤਾ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਦਾ-ਚੜ੍ਹਦਾ ਉਹ ਅਮੀਰ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਟਾਰ ਬਣ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਰ੍ਹਾ ਮਿਥੁਨ ਦੀਆਂ ਸਫਲ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਵਰ੍ਹਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਵਕਤ ਕੀ ਆਵਾਜ਼', 'ਕਮਾਂਡੋ', 'ਰੁਖਸਤ', 'ਪਿਆਰ ਕਾ ਮੰਦਿਰ', 'ਸਾਜ਼ਿਸ਼', 'ਚਰਣੋਂ ਕੀ ਸੁਰੀਸ਼', 'ਜੀਤੋਂ ਹੋ ਸ਼ਾਨ ਸੇ' ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਮਿਥੁਨ ਦੇ ਅਭਿਨੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਰਾਹਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਿਥੁਨ-ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਦੀ ਜੋੜੀ ਵੀ 'ਵਕਤ ਕੀ ਆਵਾਜ਼' ਨਾਲ ਫਿਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਡਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਰੁਮਾਂਸ ਦੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਕਾਰਨ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਮਿਥੁਨ-ਸ਼੍ਰੀਦੇਵੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਫਰਹਾ, ਕਿਮੀ, ਸੋਨਮ ਹੋ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਡਿੱਪਲ, ਰੇਖਾ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਹੈ। ਉਸਦੀਆਂ ਕੁਝ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ — 'ਅਗਨੀ ਪਥ', 'ਗਰੀਬੋਂ ਕਾ ਦਾਤਾ', 'ਪ੍ਰਭਾਤ', 'ਬੀਸ ਸਾਲ ਬਾਦ', 'ਗੁਰੂ', 'ਗੰਗਾ ਯਮੁਨਾ ਸਰਸਵਤੀ', 'ਅਗਨੀ ਜੰਗ', 'ਦਾਤਾ', 'ਦਾਨਾ ਪਾਨੀ', 'ਧਰਮ ਸੰਕਟ', 'ਲੜਾਈ', 'ਜਾਦੂਗਰ', 'ਬੂਠੀ ਸ਼ਾਨ', 'ਸ਼ਾਨਦਾਰ', 'ਮਰ ਮਿਟੇਂਗੇ' ਆਦਿ।

ਡਾਂਸਿੰਗ ਸਟਾਰ ਗੋਵਿੰਦਾ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਡਾਂਸ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਤੇ ਸਫਲ ਸਟਾਰ ਬਣ ਬੈਠਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਹ ਫਿਲਮਾਂ ਹਥਿਆ ਲਈਆਂ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟਿੰਗ ਉਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਸਾਈਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਂ, ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਬਣ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਗੋਵਿੰਦਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ — 'ਤੋਹਫਾ ਮੁਹੱਬਤ ਕਾ', 'ਹਲਾਲ ਕੀ ਕਮਾਈ', 'ਸ਼ਿਵਾ ਸ਼ਕਤੀ', 'ਦਰਿਆ ਦਿਲ', 'ਘਰ ਮੇਂ ਰਾਮ ਗਲੀ ਮੇਂ ਸ਼ਯਾਮ', 'ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ', 'ਹੱਤਿਆ', 'ਖੁਦਗਰਜ਼' ਆਦਿ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਅਭਿਨੇ ਘੱਟ ਪਰ ਟਪੂਸੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਂ, 'ਹੱਤਿਆ' ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕੁਝ ਨਿੱਖਰੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੋਵਿੰਦਾ ਕੋਲ ਲਗਪਗ 30 ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਸ਼ਿਫਟਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

Non-smokers pay less for insurance.

Mohindar Singh
Gill

MOHINDAR SINGH GILL
B. Comm., M.B.A., C.G.A.
Life Underwriter

Ph. Off. 430-0455
Ph. Res. 433-1684

Suite 1206,
4330 Kingsway,
Burnaby, B.C.

SunLife
OF CANADA

Get your life in shape.

ਸਾ: ਹਰੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ

ਲਖਨਊ — ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ
ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਆਗੂ ਸਾਥੀ ਹਰੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ
ਦਾ ਲੰਬੀ ਬੀਮਾਰੀ ਬਾਅਦ ਬਲਰਾਮਪੁਰ

ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ 72
ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਸਾਥੀ ਤਿਵਾੜੀ ਏਟਕ ਦੇ ਉਘੇ
ਆਗੂ ਸਨ ਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਯੂ ਪੀ ਯੂਨਿਟ ਦੇ
ਵਰਕਿੰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ। ਉਹ ਕਮਿਊਨਿਸਟ
ਲਹਿਰ ਵਿਚ 1940 ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

MORTGAGE MONEY?

High mortgage amounts available
on conventional basis
No insurance fees!
Purchasing or re-financing

Bad credit
rating?
Turn Down?

NO PROBLEM

Residential, Commercial, Motels &
Interim financing.
1st & 2nd Mortgages

1 & 2nd Mortgage up to 85-90%

AFRO-CANADIAN MORTGAGE LTD.

8 YEARS EXPERIENCE
SHERALI VELJI

Ph. 433-6391

Monday to Friday 9.30 to 5.30 Ste. 300-3665 Kingsway Vancouver, B.C.
Saturday 11-4 Res: 433-7975

MERIDIAN INSURANCE

Life &
Accident sickness

LOCATION 1

3268 COAST MERIDIAN RD.,
PORT COQUITLAM, B.C. V3B 3N4

FOR ALLSTATE LOW RATES PLUS AUTOPLAN FINANCE
— AVAILABLE ON APPROVED CREDIT

ਘਰਾਂ ਦੀ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕਰਾਉਣ ਲਈ

Santbir Minhas

Res. 271-1248

ICBC, house, tenant, commercial

LOCATION 2

Unit 115-8980 - No. 3 Road, RICHMOND, B.C. V6Y 2E8

(ਜੋ ਕਿ ਫਰਾਂਸਿਸ ਸਟਰੀਟ ਤੇ ਨੰਬਰ 3 ਰੋਡ ਦੇ ਕੋਨੇ ਤੇ ਹੈ)

ਸੰਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਿਨਹਾਸ

Ph. 272-0700

GLOBAL IMMIGRATION SERVICES

WE ARE PROVIDING ALL IMMIGRATION SERVICES.

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਹਰ ਮਸਲੇ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੋ

For Further Consultation Contact

KARNAIL SINGH NAGRA

11420 GRANVILLE AVE. RICHMOND, B.C.

PH. (604) 270-2100

● ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ

● ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ
ਲਈ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ।

● ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਸੇ ਗਿਣਤਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ

● ਗੈਰ-ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟਸ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਅਪੀਲ
ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ।

● ਫਾਰਮ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਲਾਹ
ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ
ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

● Business Immigration (Investors, Entrepreneurs,
self employed)

● Family Business Immigration (Job offers to relatives)

● Family & Assisted relatives

● Application for refugee status

● For adoption.

● Foreign domestic workers.

● Special Consideration in farming.

Any other matter regarding Immigration.

L/R

LAKEVIEW

REALTY LTD.
DELTA

590-3231

7909 Scott Rd., Delta, B.C. V4C 6P6

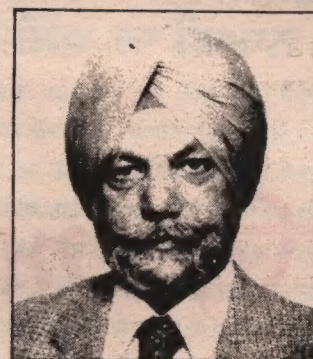
ਆਪਣਾ ਘਰ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ, ਕਮਰਸ਼ਲ ਜਾਂ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ
ਲਈ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮੱਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ

ਬੇਅੰਤ ਸੇਵੇਂ

ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਫੋਨ ਕਰੋ

Bus. (604) 590-3231

Res. (604) 591-1354 ਜਾਂ 588-0749

BEANT SEKHON

Res. 591-1354

or

588-0749

Popular Furniture Mfg. Ltd.

7935 - 128th Street, SURREY, B.C.

Ph. 596-1216

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਫਰਨੀਚਰ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਹੋਲਸੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਮਿਲਣ ਲੱਗਾ ਹੈ

ਸਿੱਧੇ ਫੈਕਟਰੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

ਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਖ਼ੀਦੋ
ਰੰਗ-ਬਰੰਗੀਆਂ ਸੇਲਾਂ ਤੋਂ ਬਚੋ —

ਗੀਟੇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਸਟੋਰਾਂ ਨੇ ਫੈਕਟਰੀ ਕੀਮਤਾਂ ਬੀਟ (Beat) ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ — ਨੇੜੇ
(Meet) ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ।

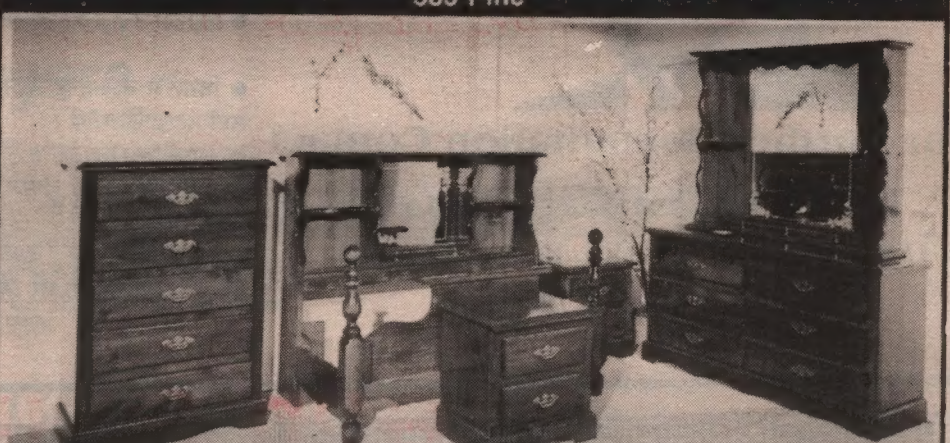
885 Pine

585 Pine

985 Pine

685 Pine

ਫਰਨੀਚਰ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਖ਼ੀਦਣ ਨਾਲ

ਬੱਚਤ ਹੀ ਬੱਚਤ

ਆਓ, ਆ ਕੇ ਦੇਖੋ ਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਅਜ਼ਮਾਓ

- ਕਸਟਮ ਮੇਡ ਫਰਨੀਚਰ
- ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ
- ਲੱਕੜ (Wood) ਦਾ ਬਣਿਆ ਫਰਨੀਚਰ

ਫੈਕਟਰੀ ਸ਼ੋ-ਰੂਮ ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਖੁਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ

Factory Hours: 12.00 PM to 5:00 PM